



Alajärven kaupunki

Alajärvi – Aitoa elämää Aaltojen keskellä

Alajärven kaupunki Talousarvio 2018 Taloussuunnitelma 2019–2020



Hyväksytty kvalt 27.11.2017 § 99 (ark.kohta 02.02)

1	YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT	9
1.1	Taloussuunnittelun 2018–2020 lähtökohdat	9
1.1.1	Yleinen talouskehitys	9
1.1.2	Kuntatalouden tilanne	10
1.1.2.1	Valtionosuudet	11
1.1.2.2	Verotulot.....	14
1.1.3	Taloudellinen tilanne Alajärvellä 2018–2020	16
1.1.3.1	Väestö.....	16
1.1.3.2	Työllisyys.....	19
1.2	Alajärven kaupungin strategia 2017–2020	19
1.2.1	Slogan	19
1.2.2	Missio.....	19
1.2.3	Visio 2030	20
1.2.4	Alajärven kaupungin arvot.....	20
1.3	Talousarvion sitovuus	20
2	TALOUSARVIO 2018.....	21
2.1	Yleistä talousarviosta.....	21
2.2	Toimintatuotot	22
2.3	Toimintakulut	22
2.4	Toimintakate	24
2.5	Verotulot	24
2.6	Valtionosuudet.....	25
2.7	Rahoitustuotot ja -kulut.....	26
2.8	Vuosikate	27
2.9	Poistot	28
2.10	Satunnaiset erät	28
2.11	Tilikauden tulos	28

3	KÄYTTÖTALOUSOSA.....	30
3.1	Keskusvaalilautakunta	30
3.2	Tarkastuslautakunta	30
3.3	Kaupunginhallitus	30
3.3.1	Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2017–2020.....	30
3.3.2	Konsernitavoitteet vuodelle 2018.....	31
3.3.3	Perustelut v. 2018.....	31
3.3.3.1	Kaupunginvaltuusto.....	31
3.3.3.2	Kaupunginhallitus	32
3.3.3.3	Hallinto ja talous.....	32
3.3.3.4	Muu toiminta (Yhteistoimintaosuudet, jäsenmaksut, avustukset).....	32
3.3.3.5	Nuorten työllistäminen.....	34
3.3.3.6	Vammaisneuvosto	34
3.3.3.7	Löytöeläinten säilytys	34
3.3.3.8	Projektit	34
3.3.3.9	Asuntotoimi	35
3.3.3.10	Henkilöstöhallinto.....	35
3.3.3.11	Kuntien yhteistoiminta	36
3.4	Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta.....	41
3.4.1	Lautakuntahallinto+projektit.....	45
3.4.2	Terveyspalvelut.....	47
3.4.2.1	Vastaanottopalvelut ja terveysneuvonta	48
3.4.2.2	Erikoissairaanhoito	49
3.4.2.3	Suun terveydenhoito	50
3.4.2.4	Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuolto	51
3.4.2.5	Työterveyshuolto.....	51
3.4.3	Hoito ja hoivapalvelut	52
3.4.4	Sosiaalipalvelut.....	54
3.4.4.1	Perhepalvelut.....	54
3.4.4.2	Aikuisten palvelut	57

3.4.4.3	Vammaispalvelut	60
3.4.5	Perusturvan talousarviotaulukot	64
3.5	Alajärven sivistyslautakunta	72
3.5.1	Sivistystoimen hallinto	72
3.5.2	Varhaiskasvatus	73
3.5.3	Perusopetus	74
3.5.4	II-aste / lukiokoulutus	75
3.5.5	II-aste / ammattiopetus.....	78
3.5.6	Kansalaisopisto.....	78
3.5.7	Alajärven musiikkiopisto	80
3.5.8	Kirjastopalvelut	81
3.5.9	Kulttuuripalvelut.....	83
3.5.10	Museopalvelut.....	84
3.5.11	Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan liikunta- ja nuorisopalvelut	86
3.5.12	Sivistyslautakunnan talousarviotaulukot	92
3.6	Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi	103
3.6.1	Maaseutupalvelut/hallinto.....	103
3.6.2	Maaseutupalvelut / tuki- ja viranomaistehtävät	103
3.6.3	Maaseutupalvelut/kehittäminen	104
3.6.4	Lomituspalvelut/hallinto.....	105
3.6.5	Lomituspalvelut/kotieläintilat	106
3.6.6	Lomituspalvelut/turkistuottajat.....	107
3.6.7	Maaseututoimen talousarviotaulukot.....	108
3.7	Alajärven tekninen lautakunta	115
3.7.1	Viranomaispalvelut.....	116
3.7.2	Tukipalvelut.....	119

3.7.3	Teknisen lautakunnan talousarviotaulukot	122
4	INVESTOINTISUUNNITELMA	128
5	RAHOITUSSUUNNITELMA	135
5.1	Toiminnan ja investointien rahavirta	135
5.1.1	Toiminnan rahavirta	135
5.1.2	Investointien rahavirrat	137
5.2	Rahoituksen rahavirta	137
5.2.1	Antolainauksen muutokset	137
5.2.2	Lainakannan muutokset	137
5.2.3	Oman pääoman muutokset	138
5.2.4	Muut maksuvalmiuden muutokset	138
6	TALOUSSUUNNITELMA 2019–2020	139
6.1	Yleistä	139
6.2	Tasapainotus taloussuunnitelmassa	140
6.3	Alajärven kaupungin taloussuunnitelma 2019–2020	140
7	HENKILÖSTÖSUUNNITELMAT	143
7.1	Keskushallinto	143
7.2	Perusturvalautakunta	144
7.3	Sivistyslautakunta	151
7.4	Tekninen lautakunta	155
7.5	Maaseututoimi	157
8	LIITTEET	158
8.1	Tuloslaskelma, ulkoinen 2018	158
8.2	Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2018	158
8.3	Käyttötalousosa hallintokunnittain 2018, ulkoinen/sisäinen	158
8.4	Rahoituslaskelma 2018–2020	158

8.5	Investoinnit 2018–2020	158
8.6	Vesihuoltolaitos, käyttötalous, ulkoinen/sisäinen	158

Taulukot:

Taulukko 1: Taloudellisen tilanteen tunnuslukuja Suomessa	9
Taulukko 2: Alajärven väkiluvun kehitys 2000 - 2017	17
Taulukko 3: Alajärven väestöennuste 2016 - 2040	18
Taulukko 4: Väestöllinen huoltosuhde 2014 - 2040	19
Taulukko 5: Työttömyysasteen kehitys 2009 - 2017.....	19
Taulukko 6: Talousarvio 2018	23
Taulukko 7: Verotuloennuste 2016 - 2019	25
Taulukko 8: Valtionosuudet 2012 - 2017	26
Taulukko 9: Vuosikatteen kehitys verrattuna nettoinvestointeihin ja poistoihin.....	28
Taulukko 10: Vaalit, talousarvio 2018.....	30
Taulukko 11: Tilintarkastus, talousarvio 2018	30
Taulukko 12: Kaupunginvaltuusto, talousarvio 2018	31
Taulukko 13: Kaupunginhallitus, talousarvio 2018	32
Taulukko 14: Hallinto ja talous, talousarvio 2018	32
Taulukko 15: Muut yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut 2018	33
Taulukko 16: Avustusmäärärahat vuodelle 2018	33
Taulukko 17: Muu toiminta, talousarvio 2018	34
Taulukko 18: Nuorten työllistäminen, talousarvio 2018	34
Taulukko 19: Vammaisneuvosto, talousarvio 2018	34
Taulukko 20: Löytöeläinten säilytys, talousarvio 2018	34
Taulukko 21: Projektit, talousarvio 2018.....	34
Taulukko 22: Asuntotoimi, talousarvio 2018	35
Taulukko 23: Henkilöstöhallinto, talousarvio 2018	35
Taulukko 24: Elinkeinotoimi, talousarvio 2018.....	36
Taulukko 25: Järvi-Pohjanmaan neuvosto, talousarvio 2018	37

Taulukko 26: Palo- ja pelastustoiminta, talousarvio 2018	38
Taulukko 27: Velkaneuvonta, talousarvio 2018	38
Taulukko 28: Jätelautakunta, talousarvio 2018	38
Taulukko 29: Projektien kuntaosuudet, talousarvio 2018	38
Taulukko 30: Yleinen edunvalvonta, talousarvio 2018	39
Taulukko 31: Sisäinen tarkastus, talousarvio 2018	39
Taulukko 32: Vesihuoltolaitos (hallinto+vesilaitos+viemärlaitos), talousarvio 2018	40
Taulukko 33: Hallinto, talousarvio 2018	40
Taulukko 34: Vesilaitos, talousarvio 2018	40
Taulukko 35: Viemärlaitos, talousarvio 2018	40
Taulukko 36: Lautakunta yhteensä (Alajärvi+Vimpeli)	64
Taulukko 37: Perusturva, Alajärvi	65
Taulukko 38: Hallinto	65
Taulukko 39: Terveyspalvelut	66
Taulukko 40: Hoito ja hoiva	68
Taulukko 41: Sosiaalipalvelut	70
Taulukko 42: Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2018–2021 sekä keinot niiden saavuttamiseksi	76
Taulukko 43: Sivistyslautakunta, yhteenveto	92
Taulukko 44: Sivistystoimen projektit	93
Taulukko 45: Päiväkotihoidto	93
Taulukko 46: Perhepäivähoito	94
Taulukko 47: Kotihoidontuki	94
Taulukko 48: Erityisvarhaiskasvatus	95
Taulukko 49: Esi- ja perusopetus	95
Taulukko 50: Lukio-opetus	96
Taulukko 51: Kansalaisopisto	96

Taulukko 52: Musiikkiopisto	97
Taulukko 53: II-asteen koulutus	97
Taulukko 54: Kuraattoritoiminta.....	98
Taulukko 55: Liikuntatoimi.....	98
Taulukko 56: Nuorisotoimi	99
Taulukko 57: Kirjasto	99
Taulukko 58: Museo.....	100
Taulukko 59: Tilaaajan menot 2018	101
Taulukko 60: Maaseututoimi, yhteenveto.....	108
Taulukko 61: Maaseutupalvelut, hallinto	109
Taulukko 62: Tuki- ja viranomaistehtävät.....	110
Taulukko 63: Kehittäminen	111
Taulukko 64: Lomituspalvelut, hallinto	112
Taulukko 65: Kotieläintilat.....	113
Taulukko 66: Turkistuottajat	114
Taulukko 67: Tekninen toimiala, yhteenveto	122
Taulukko 68: Tekninen toimi, hallinto	122
Taulukko 69: Yhdyskuntasuunnittelu.....	123
Taulukko 70: Yleiset alueet.....	124
Taulukko 71: Vesihuoltolaitokset.....	126
Taulukko 72: Rakennus ja ympäristö.....	127
Taulukko 73: Investointisuunnitelma 2018–2020	130
Taulukko 74: Rahoitussuunnitelma 2018–2020	136
Taulukko 75: Pitkäaikaisen lainakannan kehitys 2016–2020	137
Taulukko 76: Tulossuunnitelma/taloussuunnitelma	141
Taulukko 77: Taloussuunnitelma 2018–2020	142

1 YLEISET PERUSTEET JA KEHITYSNÄKYMÄT

1.1 Taloussuunnittelun 2018–2020 lähtökohdat

1.1.1 Yleinen talouskehitys

Valtionvarainministeriön kesän 2017 taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous on vihdoin selvässä nousussa. Bkt:n kasvu jatkuu myös seuraavina vuosina, vaikka hivenen hidastuen. Tilastokeskuksen ennakkollisen neljännesvuositilinpidoon mukaan Suomen talous kasvoi vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä 1,2 % edellisestä neljänneksestä, mikä oli selvästi odotettua enemmän.

Suomen talouden ennustetaan kasvavan 2,4 % v. 2017. Vuoden 2018 kasvuksi muodostuu 1,6 % ja v. 2019 kasvuksi 1,5 %. Talouskasvun nopeutuessa se on myös laaja-alaisempaa. Talouden aktiviteetti ei ole enää pelkästään kotimaisen kysynnän varassa, vaan myös vienti kasvaa selvästi. Teollisuuden kääntymisen reippaaseen kasvuun tukee myös tuotavuuden nopeaa kohentumista.

Maailmantalouden näkymät ovat piristymässä, joskin kasvunäkymien lujittumiseen liittyy yhä epävarmuutta. Bkt:n kasvu nousee noin 3,5:een prosenttiin v. 2017 ja kiihtyy edelleen vuosina 2018 ja 2019.

Ennusteen taustaoletukset ovat suurelta osin kasvua tukevia. Keskuspankkien harjoittama rahapolitiikka tukee kasvua. Inflaatio-odotukset ovat normalisoitumassa. Lyhyet korot pysyvät negatiivisina koko ennustejaksen ja myös kymmenen vuoden korko pysyy poikkeuksellisen alhaisena. Euron valuuttakurssi suhteessa dollariin jatkaa heikkenemistään ennustejaksolla. Maltillisesti nouseva öljyn hinta yhdessä muiden raaka-aineiden hintojen nousun kanssa tulee kiihdyttämään inflaatiota globaalisti.

TAULUKKO 1: TALOUDELLISEN TILANTEEN TUNNUSLUKUJA SUOMESSA

Yleinen taloudellinen tilanne (**VM:n ennuste 2017 - 2019)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017**	2018**	2019**
Bruttokansantuote, %	-8,5	3,3	2,6	-1,4	-0,8	-0,6	0,3	1,5	2,4	1,6	1,5
Työttömyysaste, %	8,2	8,4	7,8	7,7	8,2	8,7	9,4	8,8	8,5	8,1	7,8
Ansiotasoindeksi, %	4,0	2,6	2,7	3,2	2,1	1,4	1,4	1,1	0,2	1,2	1,5
Kuluttajahintaindeksi, %	0	1,2	3,4	2,8	1,5	1,0	-0,2	0,4	1,0	1,3	1,4
Euribor 3 kk, %	1,2	0,8	1,4	0,6	0,2	0,2	0,0	-0,3	-0,3	-0,2	0,0
Veroaste, % BKT:sta	42,7	42,4	42,1	42,7	43,7	43,9	44	44,3	43,0	42,4	41,9

1.1.2 Kuntatalouden tilanne

Valtiovarainministeriö on julkaissut kuntatalousohjelmassa muun muassa seuraavanlaisen arvion kuntatalouden kehitysnäkymistä:

Valtion toimenpiteiden vaikutus kuntataloutta heikentävä vuonna 2018

Valtion toimenpiteiden vaikutuksen arvioidaan olevan nettomääräisesti noin 129 milj. euroa kuntataloutta heikentävä vuonna 2018. Hallitusohjelma sisältää useita toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vähentää kuntien menoja. Näitä ovat muun muassa erikoissairaanhoidon järjestämisen tehostaminen ja omais- ja perhehoidon kehittäminen. Kuntatalouteen vaikuttavat vuonna 2018 merkittävästi myös muut tekijät kuin valtion päätökset, kuten kuntien työvoimakustannuksia alentava kilpailukyky sopimus. Valtionavut kunnille ja kuntayhtymille ovat yhteensä 10,59 mrd. euroa vuonna 2018, ja ne lisääntyvät edellisestä vuodesta noin 0,1 prosenttia.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen ehdotetaan 8 458 milj. euroa, joka on noin 140 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2017 varsinaisessa talousarviossa. Valtionosuuden vähenemiseen vaikuttavat eniten kilpailukyky sopimukseen liittyvän vähennyksen kasvu 119 milj. eurolla, sekä valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus, joka vähentää valtionosuutta 177 milj. euroa.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun ehdotetaan talousarvioesityksessä 180,5 milj. euroa. Määrärahoista 130 milj. euroa kohdennetaan maakuntien ja soten ICT-valmisteluun: maakuntien ICT-palvelukeskukseen, maakuntien tietohallinnon valmisteluun, alueellisiin ICT-tukitoimiin sekä yhteisiin investointeihin. Maakuntien esivalmisteluun ja väliaikaisille valmisteluelimille osoitetaan rahoitusta 40 milj. euroa.

Hallitusohjelman kuntatalouteen kohdistuvat sopeutustoimet jäämässä tavoitteesta

Suomen Kuntaliitto selvitti kesäkuussa 2017 hallitusohjelman keskeisimpien kuntatalouteen kohdistuvien toimenpiteiden vaikutuksia kunnissa ja kuntayhtymissä. Lisäksi kyselyssä selvitettiin kilpailukyky sopimuksen toimeenpanoa ja kuntien omia sopeutustoimia.

Saatujen vastausten perusteella hallitusohjelman liitteen 6 sopeutustoimet eivät ole vielä edenneet kuntakentässä odotetulla tavalla. Vastausten perusteella näyttää siltä, että säästötavoitteesta toteutuisi vain noin kolmannes. Muun muassa omais- ja perhehoidon kehittämisen ja erikoissairaanhoidon keskittämisen osalta toimeenpano on toisaalta vielä kesken tai niin alkuvaiheessa, että syntyvien kokonaissäästöjen arviointi ei ole mahdollista. Hallitusohjelmaan kirjattujen säästöjen lisäksi kunnissa on

lisäksi tehty merkittävästi omia talouden sopeutuspäätöksiä liittyen muun muassa palveluverkkoon, henkilöstön määrään ja toimitilojen käyttöön.

Kuntatalouden arvioidaan olevan vahvimmillaan vuonna 2017, tunnusluvut heikkenevät hieman vuodesta 2018 alkaen

Suomen talous on selvässä nousussa. BKT:n kasvu jatkuu myös seuraavina vuosina, tosin hivenen hidastuen. Hyvä talouskasvu ei kuitenkaan ratkaise julkisen talouden ongelmia. Työttömyysaste pysyy rakenteellisten tekijöiden takia melko korkeana, minkä vuoksi kuntien osaltaan rahoittamat työmarkkinatukimenot laskevat hyvin hitaasti. Lisäksi väestön ikärakenteen muutos lisää hoito- ja hoivapalvelujen tarvetta ja siten kuntatalouden menopaineita. Myös kasvanut maahanmuutto lisää kuntien tuottamien palvelujen tarvetta.

Kuntatalouden yhteenlaskettu tilikauden tulos ja rahoitusasema ovat muodostumassa kuluvana vuonna selvästi kevään 2017 kuntatalousohjelmassa esitettyä vahvemmaksi. Etenkin verotulojen odotetaan kasvavan aiemmin arvioitua paljon suotuisammin. Kuluvana vuonna kuntataloutta vahvistaa toimintamenojen supistuminen, mikä on seurausta kilpailukykysovimuksen toimenpiteistä, kuntatyönantajan eläkemaksujen alentumisesta sekä kuntien omista ja hallituksen linjaamista sopeutus-toimista.

Kuntatalouden kehitysarvion mukaan kuntatalouden tilikauden tulos heikkenee kuitenkin jo vuodesta 2018 alkaen sote- ja maakuntauudistuksen voimaantuloon saakka. Sote-uudistuksen myötä kuntatalouden tehtävät painottuvat jatkossa muun muassa koulutukseen, johon ei väestön ikärakenteen muutoksen vuoksi kohdistu vastaavia menopaineita kuin sosiaali- ja terveystalouteen. Tästä syystä kuntatalouden menopaineen arvioidaan helpottuvan vuodesta 2020 alkaen ja velkaantumisen arvioidaan hidastuvan.

Kuntatalouden nettoinvestointien arvioidaan pysyvät edelleen korkealla tasolla. Kuntien nykyisen rakennuskannan kunnossapito edellyttää edelleen mittavia korjausinvestointeja.

1.1.2.1 Valtionosuudet

Kuntien rahoitusjärjestelmä koostuu kuntien omista tuloista ja valtion rahoituksesta. Tärkeimpiä tulolähteitä ovat verotulot ja valtionosuudet. Valtionosuuksien tarkoituksena on taata kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuus koko maassa. Valtionosuusjärjestelmä muodostuu kustannuserojen kompensaatiosta ja tulopohjan tasauksesta.

Kunnan peruspalveluiden valtionosuus

Merkittävin osa valtionosuusjärjestelmää on kunnan peruspalvelujen valtionosuus, joka kokoaa yhteen kunnallisten peruspalvelujen rahoituksen. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen, ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja olosuhdetekijöihin. Toimiva rahoitusjärjestelmä on keskeinen lähtökohta, jotta kunta voi järjestää laadukkaita peruspalveluja.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus kattaa seuraavat tehtäväalueet: sosiaali- ja terveydenhuolto, varhaiskasvatus (päivähoito), esi- ja perusopetus, kirjastot, yleinen kulttuuritoimi (asukasperusteinen) ja taiteen perusopetus (asukasperusteinen).

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat sosiaali- ja terveydenhuollon, esi- ja perusopetuksen ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset perusteet.

Lisäksi kunnille myönnettävässä kunnan peruspalvelujen valtionosuudessa otetaan huomioon seuraavat tekijät:

- lisäosat; syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisten kotiseutualueen kunta
- valtionosuuteen tehtävät vähennykset ja lisäykset
- järjestelmämuutoksen taseaus
- verotuloihin perustuva valtionosuuden taseaus.

Verotulojen taseaus

Peruspalvelujen valtionosuuden osana otetaan huomioon myös **verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseaus**. Suomen valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan taseaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Nimensä mukaisesti taseaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

Tasauksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta. Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta laskettaessa käytetään koko maan keskimääräistä kunnallisveroprosenttia, eikä yksittäisen kunnan veroprosentin muutoksella ole täten vaikutusta kunnan saaman taseauslisän tai maksaman taseausvähennyksen määrään.

Opetus ja kulttuuritoimen valtionosuus

Opetus- ja kulttuuritoimen järjestelmällä rahoitetaan koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa, osaa esi- ja perusopetuksesta, lukiokoulutusta, ammatillista peruskoulutusta, oppisopimuskoulutusta, ammatillista lisäkoulutusta sekä kansanopistoissa, kansalaisopistoissa, kesäyliopistoissa, liikunnan koulutuskeskuksissa ja opintokeskuksissa järjestettyä vapaan sivistystyön koulutusta.

Oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen tulosrahoitus on osa ammatillisen peruskoulutuksen yksikköhinnan määräytymistä ja rahoitusta. Ammatillisen lisäkoulutuksen tulosrahoitus sisältyy oppilaitosmuotoisen ja oppisopimuskoulutuksena toteutettavan ammatillisen lisäkoulutuksen rahoitukseen.

Lisäksi järjestelmä kattaa ammatillisten erikoisoppilaitosten toiminnan ja opetustuntimäärän perusteella rahoitettavan taiteen perusopetuksen, kuntien liikuntatoimen ja nuorisotyön sekä museoiden, teattereiden ja orkestereiden toiminnan. Ahvenanmaalla järjestetty koulutus ei kuulu opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusjärjestelmän piiriin.

Kotikuntakorvaus

Esi- ja perusopetuksen järjestäjällä on oikeus saada kotikuntakorvaus oppilaan kotikunnalta, kun oppilas suorittaa oppivelvollisuuttaan muualla kuin oman kuntansa esi- tai perusopetuksessa. Opetuksen järjestäjä voi tällöin olla toinen kunta, valtio, yliopiston harjoittelukoulu, yksityinen tai kuntayhtymä.

Valtionosuuden kunta saa kaikkien väestötietojärjestelmään merkittyjen kuntalaisten perusteella. Tähän ei vaikuta se, suorittavatko 6–15-vuotiaat kuntalaiset oppivelvollisuuttaan oman kunnan vai jonkun toisen opetuksen järjestäjän esi- ja perusopetuksessa.

Kotikuntakorvaus perustuu kunnan esi- ja perusopetuksen laskennallisiin kustannuksiin, ja sen määrä on eri 6-, 7–12- ja 13–15-vuotiaille. Kotikuntakorvauksen kunnittaisesta perusosasta säädetään vuosittain asetuksella. Kunnat ja opetuksen järjestäjät voivat sopia kotikuntakorvauksen määräytymisestä toisinkin kuin niistä säädetään.

Merkittävimmät muutokset vuodelle 2018

Kuntaliiton valtionosuuslaskuri julkaistiin 2.10.2017. Samaan aikaan päivitettiin myös vuoden 2018 kotikuntakorvauslaskelma. Lopulliset päätökset vuoden 2018 valtionosuusrahoituksesta tehdään joulukuun 2017 lopussa.

Merkittävimmät muutokset kuntien vuoden 2018 valtionosuusrahoituksessa johtuvat kilpailukyky sopimuksesta (-118 milj. euroa, -22 €/asukas) ja kustannustenjaon tarkistuksesta (-178 milj. euroa). Veromene-
tysten kompensatio lisää valtionosuutta 131 milj. euroa vuonna 2018.

Kunnan valtionosuutta arvioitaessa tulee ottaa huomioon kaksiosaisen järjestelmä kumpikin osa: peruspalvelujen valtionosuus ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukainen valtionosuus. Lisäksi valtionosuusmaksatuksessa otetaan huomioon kuntien kotikuntakorvausmenot ja -tulot.

1.1.2.2 Verotulot

Kunnallisveron osalta veroennustekehikon perustana toimivat Verohallinnon julkaisemat tilastot.

Verotuloennustekehikossa on huomioitu budjettiriihessä linjatut verotuksen muutokset ja valtiovarainministeriön 19.9. julkistamat ennusteet. Lisäksi ennusteessamme on huomioitu Verohallinnon uusimmat ennakkotiedot verovuoden 2016 verotuksesta sekä verojen tilitykset elokuun loppuun mennessä.

Kuluvana vuonna kuntien verotulojen kehitys on ollut odotettua parempaa. Alkuvuoden tilitystoteuma sekä verotuksen ennakkotiedot tukevat tätä kehitystä. Vaikka lomarahaleikkaukset painoivatkin elokuun tilityksiä edellisvuoteen verrattuna alaspäin, niin koko vuoden kunnallisverokertymä nousee kesäkuun ennusteesta selvästi.

Kunnallisvero

Kunnallisveron odotettua parempi kehitys johtuu pääosin palkkasumman kasvusta. Kuntaliiton kesäkuun verotuloennusteessa palkkasumma odotettiin kasvavan 0,9 prosenttia tälle vuodelle, mutta viimeisimpien havaintojen perusteella kasvu tulee olemaan jopa yli 2 prosenttia. Myös tulevien vuosien ennusteita on tarkistettu ylöspäin, mutta maltillisemmin.

Loppuvuoden kunnallisveron tilitysoikaisut näyttävät viimeisimpien tietojen valossa myönteisiltä kunnille. Kuntaliiton kesäkuun ennusteessa marras-joulukuun ryhmäosuusoikaisujen oletettiin olevan kunnille yhteensä noin 80 miljoonaa euroa negatiiviset. Viimeisten ennakkotietojen jälkeen päivitetty oletus kehikossamme kuitenkin on, että oikaisu kunnille olisikin myönteinen niin marras- kuin joulukuussakin. Tämä on osaltaan vaikuttamassa myönteisesti vuoden 2017 tiliarvioon.

Yhteisövero

Yhteisöveroennusteessa on huomioitu valtiovarainministeriön päivitetty ennuste, joka on noussut vuoden aikana merkittävästi. Ennusteessa

on myös huomioitu vuodelle 2017 maksuunpantujen yhteisöjen ennakkoerojen nousu ja ennakkotiedot vuoden 2016 verotuksesta. Vuoden 2016 verotukseen liittyen toukokuussa tuli huomattava yksittäinen ennakontäydennysmaksu, josta kuntien osuus oli reilu 200 miljoonaa euroa. Kyseisen erän osalta viestimme, että sen pysyvyyteen liittyy epävarmuutta. Oletuksena tällä hetkellä kuitenkin on se, että erä tulee pysymään verotuksen valmistuessa eikä sitä peritä kunnilta ainakaan tässä vaiheessa takaisin. Kyseisellä yksittäistapauksella saattaa siten olla merkittäviä vaikutuksia seuraavien vuosien kunnittaisiin jako-osuuksiin riippuen siitä missä kunnissa kyseisellä yrityksellä on toimipaikkoja. Suuri yksittäiserä nostaa sijaintikuntien jako-osuuksia ja toisaalta laskee muiden kuntien jako-osuuksia vuosille 2018 ja 2019.

Kiinteistövero

Kiinteistöveroennusteessa on huomioitu hallituksen linjaukset kiinteistöveron korotuksista vuosille 2018 ja 2019. Kiinteistöveroa korotetaan 50 miljoonalla eurolla vuodelle 2018 ja 25 miljoonalla eurolla vuodelle 2019. Vuodelle 2018 hallitus on linjannut, että yleisen kiinteistöveroprosentin ja muun kuin vakituisen asuinrakennuksen ala- ja ylärajoja korotetaan. Uudet vaihteluvälit ovat hallituksen esityksen perusteella 1,03–2,00 %. Tämän seurauksena pääkaupunkiseudun kuntien rakentamattoman rakennusmaan veroprosentiksi tulee määrätä vähintään 4,03 %. Muutokset on tarkoitus saattaa voimaan ennen kuin kuntien tulee ilmoittaa veroprosenttinsa Verohallinnolle. Maan hallitus perui lokakuun lopulla kiinteistöveroprosenttien alarajojen korotukset ja voimassa olevat alarajat jäivät näinollen voimaan.

Vuodelle 2019 esitetään asuinrakennusten ala- ja ylärajan korotusta siten, että uudet rajat olisivat 0,45–1,00 %. Lisäksi esitetään voimalaitosten veroprosentin ylärajan korotusta 3,5 %:iin.

Vuodesta 2018 alkaen tuulivoimapuistoja ollaan siirtämässä kiinteistöverotuksessa voimalaitosten kiinteistöveroprosentin piiriin. Olemme siirtäneet kaikki tuulivoimalaitokset kehikossa voimalaitoksiksi vuodesta 2018 alkaen. Tuulivoimalapuistoja, joiden tuulivoimaloiden yhteisteho ylittää 10 megavolttiampeeria ja on liitetty verkkoon yhteisestä liityntäpisteestä, kohdellaan jatkossa voimalaitoksina kiinteistöverotuksessa. Täten kunnan on hyvä tiedostaa, että kaikki tuulivoimalat eivät siten välttämättä siirry voimalaitosveroprosentin piiriin. Kaikki tuulivoimalat eivät ole tällä hetkellä kattavasti Verohallinnon tiedossa. Tuulivoimaloiden verotuksessa tapahtuvaa yksilöintiä varten kuntien tulisi antaa kaikille tuulivoimaloille pysyvä rakennustunnus.

(lähteet, s. 9–15: Kuntaliitto ja Valtiovarainministeriö).

1.1.3 Taloudellinen tilanne Alajärvellä 2018–2020

Alajärven kaupungin vuoden 2016 tilikauden ylijäämä oli 7.019.654,00 euroa, ja se oli alkuperäistä talousarviota 4.260.618,00 euroa parempi ja lisämäärärahoilla korjattua talousarviota noin 4.705.618,00 euroa parempi. Kaupungin vuosikate oli 10,054 milj. euroa ja se nousi edelliseen vuoteen verrattuna 5,031 milj. euroa (100,15 %). Alajärven kaupungin ylijäämä vuoden 2016 tilinpäätöksessä on noin 7 miljoonaa.

Vuoden 2017 talousarvio on budjetoitu 700.405 euroa ylijäämäiseksi. Talousarviovuoden aikana myönnettyjen määrärahojen alitoteutumisen ja verotulojen kasvun perusteella tilikauden tulos tulee olemaan ennakoitua parempi.

Alajärven kaupungin lainakanta on vuoden 2016 tilinpäätöksen mukaan 18,7 M€ (1.888 eur/as). Rahoitussuunnitelman mukaan vuoden 2017 aikana talousarviolainoja nostettaisiin 8,0 M€ euroa. Kohtuullisen talouskehityksen ja vuoden aikana tulleiden talousarviomuutosten ja suurten investointien myöhäisen käynnistymisen vuoksi nostotarve on laskenut noin 6 M€:oon. Kaupungin lainakanta nousisi siten 21,2 M€. Jos lainaa nostetaan talousarvion mukaisesti, lainojen lyhennysten vuoksi lainakanta tulisi kasvamaan 23,2 M€.

Talousarviovuosien 2018–2020 investoinnit ovat pysyneet kuluvan vuoden tasolla ja ovat siten kohtuullisen mittavat. Vuodelle 2018 on suunniteltu 7,5 miljoonan euron ja vuodelle 2019 7,9 miljoonan euron nettoinvestoinnit.

Uudisrakentamisena vuoden 2018 aikana käynnistyy monitoimihallin ja kehitysvammaisten asumisyksikön rakentaminen. Suunnitelmakaudella aloitetaan uuden paloaseman (2019) rakentaminen. Suurin peruskorjausinvestointi kohdistuu terveyskeskuksen peruskorjauksen II-vaiheen toteuttamiseen.

Rahoitussuunnitelman mukaan Alajärvi velkaantuu merkittävästi vuosina 2018–2020. Talousarviossa vuoden 2018 tavoitteeksi asettuu 1,6 miljoonan euron vuosikate, jolloin se kattaa poistoista n. 52 prosenttia. Vuosien 2019 ja 2020 taloussuunnitelmassa vuosikate painuu hälyttävän lähelle nollaa, joka on kuntataloudessa yleisesti ymmärretty ”kriittiseksi pisteeksi”.

1.1.3.1 Väestö

Väkiluvun kehitys

Tilastokeskuksen väestörakennetilaston mukaan Suomen virallinen väkiluku oli vuoden 2016 lopussa 5 503 297.

Väestö keskittyy yhä enemmän suurimmille kaupunkiseuduille pienten kuntien menettäessä väestöään. Vuoden 2017 alussa Suomessa on yhteensä 311 kuntaa (Manner-Suomessa 295 ja Ahvenanmaalla 16). Asukasluvultaan suurin kunta on Helsinki (635 181). Manner-Suomen pienin kunta on Luhanka (756 asukasta) ja Ahvenanmaan pienin kunta Sottunga (96 asukasta).

Pieniä, alle 10 000 asukkaan kuntia on Suomessa yhteensä 213 eli yli kaksi kolmannelle kaikista kunnista ja niissä asuu yhteensä 17 % koko maan väestöstä. Yli sadantuhannen asukkaan kaupunkeja on 9 ja niissä asuu 39 % koko maan väestöstä.

Alajärven väkiluvun kehitys on ollut samansuuntaista kuin muidenkin pienten kuntien osalta, eli väestö muuttaa enemmän suuremmille kaupunkiseuduille pienempien kuntien menettäessä väestöään. Väestömuutostappion voidaan kuitenkin varovaisesti arvioida vakiintuneen vuosittain satunnaisvaihtelua lukuun ottamatta noin 50 henkilön tasolle verrattuna 2000-luvun kehitykseen.

TAULUKKO 2: ALAJÄRVEN VÄKILUVUN KEHITYS 2000 - 2017

Vuosi	Väkiluku	Muutos	
	31.12.	henk.	Muutos %
2000	9 464	-77	-0,81
2001	9 370	-94	-1,00
2002	9 253	-117	-1,26
2003	9 139	-114	-1,25
2004	9 059	-80	-0,88
2005	8 985	-74	-0,82
2006	8 860	-125	-1,41
2007	8 801	-59	-0,67
2008	8 785	-16	-0,18
2009*	10 580	1795	16,97
2010	10 492	-88	-0,84
2011	10 327	-165	-1,60
2012	10 268	-59	-0,57
2013	10 227	-41	-0,40
2014	10 174	-53	-0,52
2015	10 006	-168	-1,68
2016	9 902	-104	-1,05
2017**	9 888	-14	-0,14

* Kuntaliitos Alajärvi - Lehtimäki

** Tilanne 30.9.2017

Väestöennuste

Tilastokeskuksen viimeisten väestöennusteiden (2016) mukaan koko maan väkiluvun kasvu jatkuu myös tulevaisuudessa. Valtakunnallisen väestökehityksen tyypillisimpiä piirteitä on väestön ikärakenteen vanheneminen.

Alajärven osalta ikärakenteen vanheneminen on merkittävää. Yli 65-vuotiaiden osuus kasvaa seuraavan kymmenen vuoden aikana 150 henkeä viidessä vuodessa. Vuonna 2016 on 25,45 % (2 484 as.) asukkaista yli 65-vuotiaita ja vuonna 2025 prosenttiosuus on 30,35 % (2 867 as.). Samalla aikavälillä ennustetaan väestön vähenevän 619 henkilöllä.

TAULUKKO 3: ALAJÄRVEN VÄESTÖENNUSTE 2016 - 2040

Vuosi	Ikäryhmät yhteensä			
	0-15	16-64	65-	Yht.
2016	1932	5524	2545	10001
2020	1856	5153	2688	9697
2025	1763	4752	2867	9382
2030	1688	4501	2924	9113
2035	1659	4370	2862	8891
2040	1641	4339	2710	8690

Muutos verrattuna edelliseen vuoteen			
	0-15	16-64	65-
2016			
2020	-76	-371	143
2025	-93	-401	179
2030	-75	-251	57
2035	-29	-131	-62
2040	-18	-31	-152

Väestöllinen ja taloudellinen huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde on suhdeluku, joka kuvaa alueen väestörakennetta eri ikäryhmien välisten suhteiden avulla. Taloudellinen huoltosuhde on puolestaan suhdeluku, joka kuvaa alueen väestörakennetta työllisten sekä työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien välisenä suhteena. Mitä suurempia arvoja suhdeluvut saavat, sitä heikompi on tilanne.

Vuonna 2016 koko maan väestöllinen huoltosuhde oli 59,1 ja vuonna 2015 taloudellinen huoltosuhde oli 58,2. Vastaavat luvut Etelä-Pohjanmaan maakunnassa olivat 68,0 ja 66,7 sekä Alajärvellä 76,6 ja 74,4.

Alajärvellä väestöllisen huoltosuhteen vuonna 2030–2035 ennustetaan olevan 96,0 eli jokaista työikäistä kohden olisi yli 1 huollettavaa. Tämä

kehitys on todella huolestuttavaa ja tulee rasittamaan kaupungin taloutta tulevaisuudessa merkittävästi.

TAULUKKO 4: VÄESTÖLLINEN HUOLTOSUHDE 2014 - 2040

	2014	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Alajärvi	72,0	75,0	84,0	92,0	98,0	98,0	96,0
Etelä-Pohj.	65,0	67,0	73,0	78,0	81,0	82,0	80,0
Koko maa	57,0	58,0	63,0	66,0	69,0	70,0	70,0

Lapsia ja vanhuksia 100 työkäistä kohti

1.1.3.2 Työllisyys

Työttömyysaste Alajärvellä oli elokuun 2017 lopussa 8,5 %. Koko maan työttömyysaste oli puolestaan 11 % ja Etelä-Pohjanmaalla 8,3 %. Työttömyysaste on vuodesta 2010 lähtien ollut kymmenen prosentin tasolla nousten kuitenkin hetkellisesti taloudellisen taantuman johdosta 2014–2015 takaisin 14 %:n tasolle. Vuoden 2018 talousarvioita laadittaessa voidaan olettaa, että työttömyys todennäköisesti palanee takaisin entiselle noin kymmenen prosentin tasolle.

TAULUKKO 5: TYÖTTÖMYYSASTEEN KEHITYS 2009 - 2017

	Työttömät										
	Työvoiman määrä 2016	työnhakijat 2017	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Alajärvi	4 077	348	14,6	11,2	10,8	11,9	10,5	14,1	14,2	13,3	8,5
Evijärvi	1 144	76	11,3	6,1	6,3	8,2	6,0	9,0	9,5	8,7	6,6
Lappajärvi	1 303	75	11,8	8,0	7,2	7,8	7,1	10,1	10,7	11,2	5,8
Soini	907	78	16,9	14,3	14,4	14,4	11,7	15,7	19,1	16,1	8,6
Vimpeli	1 307	100	13,3	10,3	11,9	13,0	10,6	12,5	14,0	10,9	7,7
Järviseu	8 738	677	13,8	10,2	10,2	11,3	9,2	12,8	13,5	12,0	7,4

ELY-keskus: Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus: työttömyysaste elokuun 2017 lopussa.

1.2 Alajärven kaupungin strategia 2017–2020

Alajärven kaupungin strategia vuosille 2017–2020 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 27.11.2017 (§ 98).

1.2.1 Slogan

Alajärvi kaupungin slogan on *”Alajärvi – Aitoa elämää Aaltojen keskellä”*.

1.2.2 Missio

Alajärven kaupunki järjestää kuntapalvelut yhteistyöllä edistämällä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä sekä alueen elinvoimaa ja kestävä kehitystä.

1.2.3 Visio 2030

Alajärven kaupunki on itäisen Etelä-Pohjanmaan vetovoimainen elinkeino- ja koulutustoiminnan sekä lähipalveluiden ja paikkaan sitoutumattoman työn kaupunkikeskus.

Alajärven vahvuus perustuu turvalliseen ja viihtyisään elinympäristöön, elinvoimaisiin kyliin, laadukkaisiin ja kustannustehokkaisiin kuntapalveluihin, ennakoluulottomaan yrittäjyyteen, monipuolisiin kaupan, vapaa-ajan ja kulttuurin palveluihin sekä avoimeen ja innostavaan ilmapiiriin.

1.2.4 Alajärven kaupungin arvot

1. Yhteisöllisyys

Yhteisöllisyys tarkoittaa kaikkien kaupunkilaisten vastuuta itsestään ja lähimmäisistä, osallisuuden ja aktiivisuuden edistämistä, syrjäytymisen ehkäisyä sekä osallistumista yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen.

2. Luovuus

Luovuus tarkoittaa jokaisen kykyä tuottaa Alajärvelle uusia hyödyllisiä muutoksia, toimia suunnannäyttäjänä ja rohkeutta etsiä uusia entistä parempia tapoja järjestää palveluja kaupunkilaisten hyväksi.

3. Turvallisuus

Turvallisuudella tarkoitetaan sitä, että kaupunkilaisten tulee voida luottaa kaupungissa tarjottaviin palveluihin, niiden laatuun ja oikeudenmukaisuuteen.

Turvallisuus tarkoittaa myös yhdessä luotavaa viihtyisää ja turvallista asuin- ja elinympäristöä.

4. Positiivinen yrittäjämielisyys

Positiivinen yrittäjämielisyys tarkoittaa yritystoiminnan kasvun ja edistämisen tukemista, mikä näkyy kaupungin elinkeinopolitiikassa.

Toisaalta positiivisella yrittäjämielisyydellä tarkoitetaan myös sisäistä yrittäjyyttä, joka tarkoittaa kaikkien omakohtaista innostusta työhön ja halua tuloksiin sekä sovittujen tavoitteiden saavuttamiseen.

1.3 Talousarvion sitovuus

Kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaan vuoden 2018 talousarvio on valtuuston nähden sitova suurtuotetasolla (netto) sekä investoinnit ovat sitovia kohteittain.

2 TALOUSARVIO 2018

2.1 Yleistä talousarviosta

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi).

Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Alajärven kaupunki on perinteisesti laatinut taloussuunnitelman kolmelle vuodelle, koska pitempi suunnittelukausi sisältäisi runsaasti epävarmuustekijöitä.

Alajärven kaupungin talousarvion laadinnassa vuodelle 2018 on merkittävimmin talouden suunnitteluun vaikuttanut Järvi-Pohjanmaan yhteistyön päättymisen vuoden 2016 lopussa. Kaupungin laskentajärjestelmät on rakennettu pääosin uuteen muotoon palvelemaan vuoden 2017 alusta yhden kaupungin taloudenpitoa, mutta tilinpäätöksen vertailutietoja aikaisempiin vuosiin ei ole käytettävissä.

Yhteistoiminta jatkuu kuitenkin yhteistyön merkeissä. Alajärven kaupunki tuottaa palvelut perusturvan osalta (Paras-laki, Vimpelin kunta) ja maaseututoimen osalta yhteistoiminta-alueena (Maaseutuhallinto, Soinin ja Vimpelin kunnat) ja ostopalveluna kaupunki tarjoaa Vimpelin kunnalle sivistystoimen palvelut. Lisäksi Soinin kunta ostaa kaupungilta kansalaisopiston ja musiikkiopiston palvelut ja Alajärven kaupunki ympäristöpalvelut Vimpelin kunnalta.

Kaupungin taloudenpito on tasapainottunut vuoden 2016 tilinpäätöksessä ja takavuosien alijäämät ovat tulleet katetuksi. Kaupungin taseessa on tilinpäätöksen 2016 jälkeen 5 miljoonaa euroa ylijäämää, joka antaa hieman puskuria kaupungin taloudenpidolle. Talousarvion 2018 ja suunnitelmavuosien laskentatietojen mukaan seuraavat kolme vuotta ovat alijäämäisiä. Jos talous etenee näin, ovat taseen ylijäämät seuraavan kolmen vuoden aikana lähes käytetty.

Edellä mainitun lisäksi tuloussuunnitelmassa on huomioitu suunnitelma vuosille 2019–2020 sekä kuluttajahintaindeksin (VM) että kunta-alan ansiotasoindeksin mukaiset korotukset käyttötalouspuolelle. Lisäksi henkilöstömenot sisältävät kunta-alan sopimusten mukaiset palkankorotukset, eli 0,5 % vuodelle 2018 ja suunnitelmavuosille 1,4 %.

Verotulojen ja valtionosuuksien ennustaminen talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille on edelleen haastavaa. Suomen taloustilanteessa on kuitenkin nähtävissä lievä positiivinen kehitys, mutta vireillä olevat rakennemuutokset vaikuttavat mm. työllisyyteen ja sitä kautta myös kuntatalouden verotuloihin ja valtionosuuksiin. Lainsäädännön ja hallitusohjelman sekä usean eri kehysriihen päätösten vaikutukset ovat pääasiallisina perusteina valtiovarainministeriön ja kuntaliiton tuottamiin arvioennusteisiin.

Talousarviossa on huomioitava tuottojen ja kulujen kirjaamisesta seuraavaa; Alajärven hallinnoimat toimialat perusturva, sivistys- ja maaseututoimi:

- myös Vimpelin ja Soinin aiheuttamat kulut kirjataan tilikauden aikana toimintakuluihin (kaikki kululajit)
- em. kulut laskutetaan aiheuttamisperiaatteella Vimpeliltä ja Soinilta ja tulot kirjataan toimintatuottoihin (myyntituotot).

2.2 Toimintatuotot

Toimintatuotot sisältävät myynti-, maksu- ja muut toimintatuotot sekä saadut tuet ja avustukset. Toimintatuottojen ennustetaan kasvavan vuoden 2017 talousarviosta 193.000 € (0,68 %).

Suunnitelmavuosille 2018–2019 on ennustettu toimintatuottojen kasvavan kuluttajaindeksin verran (2019 1,3 %, 2020 1,4 %). Kaupungin tulee vuosittain systemaattisesti korottaa perimiään taksoja vähintään kuluttajaindeksin verran.

2.3 Toimintakulut

Henkilöstökulut

Henkilöstökuluihin kirjataan palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut (mm. eläkkeet sekä sairaus-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut).

Vuonna 2018 palkkojen oletetaan laskevan n. 1,45 % yhteissummaltaan 634.000 €. Suunnitelmavuosille 2019–2020 on ennustettu henkilöstökulujen kasvavan palkankorotusten (ml ikä- ja kokemuslisät) vuoksi palkansaajien ansiotasoindeksin (kuntasektori) mukaan 1,4 % vuonna 2019 ja 1,4 % vuonna 2020.

Palvelujen ostot

Palveluiden ostoihin kirjataan sekä ulkoiset että sisäiset palvelujen ostot. Myös Vimpelin ja Soinin kuntien hallinnoimien yhteislautakuntien Alajärveltä laskuttamat osuudet kirjataan palveluiden ostoihin. Lisäksi palveluiden ostoja kasvattaa vuosittain Soinin kunnalle maksettava oppilaiden kotikuntakorvaus.

Palvelujen ostojen arvioidaan kasvavan 1,48 M€ (4,23 %) vuoden 2017 talousarvion tasosta.

Suunnitelmavuosille 2019–2020 on arvioitu palveluiden ostojen kasvavan vuosittain peruspalveluiden hintaindeksin verran (2019 1,3 % ja 2020 2,3 %).

TAULUKKO 6: TALOUSARVIO 2018

TALOUSARVIO, 1000 €

	TP 2016	TA 2017 + muutokset	TPE 2017	TA 2018
Toimintatuotot	41 721	28 496	28 496	28 689
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-40 423	-43 717	-43 717	-43 083
Palvelujen ostot	-48 991	-35 014	-35 014	-36 495
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 342	-5 052	-5 052	-5 404
Avustukset	-5 049	-3 926	-3 926	-3 858
Muut toimintakulut	-1 111	-1 043	-1 043	-1 224
Toimintakate	-56 195	-60 256	-60 256	-61 375
Verotulot	29 436	28 601	29 601	28 682
Valtionosuudet	36 984	35 465	35 565	34 532
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	15	24	24	23
Muut rahoitustuotot	174	116	116	116
Korkokulut	-269	-370	-370	-350
Muut rahoituskulut	-90	-10	-10	-10
Vuosikate	10 055	3 570	4 670	1 618
Poistot ja arvonalentumiset	-3 035	-3 077	-3 077	-3 107
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0
Tilikauden tulos	7 020	493	1 593	-1 489
Tilinpäätössiirot	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 020	493	1 593	-1 489
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT				
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	42,61	32,11	32,11	31,85
Vuosikate / Poistot, %	331,30	116,02	151,77	52,08
Vuosikate, euroa / asukas	1 015	362	474	165
Asukasmäärä 31.12.	9 902	9 850	9 851	9 810

Aineet, tarvikkeet ja tavarat

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin kirjataan mm. toimistotarvikkeet, kirjallisuus, lääkkeet, hoitotarvikkeet, lämmitys, sähkö, vesi, pienkalusto ja rakennusmateriaalit.

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin budjetoidaan vuodelle 2018 5,4 miljoonaa euroa, mikä on 352.000 euroa (6,97 %) enemmän kuin vuoden 2017 talousarviossa.

Suunnitelmavuosille 2018–2019 on ennustettu palveluiden ostojen kasvavan kuluttajaindeksin verran (2019 1,3 %, 2020 1,4 %).

Avustukset

Avustuksiin kirjataan Alajärven kaupungin vuosittain myöntämät avustukset kotitalouksille ja yhteisöille.

Vuodelle 2018 budjetoidaan kotitalouksille myönnettäviin avustuksiin 3,4 miljoonaa euroa ja yhteisöille myönnettäviin avustuksiin puolestaan budjetoidaan 493.600 euroa. Avustuksia myönnetään 68.000 € vähemmän kuin vuonna 2017 (1,73 %).

Suunnitelmavuosille 2019–2020 avustusten on suunniteltu säilyvän vuoden 2018 tasossa.

Muut toimintakulut

Muihin toimintakuluihin kirjataan mm. vuokrat, vahingonkorvaukset, edustuskulut ja jäsenmaksut.

Muiden toimintakulujen vuonna 2018 arvioidaan nousevan 181.000 euroa vuoden 2017 tasosta (17,35 %).

Suunnitelmavuosille 2019–2020 on arvioitu muiden toimintakulujen kasvavan vuosittain kuluttajaindeksin verran (2019 1,3 %, 2020 1,4 %).

2.4 Toimintakate

Toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuoden 2018 toimintakatteen arvioidaan olevan n. 61,4 miljoonaa euroa, mikä on 1,1 M€ (1,86 %) suurempi kuin 2017 talousarviossa.

2.5 Verotulot

Taloudellisen taantuman aiheuttaman vaikean tilanteen ja hallituksen tekemien veroperustemuutosten vaikutusten arviointi kuntien verotuloihin on ollut viime vuosina erittäin haasteellista.

Alajärven kaupunginvaltuusto on päättänyt tuloveroprosentin pitämisen ennallaan vuonna 2018. Kiinteistöveroprosentit ovat pääsääntöisesti joko välyksen alarajalla tai lähellä alarajaa. Siten verotuloarvio perustuu 21,75 % kunnallisveroon ja lokakuussa 2017 käytettävissä olleisiin tietoihin kuntatalouden kehityksestä vuosina 2017–2020.

Kuntaliiton veroennustekehikon mukainen verotuloennuste näyttää edelleen vuodelle 2017 hyvin optimistiselta. Ennusteen mukaan vuoden verotulojen toteutuma kasvaa hieman kuluvan vuoden talousarviossa laaditusta ennusteesta, mikäli loppuvuoden kertymä etenee suotuisasti. Verotulojen suuri vuosittainen vaihteluväli edellyttää kuitenkin varovaisuutta verokertymän arvioimisessa.

TAULUKKO 7: VEROTULOENNUNSTE 2016 - 2019

Verotulot (*ennuste)	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*	2018*	2019*	2020*
Kunnallisvero, milj. €	21,78	21,80	22,53	23,17	24,46	24,37	24,15	25,08	24,28	24,09	24,59	12,95
Kiinteistövero, milj. €	1,28	1,51	1,54	1,66	1,85	2,23	2,26	2,31	2,25	2,13	2,13	2,13
Yhteisövero, milj. €	2,05	2,50	2,57	1,54	1,64	1,76	2,05	2,04	2,07	2,46	2,54	2,07
Vertotulot yhteensä:	25,11	25,81	26,64	26,37	27,94	28,36	28,45	29,44	28,60	28,68	29,26	17,15
Muutos edelliseen vuoteen (%)		2,8 %	3,2 %	-1,0 %	6,0 %	1,5 %	0,3 %	3,5 %	-2,8 %	0,3 %	2,0 %	-41,4 %

Kunnallisvero

Alajärvellä vuoden 2018 kunnallisveron tuotoksi arvioidaan 24,09 miljoonaa euroa, mikä on 194.000 euroa (0,8 %) vähemmän kuin vuoden 2017 arvioitu (lokakuu 2017) kunnallisveron tuotto.

Yhteisövero

Talousarviossa vuoden 2017 yhteisöveron määräksi on arvioitu 2,46 miljoonaa euroa, joka on 390.000 euroa (18,9 %) enemmän, kuin vuonna 2017 arvioidaan kertyvän.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2018 arvioidaan 2,13 miljoonaa euroa sisältäen laskua (115.000 euroa) edelliseen vuoteen verrattuna.

2.6 Valtionosuudet

Peruspalveluiden valtionosuus

Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa valtakunnallisesti. Vuonna 2017 valtionosuusprosentti on 25,23 ja kunnan omarahoitusosuus on 3 627,38 euroa/asukas.

Yhden kunnan valtionosuus saadaan, kun kunnan laskennallisesta perusteesta/kustannuksesta vähennetään kunnan omarahoitusosuus, joka on yhtä suuri (€/asukas) kaikissa kunnissa.

Peruspalveluiden valtionosuus vuodelle 2018 on 23,70 miljoonaa euroa, mikä on n. 950.000 euroa (-3,84 %) vähemmän kuin vuonna 2017.

Verotulojen tasaus

Alajärven kaupunki saa verotulojen täydennystä vuonna 2018 yhteensä noin 9,88 M€ (1007 eur/as.).

Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus

Alajärven kaupungin saama valtionosuus kohdistuu suurimmalta osin lukio-opetukseen, perusopetuksen vammaisopetukseen sekä musiikkiopiston ja kansalaisopiston toimintaan.

Vuoden 2018 alusta lukien Alajärven saama valtionosuus kirjataan kokonaisuudessaan kaupungin valtionosuuteen. Näin ollen omarahoituksen jälkeen kaupunki on vuonna 2018 saamassa valtionosuutta noin 955.000 euroa. Varsinaisesti tämä summa ei kuitenkaan tule kokonaisuudessaan kaupungin tuloksi, koska juuri suurimmat palvelukokonaisuudet pitävät sisällään vieraskuntalaisille annettavaa palvelua. Kaupungille kirjattava tulovaikutus on noin 260.000 euroa.

TAULUKKO 8: VALTIONOSUUDET 2012 - 2017

	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos euroissa	Muutos %
Peruspalv. vo (pl. Verot. tasaus)	24 042 769	24 029 970	24 174 654	24 297 832	26 027 097	24 637 570	23 691 110	-946 460	-3,84 %
Verotuloihin perustuva vo:n tasaus	7 964 059	8 494 152	8 819 397	9 567 932	10 286 472	10 327 495	9 884 906	-442 589	-4,29 %
Opetus- ja kulttuuritoimen vo	167 787	63 537	-172 753	217 768	670 427	500 000	955 915	455 915	91,18 %
Valtionosuudet yhteensä	32 174 615	32 587 659	32 821 298	34 083 532	36 983 996	35 465 065	34 531 931	-933 134	-2,63 %

2.7 Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot

Korkotuottojen osuus vuoden 2018 talousarvioon suunnitellaan olevan 23.000 euroa.

Taloussuunnitelmavuosille 2019–2020 suunnitellaan korkotuotot kolmen edellisen vuoden keskiarvon mukaiseksi (21.000 ja 23.000 euroa/vuosi).

Muut rahoitustuotot

Muihin rahoitustuottoihin kirjataan mm. osinkotuotot, korvaukset jäännöspääomasta, verotilitysten korot ja viivästyskorkotulot.

Muihin rahoitustuottoihin budjetoidaan vuodelle 2018 116.000 euroa, mikä on saman verran kuin vuoden 2017 talousarviossa.

Taloussuunnitelmavuosille 2019–2020 suunnitellaan muut rahoitustuotot kolmen edellisen vuoden keskiarvon mukaiseksi (135.000 ja 122.000 euroa/vuosi).

Korkokulut

Korkokuluiksi vuodelle 2018 budjetoidaan 350.000 euroa, mikä on 20.000 euroa pienempi, kuin vuoden 2017 talousarviossa.

Taloussuunnitelmavuodelle 2019 arvioidaan korkokulujen nousevan 35.000 euroa ja vuodelle 2020 nousevan edelleen 19.000 euroa.

Muut rahoituskulut

Muihin rahoituskuluihin kirjataan mm. maksetut viivästyskorot ja saatavien poistot. Muita rahoituskuluja suunnitellaan vuodelle 2018 10.000 euroa.

Taloussuunnitelmavuosille 2019–2020 suunnitellaan muut rahoituskulut kolmen edellisen vuoden keskiarvon mukaiseksi (37.000 ja 19.000 euroa/vuosi).

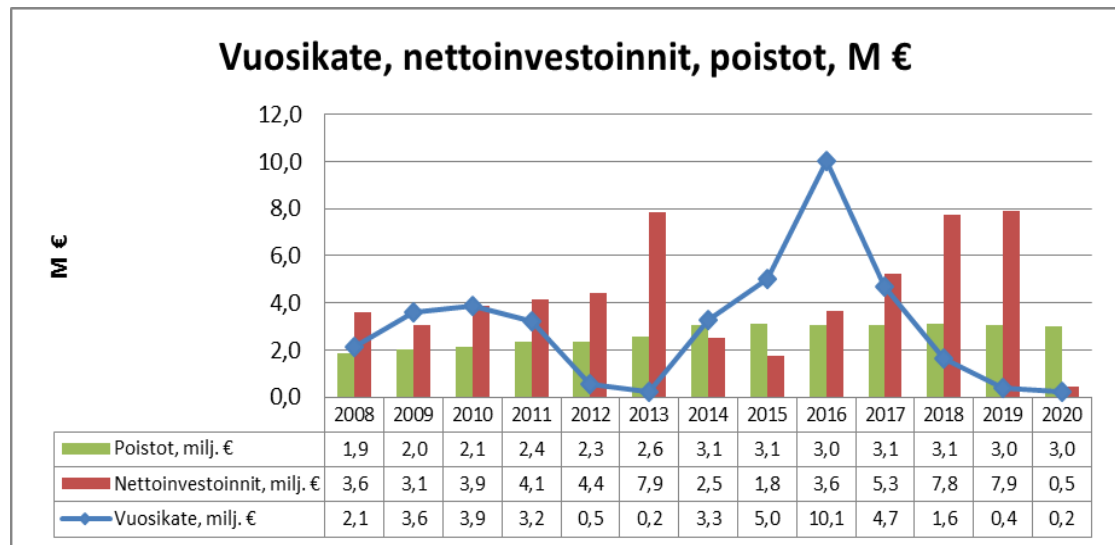
2.8 Vuosikate

Vuosikate on kunnan kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyys arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Suunnitelman mukaan Alajärven talous heikkenee 2018 ja vuosikate kattaa poistoista 52,1 %. Vuonna 2019 vuosikatteen ennustetaan olevan 410.000 € ja kattavan poistoja vain 13,5 %. Vuonna 2020 vuosikate vajaa edelleen (247.000 €) ja kattaa poistoista ainoastaan 8,2 %.

Kaupungin lainakanta kasvaa kaikkina suunnitelmavuosina 2018 (27,1 M€) ja 2019 (33,9 M€) ja 2019 (34,4 M€).

TAULUKKO 9: VUOSIKATTEEN KEHITYS VERRATTUNA NETTOINVESTOINTEIHIN JA POISTOIHIN



2.9 Poistot

Poisto tarkoittaa pitkävaikutteisen tuotannontekijän hankintamenon kirjaamista kuluiksi vaikutusaikanaan. Poistoaika ja poistoerät määritellään tuotannontekijän taloudellisen pitoajan mukaan. Poistoja tehdään tilikausittain ja poistot kirjataan kirjanpitoon.

Poistot perustuvat Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeeseen suunnitelman mukaisista poistoista, jonka perusteella kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kuntakohtaisen poistosuunnitelman.

Vuodelle 2018 suunnitelman mukaiset poistot ovat 3,107 miljoonaa euroa, kun ne vuonna 2017 arvioitiin 3,077 miljoonaksi euroksi. Poistojen määrä kasvaa näin ollen 30.000 euroa (0,9 %).

Vuoden 2019 poistojen on arvioitu olevan 3,040 miljoonaa euroa ja v. 2020 3,010 miljoonaa euroa. Arvio perustuu laadittuun investointisuunnitelmaan ja sen ennakoituun toteumaan.

2.10 Satunnaiset erät

Kirjanpitolain mukaan satunnaiset erät perustuvat kirjanpitovelvollisen tavanomaisesta toiminnasta poikkeaviin, kertaluonteisiin ja olennaisiin tapahtumiin. Taloussuunnitelmakaudelle ei suunnitella satunnaisia eriä.

2.11 Tilikauden tulos

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tuloslaskelman erän

Tilikauden tulos osoittaman ylijäämän verran. Talousarviossa tuloksen käsittelyerät ovat ohjeellisia, lopullisesti niistä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Vuoden 2018 tilikauden tulos ennakoidaan 1.489.529 euroa alijäämäiseksi. Tulossuunnitelman mukaan vuoden 2019 tulos olisi alijäämäinen 2,6 M€, kuin myös vuoden 2020 tulos olisi 2,8 M€ euroa alijäämäinen.

3 KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1 Keskusvaalilautakunta

TAULUKKO 10: VAALIT, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	16 100	31 000	92,5 %
Menot	-130	-20 017	-59 910	199,3 %
Netto	-130	-3 917	-28 910	638,1 %

Vuonna 2018 toimitetaan tasavallan presidentin vaali sekä Suomen hallituksen 5.7.2017 linjauksen mukaan ensimmäiset maakuntavaalit.

3.2 Tarkastuslautakunta

TAULUKKO 11: TILINTARKASTUS, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-18 148	-30 600	-26 200	-14,4 %
Netto	-18 148	-30 600	-26 200	-14,4 %

Tarkastuslautakunnan talousarvio käsittää luottamushenkilöpohjaisen tarkastuslautakunnan toiminnan sekä ammattitilintarkastuksen. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, miten valtuuston tilikaudelle asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja onko kaupungin toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tilintarkastajan tarkastuspäiviä on arviolta yhteensä 20 kpl/vuosi. Tilikausilla 2017–2018 tarkastusyhtiönä toimii JHTT-yhteisö KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy ja vastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Esko Säilä.

3.3 Kaupunginhallitus

3.3.1 Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2017–2020

Alajärven kaupungin strategiset päämäärät vuodelle 2018:

1. Kuntatalous on tasapainossa ja palvelurakenteet ovat tehokkaita
2. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö
3. Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (hyvinvointikertomus)
4. Kaupungin elinvoimaisuuden lisääminen.

Yksityiskohtaiset mittarit ovat kaupunginvaltuuston 27.11.2017 (§ 98) hyväksymässä Alajärven kaupungin strategiset päämäärät ja kriittiset menestystekijät -osiossa (ark.kohta 00.01.02).

3.3.2 Konsernitavoitteet vuodelle 2018

Kaupungin yleiset konsernitavoitteet

1. Konserniyhteisöjen toiminnan on tuettava kaupungin strategian toteutumista.
2. Konserniyhteisöjen ja kuntayhtymien on toimittava taloudellisesti ja kannattavasti ja niiden tulee strategian mukaisesti tehostaa toimintaansa.
3. Konsernin ja kaupunginhallituksen välisen omistajaohjauksen kehittäminen edelleen.

Vuokrataloyhtiöt

1. Mitoitetaan vuokra-asuntojen määrä vastaamaan kysyntää.
2. Vuokrataloyhtiöiden toiminnan tehostaminen niin, että taloyhtiön talous on tasapainossa.

Alajärven Lämpö Oy

1. Kaukolämmön tarjoaminen asiakkaille kilpailukykyiseen hintaan.
2. Kotimaisen lähipolttoaineen hyödyntäminen lämpökeskuksessa.

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelut Oy

1. Kaupungin elinkeinostrategian mukaisten linjausten toteuttaminen ja seuranta omalta osaltaan.

3.3.3 Perustelut v. 2018

3.3.3.1 Kaupunginvaltuusto

TAULUKKO 12: KAUPUNGINVALTUUSTO, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-103 297	-102 347	-117 931	15,2 %
Poistot	-3 559	-297	0	-100,0 %
Netto	-106 856	-102 644	-117 931	14,9 %

Kaupunginvaltuusto pitää arviolta 10 kokousta/vuosi. Lisäksi järjestään noin 2 seminaaria.

3.3.3.2 Kaupunginhallitus

TAULUKKO 13: KAUPUNGINHALLITUS, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	44 060	22 283	22 750	2,1 %
Menot	-396 653	-353 443	-358 139	1,3 %
Netto	-352 593	-331 160	-335 389	1,3 %

Kokousmäärätavoite vuodelle 2018 on yhteensä 20 kokousta. Lisäksi järjestetään 2–4 seminaaria. Alajärven maamittaustoimiston vuokra sisältyy kaupunginhallituksen menoihin.

Henkilöstö: kaupunginjohtaja

3.3.3.3 Hallinto ja talous

TAULUKKO 14: HALLINTO JA TALOUS, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	3 527	1 000	1 000	0,0 %
Menot	-603 075	-583 251	-537 931	-7,8 %
Poistot	-7 030	-1 758	0	-100,0 %
Netto	-606 578	-584 009	-536 931	-8,1 %

Kaupungin keskushallinnon tehtäviin kuuluu kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston päätettäväksi tulevien asioiden valmistelu ja täytäntöönpano. Taloushallinto vastaa kaupungin talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnasta sekä rahoitustoimesta. Talous- ja henkilöstöhallinnon kirjanpito- ja palkanlaskentatehtävät ostetaan Järvinet Oy:ltä ja asiointi kaupungin ja tilitoimiston välillä hoidetaan pääsääntöisesti sähköisesti.

Henkilöstö: hallintojohtaja, talousjohtaja, sisäinen tarkastaja/hallinto-sihtööri, 2 toimistosihtööriä, palvelusihtööri, taloussuunnittelija, edunvalvontasihtööri 0,25 htv, arkistosihtööri ja asuntosihtööri.

3.3.3.4 Muu toiminta (Yhteistoimintaosuudet, jäsenmaksut, avustukset)

Yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut

Yhteistoimintaosuuksiin ja jäsenmaksuihin on varattu vuodelle 2018 alla olevan taulukon mukaisesti yhteensä 185.331 euroa.

TAULUKKO 15: MUUT YHTEISTOIMINTAOSUUDET JA JÄSENMAKSUT 2018

Yhteisö	2018	2017
Etelä-Pohjanmaan liitto	123 684	118 200
Suomen Kuntaliitto	30 656	31 177
Työmarkkinalaitos	6 041	6 900
Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari	3 400	3 404
Aisapari	150	150
Pohjanmaan vesi- ja ympäristö ry.	1 500	1 500
Ähtäväjokirahasto	1 800	1 800
Lapuanjokirahasto	785	785
Suomen vesilaitosyhdistys ry	1 900	1 125
Suomen Sininen tie ry.	900	900
Proagria Etelä-Pohjanmaa	360	360
Etelä-Pohjanmaan korkeakouluyhdistys	5 900	5 762
Alajärven Sotaveteraanit ry	10	10
Het Järvet kuntoon ry	0	10
Kunnallisarkistoyhdistys ry.	100	100
Etelä-Pohjanmaan Matkailu Oy	8 145	13 744
YHTEENSÄ:	185 331	185 927

Avustukset

Avustuksiin on taloussuunnitelmassa varattu vuodelle 2018 yhteensä 50.000 euroa. Määrärahaa on kohdennettu 22.900 euroa. Avustuksen loppusumma varataan kaupunginhallituksen yhteistoimintasopimukseen. Kaupunginhallituksen jakamat yleisavustukset ovat olleet yleisesti haettavissa 6.10.2017 klo 15.00 mennessä.

TAULUKKO 16: AVUSTUSMÄÄRÄRAHAT VUODELLE 2018

Hakija	Avustuskohde	Myönnetty 2017	Anottu 2018	Myönnetty 2018
Yleisurheilun tukisäätiö, Mannio	Yhteistoimintasopimuksen 2017-2020 mukaan	2 500	2500	2500
Lehtimäen opisto	Avustus vapaa-ajan toimintojen tukemiseen: uimahalli, kuntosali ja ratsastuskoulu.	10 000	15000	10000
Etelä-Pohjanmaan Sotaveteraanipiiri ry	Sotaveteraaniliiton valtakunnallisten liittopäivien 1.-3.6.2018 järjestäminen	-	1 000-2 500	1000
Lehtimäen Vanhustenkerkko-tyhdistys ry	Vuoden 2016 kiinteistövero- palautusanomus avustuksena	-	2142	0
Kansan sivistysrahasto	Rahaston toiminnan tukeminen	-	200	0

Alajärven sotaveteraanit (hakemus saapunut 1.11.2017)	Toiminta-avustus	9 400	10000	9400
YHTEENSÄ		21 900	29 842	22 900

TAULUKKO 17: MUU TOIMINTA, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-450 111	-459 456	-431 463	-6,1 %
Poistot	0	0	0	0,0 %
Netto	-450 111	-459 456	-431 463	-6,1 %

3.3.3.5 Nuorten työllistäminen

TAULUKKO 18: NUORTEN TYÖLLISTÄMINEN, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-20 283	-73 998	-72 808	-1,6 %
Netto	-20 283	-73 998	-72 808	-1,6 %

3.3.3.6 Vammaisneuvosto

TAULUKKO 19: VAMMAISNEUVOSTO, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	0	0	0	0,0 %
Netto	0	0	0	0,0 %

3.3.3.7 Löytöeläinten säilytys

TAULUKKO 20: LÖYTÖELÄINTEN SÄILYTYS, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-1 075	-1 440	-15 100	948,6 %
Netto	-1 075	-1 440	-15 100	948,6 %

3.3.3.8 Projektit

TAULUKKO 21: PROJEKTIT, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	0	0	0	0,0 %
Netto	0	0	0	0,0 %

Vuodelle 2018 ei ole suunniteltu kaupunginhallituksen alaisia projekteja.

3.3.3.9 Asuntotoimi

TAULUKKO 22: ASUNTOTOIMI, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	268	150	150	0,0 %
Menot	-45 463	-47 879	-47 716	-0,3 %
Netto	-45 195	-47 729	-47 566	-0,3 %

Asuntosihteerille on keskitetty Alajärven kaupungin asuntoasioiden hoito. Suurin osa työpanoksesta menee vuokra-asuntoa hakevien asukkaiden palvelemiseen ja kaupungin vuokrataloyhtiöiden kanssa tapahtuvaan yhteistyöhön. Vuokra-asuntoja on kaupungin suorassa omistuksessa Alajärven keskustan alueella 11 kpl ja Lehtimäen kylässä 19 kpl. Kaupungin omistamissa vuokrataloyhtiöissä vastaavat vuokra-asuntomäärät ovat 147 kpl ja 49 kpl.

3.3.3.10 Henkilöstöhallinto

TAULUKKO 23: HENKILÖSTÖHALLINTO, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	401 907	411 569	394 337	-4,2 %
Menot	-394 198	-411 572	-394 337	-4,2 %
Netto	7 709	-3	0	-100,0 %

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet v. 2018–2020

- Henkilöstön työhyvinvointi, joka saavutetaan hyvällä johtamisella ja työkykyä edistävällä toiminnalla.
- Yhteistyön tehostaminen esimiesten ja työpaikkojen kanssa varhaisen tuen toimintamallin aktivoimiseksi sekä työturvallisuuden parantamiseksi.
- Tavoitteena on sairauspoissaolojen vähentäminen ja ennenaikaisen eläköitymisen vähentäminen.

Perustelut v. 2018

Henkilöstöhallinto käsittää hallinnon, työsuojelun ja tpd-toiminnan työpaikkaruokailun sekä nuorten työllistämisen. Tyky-toimintaan (hyvinvointisetelit) on varattu 40.000 euroa. Henkilöstöasiat valmistelee henkilöstöjohtaja ja päätösvaltaa käyttää henkilöstöjaosto.

Henkilöstö: henkilöstöjohtaja, henkilöstösihteeri, työsuojelupäällikkö ja työsuojeluvaltuutettu.

Säästöt henkilöstömenoista

Palkattomat vapaat (talkoovapaat)

Järvi-Pohjanmaan kunnissa on ollut käytössä palkaton talkoovapaa. Henkilöstö on voinut ottaa talkoovapaata 5 työpäivää, johon sisältyy yksi palkallinen päivä tai vaihtoehtoisesti 10 työpäivää, joihin sisältyy kaksi palkallista päivää. Talkoovapaan voi pitää useammassa jaksossa. Edellytys vapaan pitämiselle on, että ko. ajaksi ei saa palkata ulkopuolista sijaista. Opetushenkilöstön osalta oppituntien pitäminen tapahtuu ovo-tunteina. Talkoovapaata tarjotaan aikaisemmilla periaatteilla myös vuonna 2018.

Vuoden 2016 aikana talkoovapaan kustannussäästö oli Alajärvellä 83.082 euroa.

3.3.3.11 Kuntien yhteistoiminta

Elinkeinotoimi

TAULUKKO 24: ELINKEINOTOIMI, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-258 581	-270 030	-263 599	-2,4 %
Netto	-258 581	-270 030	-263 599	-2,4 %

Nettosumma sisältää mm. aluemarkkinointirahat (22.930 €), Järviseu-
dun seutukunnan yhteistyövarat (9.499 €) ja elinkeinopalvelut
(236.482 €). Elinkeinopalveluissa on huomioitu maaseutuyritysten neu-
vontapalvelun siirtyminen maaseutulautakunnan talousarvioon vuoden
2015 alusta lähtien.

Järvi-Pohjanmaan kuntien valtuustojen 16.6.2008 päätösten mukaisesti
alueen elinkeinotoimen palvelut ostetaan vuoden 2009 alusta lähtien
Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ltä. Alajärven kaupungin konserniin
kuuluva tytäryhtiö tuottaa elinkeinopalvelut kuntarahoitteisen yritys-
palveluyksikön toimesta, lisäksi yhtiön toimintaan sisältyy yhdessä yri-
tys- ja kuntarahoitteisesti hoidetun kehittämissyksikön yritys- ja
kehittämispalvelut.

Hyväksytyn osakassopimuksen mukaan kuntarahoitusta tarkistetaan 3
vuoden välein elinkustannusindeksin mukaisesti (sopimuksen kohdat 5
ja 7). Edellinen sopimuksen tarkistus oli v. 2015 alussa.

Tämän mukaisesti **sopimusjakson 2018–2020** kuntaosuudet ovat vuo-
sittain yhteensä 360.970 €, ja ne jaetaan **vuodelle 2018** joulukuun 2016
asukaslukujen suhteessa seuraavasti:

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n toimintarahoitusta 2018 talousarvi-
oon (ilman maaseutuyritysten neuvontapalvelua)

<i>Asukasluvut:</i>	<i>Alajärvi</i>	<i>9 899</i>	<i>(65,5 %)</i>
<i>(31.12.2016)</i>	<i>Soini</i>	<i>2 186</i>	<i>(14,5 %)</i>
	<i>Vimpeli</i>	<i>3 025</i>	<i>(20,0 %)</i>
	<i>Yhteensä:</i>	<i>15 110</i>	

Toimintarahoitus

Yrityspalvelu:	Alajärvi	208 218 €
	Soini	45 981 €
	Vimpeli	63 629 €
	Yhteensä	317 828 €

Kehittämispalvelu:	Alajärvi	28 264 €
	Soini	6 241 €
	Vimpeli	8 637 €
	Yhteensä	43 142 €

Yhteensä:	Alajärvi	236 482 €
	Soini	52 222 €
	Vimpeli	72 266 €
	Yhteensä:	360 970 €

Hankeyhteistyö

Budjetti, € 14 500
Lappajärvi ja Evijärvi ei enää mukana

Alajärvi	9 499 €
Soini	2 098 €
Vimpeli	2 903 €
Yhteensä	14 500 €

Aluemarkkinointi

Budjetti, € 35 000
jakautuu Järvi-Pohjanmaan kuntien (3) kesken

Alajärvi	22 930 €
Soini	5 064 €
Vimpeli	7 006 €
Yhteensä	35 000 €

Järvi-Pohjanmaan neuvosto

TAULUKKO 25: JÄRVI-POHJANMAAN NEUVOSTO, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	14 274	0	0	0,0 %
Menot	-41 221	0	0	0,0 %
Netto	-26 947	0	0	0,0 %

Palo- ja pelastustoiminta

TAULUKKO 26: PALO- JA PELASTUSTOIMINTA, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-849 891	-912 881	-936 167	2,6 %
Netto	-849 891	-912 881	-936 167	2,6 %

Alajärvi kuuluu Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitokseen. Alajärven maksu-osuus Pelastuslaitokselle v. 2018 on 911.967 €. Lisäksi kustannuspaikalle kirjataan mm. vanhoja eläkemenoperusteisia menoja 23.000 €.

Velkaneuvonta

TAULUKKO 27: VELKANEUVONTA, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-17 321	-16 620	-16 821	1,2 %
Netto	-17 321	-16 620	-16 821	1,2 %

Velkaneuvonta on hoidettu Alajärven osalta 1.1.2009 alkaen Soinin kunnassa. Alajärven osuus vuonna 2018 on 16.821 euroa.

Jätelautakunta

TAULUKKO 28: JÄTELAUTAKUNTA, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	36 733	36 108	34 434	-4,6 %
Menot	-36 813	-36 108	-34 434	-4,6 %
Netto	-80	0	0	0,0 %

Jätelautakunnan kustannukset sisällytetään jätemaksuihin.

Projektien kuntaosuudet

TAULUKKO 29: PROJEKTIEEN KUNTAOSUUDET, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	-109 565	-150 000	-150 200	0,1 %
Netto	-109 565	-150 000	-150 200	0,1 %

Alajärven kaupunki on sitoutunut hankkeisiin (n. 12 kpl), jotka edellyttävät rahoitusosuuden varaamista vuoden 2018 talousarvioon. Näistä rahoitusosuuksiltaan suurimmat ovat Leader-toiminta, EPANET-korkea-kouluverkoston koordinointi ja Etelä-Pohjanmaan maakuntakorkea-

koulu, Alajärvi Kampus. Pienemmillä kuntaosuuksilla kaupunki on sitoutunut lähinnä yritysten kilpailukyvyyn kehittämistä tavoitteleviin hankkeisiin.

Yleinen edunvalvonta

TAULUKKO 30: YLEINEN EDUNVALVONTA, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	126 212	108 800	109 200	0,4 %
Menot	-94 994	-99 060	-95 136	-4,0 %
Netto	31 218	9 740	14 064	44,4 %

Holhoustoimen edunvalvontapalvelujen järjestämisestä annetun lain (575/2008) perusteella on edunvalvontapalvelujen järjestämisvastuu siirtynyt valtion oikeusaputoimistoille vuoden 2009 alusta lukien.

Alajärven kaupunki tuottaa Lapuan oikeusaputoimiston kanssa tekemänsä sopimuksen perusteella holhoustoimen edunvalvontapalvelut Alajärven, Soinin ja Vimpelin kunnissa. Toistaiseksi voimassa olevia edunvalvontapäätöksiä on 120–130 ja lisäksi muutamia sijaisedunvalvontamääräyksiä.

Yleisen edunvalvonnan menot muodostuvat henkilöstömenojen lisäksi atk- ja muiden palveluiden ostoista, toimistotilojen vuokrista sekä työmatkakuluista. Valtio maksaa palveluntuottajalle 410 euroa/päämies/vuosi. Päämieheltä perittävät palkkiot palveluntuottaja määrittelee oikeusministeriön ohjeiden mukaisesti. Palkkiota voi talousjohtaja edunvalvojan esityksestä kohtuullistaa.

Henkilöstö: Yleinen edunvalvoja, edunvalvontasihteeri 0,75 htv.

Sisäinen tarkastus

TAULUKKO 31: SISÄINEN TARKASTUS, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	0	0	0,0 %
Menot	0	-22 057	-21 909	-0,7 %
Netto	0	-22 057	-21 909	-0,7 %

Sisäinen tarkastus on osa kaupungin sisäistä valvontaa. Sisäinen tarkastus tukee kaupungin johtoa tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien sekä riskienhallinnan arviointiin ja kehittämiseen. Sisäisen tarkastuksen suorittaminen perustuu kaupunginjohtajan hyväksymään vuosisuunnitelmaan ja toimeksiantoihin.

Sisäisen tarkastuksen talousarvio käsittää sisäisen tarkastajan henkilöstökulujen lisäksi ICT- ja muiden palvelujen ostot sekä toimistotilan vuokrat.

Henkilöstö: sisäinen tarkastaja 0,40 htv.

Vesihuoltolaitos

TAULUKKO 32: VESIHUOLTOLAITOS (HALLINTO+VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS), TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	1 218 323	1 317 167	1 524 198	15,7 %
Menot	-654 692	-845 983	-894 443	5,7 %
Korvaus perus-				
pääomasta	-122 210	-122 210	-122 210	0,0 %
Poistot	-367 543	-478 224	-449 167	-6,1 %
Netto	73 878	-129 250	58 378	-145,2 %

TAULUKKO 33: HALLINTO, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	0	113 671	138 053	21,4 %
Menot	0	-113 671	-138 053	21,4 %
Netto	0	0	0	0,0 %

vyörytetty sisäisesti vesi- ja viemärilaitokselle

TAULUKKO 34: VESILAITOS, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	421 004	377 790	567 465	50,2 %
Menot	-178 895	-198 996	-270 049	35,7 %
Korvaus perus-				
pääomasta	-21 443	-21 443	-21 443	0,0 %
Poistot	-76 731	-83 450	-95 905	14,9 %
Netto	143 935	73 901	180 068	143,7 %

TAULUKKO 35: VIEMÄRILAITOS, TALOUSARVIO 2018

	Tp 2016	TA 2017	TA 2018	Muutos TA2018 / TA 2017
Tulot	797 319	825 706	818 680	-0,9 %
Menot	-475 796	-533 316	-486 341	-8,8 %
Korvaus perus-				
pääomasta	-100 767	-100 767	-100 767	0,0 %
Poistot	-290 812	-394 774	-353 262	-10,5 %
Netto	-70 056	-203 151	-121 690	-40,1 %

3.4 Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta

Toiminta-ajatus

Järvi-Pohjanmaan perusturvan tehtävänä on edistää yhteistoiminta-alueen asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta yhteistyössä suunniteltujen oikea-aikaisten ja asiakasta lähellä tuotettujen peruspalvelujen avulla.

Perustehtävän toteuttamisen mahdollistavat asiakkaita kunnioittava, osaava ja määrätietoinen johtaminen sekä asiantunteva, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö. Kaikki toiminta pohjautuu sekä alueelliseen että moniammatilliseen yhteistyöhön ja kumppanuuteen.

Tulevaisuuden visio ja strategia

Yhteistoiminta-alueen väestö huolehtii itsestään ja yhteisöstään joustavien, oikea-aikaisten ja asiantuntevien peruspalvelujen tuella, jotka tuotetaan lähipalveluna laadukkaasti ja taloudellisesti palveluja määrittelevät lait, asetukset ja hoitosuositukset huomioiden.

Järvi-Pohjanmaan perusturva on vetovoimainen ja kilpailukykyinen henkilöstön ja alan opiskelijoiden hyvinvoinnista ja urakehityksestä huolehtiva työnantaja, jonka palvelukseen alan asiantuntijat hakeutuvat.

Perusturvan toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Järvi-Pohjanmaan perusturvasta vahva alueellinen toimija	Aktiivinen mukanaolo maakunnallisen sote-uudistuksen rakentamisessa	Perusturvalautakunnan maakunnallista toimintaa koskevien päätösten määrä
	Järvi-Pohjanmaan terveyskeskuksen saneeraus	Saneerausaikataulussa pysyminen 10/2016-10/2019
	Henkilöstön kouluttaminen (muutos- ja täydennyskoulutukset)	Henkilöstön koulutuspäivien määrä
Asiakaspalvelujen parantaminen	Sähköisen asioinnin kehittäminen	Tekstiviestimuistutukset Sähköisen ajanvarauksen käyttö
	Asiakaspalautekanavien kehittäminen	QPro asiakaspalautteiden käsittelyaika alle 2 vk
	Kuntalaiset saavat tarvitsemansa sosiaali- ja terveystalvelut oikea-aikaisesti hoitoon ja palvelutarpeen mukaisesti.	Lakisääteisten asiakas- ja hoitoaikojen toteutuminen
Kustannusvaikuttavien ja kokonaistaloudellisten palvelujen tuottaminen	Perhekeskustoiminnan kehittäminen ja perustaminen	Palvelujen saatavuus

	Kiireellisen hoidon vastaanottotoiminnan kehittäminen	Kiireellisten vastaanottojen määrä
	Lääkärin vastaanottotoiminnan kehittäminen	Kiireettömien vastaanottojen määrä Palveluja useasti käyttäneiden määrä
Perusturvan taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari (tavoiteluku)
Palvelurakennemuutoksella talouden tasapainoon vaikuttaminen	Palvelurakennemuutoksen suunniteltu eteenpäin vieminen: • kotihoidon toimintamallin kehittäminen • varahenkilöstön tehokas käyttö • asiakasohjauksen käyttöönotto • Alajärven ympärivuorokautisen hoivan paikkamäärien vähentäminen vanhuspalvelustrategian mukaisesti	Talouden toteuman seuranta
Kuljetuspalveluiden tuottamisen taloudellinen tehostaminen	Yhteisen toimintamallin luominen siten, että kuljetuspalvelut voidaan koordinoida yhteisestä tilauskeskuksesta	Kuljetuspalvelukustannusten määrän vertailu vuoteen 2017
	Yhteistyössä Etelä-Pohjanmaan sote-uudistuksen ja Mamba-hankkeen kanssa kehitettävä sosiaalipalveluiden kuljetuspalvelukäytäntö	Toiminnan käynnistyminen vuoden 2018 aikana

INVESTOINNIT

PERUSTURVA

Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus

	TA2017	TS2018
Effican päivitys: EP-potti laajennus 3		65 000
Effican päivitys: EP-potti laajennus 2	60 000	
Yhteistoiminnan päättyessä Soinin kuntaan siirytävä perusturvan irtaimisto	-28 484	

EPSHP on päätnyt suosittelemaan Effican päivittämistä uudempaan Lifecare 2015 vuosijulkaisuun kantavalmiuden ja lakisääteisten päivitys-

ten vuoksi. Vuoden 2017 aikana otettiin käyttöön Effican uusi laskutusjärjestelmä, mikä oli välttämätön ennen Lifecaren potilastietojärjestelmään siirtymistä.

Lifecaren vuosijulkaisu muuttaa tietokantaa, jolloin on päivitettävä sen vaatimalle tasolle myös radiologian, näkyvän valon ja suun terveydenhuollon kuvantamisosiot. Lifecare antaa suun terveydenhuollolle myös kantavalmiuden. Effican lääkitys on nykyistä parempi versio. Hyvistä laajennetaan kansalaisen sähköisiin palveluihin, mm. tekstiviestimuistutukseen, suun terveydenhuollon ja neuvolan kansalaisen ajanvaraukseen.

2017 vuodesta lähtien Alajärven kaupunki on 3Step leasingrahoitusyhtiön asiakkaana, jonka kautta suuremmat hankinnat pääsääntöisesti rahoitetaan.

Perusturvan kustannustenjakoperusteet

Vuodelle 2018 muutettu kustannustenjakoperuste:

Terveyspalvelut / Lääkäri ja hoitajavastaanottopalvelut: **oma toiminta / asiakkuus.**

Järvi-Pohjanmaan perusturva 2018	Kustannustenjakoperuste
	Päiv. 13.10.2017
Hallinto	
Lautakunta ja neuvostot	Asukasluku
Peruspalvelutoimisto	Vyörytetään bruttokustannusten suhteessa (pl. ESH ja Ympäristöterveydenhuolto)
Hankkeet	Erillisen päätöksen mukaisesti
Terveyspalvelut	
Hallinto	
Lääkäri ja hoitajavastaanottopalvelut	oma toiminta/asiakkuus, ostopalvelu/kuntakohtainen
Terveysneuvonta	oma toiminta/käynti, ostopalvelu/kuntakohtainen
Erikoissairaanhoito	Kuntakohtainen, läpilaskutus
Suun terveydenhuolto	oma toiminta/käynti, ostopalvelu/kuntakohtainen
Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuolto, ostopalvelu	Kuntakohtainen, läpilaskutus
Työterveyshuolto	nettobudjetointi, ali/ylijäämä asukasluvun mukaan

Hoito- ja hoivapalvelut	
Hallinto	Vyörytetään bruttokustannusten suhteessa kustannuspaikoille
Vanhusneuvola	Yli 75-vuotiaat asukkaat
Omaishoidontuki	Kuntakohtainen
Kotihoito	Aikaperusteinen (tunti)
Kotihoidon tukipalvelut	Kuntakohtainen
Päivätoiminta	hoitopäivät
Asumipalveluyksiköt	hoitopäivät
Vuodeosasto	oma toiminta/hoitopäivät, ostopalvelu/kuntakohtainen
Fysioterapia, toimitaterapia, oma toiminta	Käynti
Muu kuntoutus	Kuntakohtainen

Sosiaalipalvelut	
Hallinto	Vyörytetään bruttokustannusten suhteessa kustannuspaikoille
Mielenterveys- ja päihdetyön avopalvelut	Käynti
Mielenterveys- ja päihdetyön asumispalvelu	Kuntakohtainen
Päihdetyön laitostuntoutus	Kuntakohtainen
Aikuissosiaalityö	Asiakkuus
Toimeentuloturva	Kuntakohtainen
Työpajatoiminta	Kuntakohtainen
Lapsiperheiden avopalvelut, oma toiminta	Asiakkuus
Lapsiperheiden sosiaalipäivystys ja sosiaalihuoltolain mukaisen palvelut	Kuntakohtainen
Lastensuojelun sosiaalityö	Asiakkuus
Lastensuojelun tukihenkilö ja -perhe, taloudellinen tuki, perhetyö	Kuntakohtainen
Lastensuojelun laitos- ja perhehoito	Kuntakohtainen
Vammaisten sosiaalityö ja kuntoutusohjaus	Asiakkuus
Vammaisten palveluasuminen kotona, omaishoidontuki, tutkimus- ja neuvolapalvelut, perhehoito	Kuntakohtainen
Vammaisten työtoiminta	Asiakkuus
Vammaisten avustukset	Kuntakohtainen
Vammaisten ohjattu asuminen	oma toiminta/hoitopäivä, ostopalvelu/kuntakohtainen
Vammaisten tehostettu asuminen	oma toiminta/hoitopäivä, ostopalvelu/kuntakohtainen
Vammaisten laitoshoido	Kuntakohtainen

3.4.1 Lautakuntahallinto+projektit

Perusturvan hallinnon tuotteeseen kuuluvat **perusturvalautakunnan, vammaisneuvoston sekä vanhusneuvoston** toimintakulut, jotka jaetaan asukasluvun suhteessa kunnille.

Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta on Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan yhteislautakunta, joka tuottaa tai hankkii keskitetysti kuntien tarvitsemat sosiaali- ja terveystoimen palvelut. Perusturvalautakunta toimii Alajärven kaupungin organisaatiossa, joka toimii vastuukuntana. Yhteisessä toimielimessä on 7 jäsentä, johon Alajärven ja Vimpelin valtuustot nimittävät jäseniä seuraavasti: Alajärven kaupunki 5 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet sekä Vimpelin kunta 2 jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.

Vammaisneuvosto voi tehdä aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden elämiseen ja suoriutumiseen. Vammaisneuvosto ei voi käsitellä yksittäisiä tapauksia.

Valtuuston on pidettävä huolta siitä, että kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on edellytykset osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Vanhusneuvosto on kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamisväylä erityisesti ikääntynyttä väestöä koskevilla asioilla.

Perusturvan hallinnon alaisuudessa toimivat myös peruspalvelutoimisto (peruspalvelujohtaja, talouspäällikkö, toimistosihteerit tietojärjestelmä- vastaava sekä tietosuojavastaava 0,1 htv) sekä tukipalvelut keskusvarasto ja välinehuolto. Näiden toimintojen kustannukset jakautuvat hallinnon vyörytysperusteiden tai käytettyjen tuotteiden/palvelujen jaolla muihin tuotteisiin.

Lisäksi hallinnon tuotteeseen sisältyy vuonna 2018 seuraavat kehittämishankkeet, joiden kulut jaetaan asukasluvun suhteessa:

I&O-kärkihanke: Tavoitteena yhdenvertaiset, koordinoitut ja kustannusten kasvua hillitsevät palvelut

Mahdollisimman terveen ja toimintakykyisen ikääntymisen turvaaminen on tärkeimpiä varautumistoimia ikääntyvässä Suomessa. Hyvän vanhuuden turvaaminen edellyttää rakenteiden muuttamista, sillä nykyisillä rakenteilla ja palveluilla ei voida vastata tulevaisuuden tarpeisiin. Palvelujen rakennemuutoksen onnistuminen edellyttää niin palvelujen sisällöllistä remonttia kuin iäkkäiden parissa toimivien osaamisenkin kehittämistä.

Jokaiseen maakuntaan muodostetaan kärkihankkeen aikana iäkkäiden yhteensovitettu alueellinen palvelukokonaisuus, jossa kotihoito on aina ensisijaista. Iäkkäiden ihmisten palveluiden rakenne uudistetaan. Iäkkäät otetaan mukaan suunnittelemaan omia palveluitaan.

Palveluista halutaan asiakaslähtöisiä ja kustannusvaikuttavia. Palvelut kohdennetaan iäkkäiden toimintakyvyn ja palvelutarpeen mukaan ja sovitetaan yhteen. Kotiin annettavat palvelut ovat ensisijaisia. Niitä kehitetään, jotta kotona asuminen on mahdollista. Toimintakykyä ja tervettä ikääntymistä lisäävät palvelut sekä monialainen kuntoutus ovat nykyistä huomattavasti kiinteämpi osa kotiin tuotavien palveluiden kokonaisuutta. Uudistuksen myötä palvelut kohdentuvat iäkkäille ihmisille nykyistä yhdenvertaisemmin maan eri alueilla.

Julkisten palvelujen digitalisointi on kärkihankkeessa läpileikkaava teema. Digitalisaatio ja hyvinvointiteknologian kehittyminen mahdollistavat uudentyypisten sähköisten palveluiden käyttöönoton sekä palveluprosessien uudistamisessa että kansalaisen omahoidossa ja tietojen hyödyntämisessä.

Lisäksi kärkihankkeessa juurrutetaan ja luodaan konkreettisia omaishoitoa vahvistavia toimintamalleja, jotka turvaavat iäkkäiden, mielenterveys- ja päihdekuntoutujien ja vammaisten lasten laadukkaan hoidon ja huolenpidon kotona omaisen tuella. Tavoitteena on myös lisätä kaikenikäisten tuettua omaishoitoa ja iäkkäiden perhehoitoa

Etelä-Pohjanmaan lasten ja perheiden palveluiden kehittämishanke (2017–2018), tuttavallisemmin Etelä-Pohjanmaan LAPE-hanke

Teemme muutosta kohti lapsi- ja perhelähtöisiä, yhteensovitettuja, oikea-aikaisia ja tarpeenmukaisia palveluita.

Etelä-Pohjanmaa on saanut valtionavustusta LAPE-muutosohjelman toteuttamiseen maakunnassa vuosille 2017–2018 kärkihankkeeseen ja osahankkeisiin yhteensä 899 947 euroa (80 %). Kärkihankkeen ja osahankkeiden arvioidut kokonaiskustannukset ovat yhteensä 1 143 199 euroa. Kehittämistyöhön ovat sitoutuneet Etelä-Pohjanmaan alueella toimivat kaikki peruspalveluja tuottavat kunnat ja kuntayhtymät.

Etelä-Pohjanmaan LAPE-hankkeen sisältöjen kokonaisvastuusta, hallinnosta sekä viestinnästä vastaa hankekoordinaattori. Lisäksi kärkihankkeessa jokaiselle kehittämisosiolle on nimetty oma vastuutyöntekijä. Maakunnallisen muutostyön tukena toimii myös Etelä-Pohjanmaan LAPE-muutosagentti.

Etelä-Pohjanmaan LAPE-hanketta koordinoi sosiaali- ja terveysministeriö ja ohjaa Etelä-Pohjanmaan maakunnallinen LAPE-ryhmä. Toimeenpanon tukena toimii tiiviissä yhteistyössä Terveysten- ja hyvinvoinninlaitos sekä opetus- ja kulttuuriministeriö. Hankkeen hallinnoija on Seinäjoen kaupunki. Hanke toimii osana Etelä-Pohjanmaan maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteiden uudistusprosessia.

Kehittämisen osa-alueita ovat: 1. Lapsen oikeuksia ja tietoperustaa vahvistava toimintakulttuurin muutos, 2. Perhekeskustoimintamallin kehittäminen ja käyttöönotto ja 3. Erityis- ja vaativan tason palvelujen uudistaminen.

OSMO Osallisuutta Moniammatillisesti -hanke

OSMO OSallisuutta MONialaisesti -hankkeen erityistavoitteena on työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen. Hankkeeseen on lähdössä mukaan Etelä-Pohjanmaan kunnista/yhteistoiminta-alueista Järvi-Pohjanmaa, JIKky, Kuntayhtymä Kaksineuvoinen, Ilmajoki, Lapua, Seinäjoki, Suupohja ja Kuusiokunnat. Hanke käynnistyy syksyllä 2017 ja päättyy keväällä 2020. Hankkeeseen palkataan 4 projektityöntekijää ja 50 % projektisihteeri. Yhteistyötä tehdään mm. kuntien sosiaali- ja terveystoimien, Te-palvelujen sekä muiden työllistymistä edistävien palvelujen, Kelan, Etelä-Pohjanmaan sosiaalipsykiatrisen yhdistyksen kanssa sekä eri hankkeiden kanssa.

Järvi-Pohjanmaan tavoitteena on kehittää sosiaalisen kuntoutuksen toiminnan sisältöjä jalkautuvalla palveluotteella. Tarkoituksena on viedä sosiaalisen kuntoutuksen palveluja lähemmäksi asiakkaan arkea yksilöllisen tuen keinoin. Toiminnan sisällöllisellä kehittämisellä huomioidaan asiakkaiden yksilölliset tarpeet tehokkaammin ja vaikuttavammin sekä annetaan ennen kaikkea asiakkaan äänen kuulua toiminnan sisältöjä kehitettäessä. Kokemusasiantuntijoiden avulla luodaan palveluista selkeitä ja asiakaslähtöisiä, jotta esimerkiksi palvelujen nivelvaiheessa asiakkaiden siirtyessä palvelun järjestäjältä toiselle syntyy katkeamattomia asiakaspolkuja. Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoimintoja kehitetään mm. asiakasraadeilla, joilla saadaan vaikuttavampia toiminnan sisältöjä sekä ennen kaikkea tuetaan paremmin asiakkaiden osallisuuden kokemuksia. Uudenlaisia sosiaalisen kuntoutuksen palveluja kehitettäessä tavoitteena on myös tiivistää yhteistyötä eri hallintokuntien välillä sekä saada yhteinen näkemys mahdollisimman asiakaslähtöisistä toimintatavoista.

3.4.2 Terveyspalvelut

Toiminta-ajatus

Perusterveydenhuolto huolehtii yhteistoiminta-alueen asukkaiden perusterveydenhuollon palvelujen tuottamisesta alueen kuntalaisille voimassaolevan lainsäädännön, kansallisten suositusten sekä kuntien tilausten mukaisesti. Toiminnan tavoitteena on väestön terveyden edistäminen ja hyvinvoinnin parantaminen sekä sairauksien tehokas, tarkoituksenmukainen ja oikea-aikainen hoito.

Palvelutarjonnalla tuetaan väestön itsenäistä selviytymistä sekä vahvistetaan omatoimisuutta ja terveystietoisuutta. Toiminnan suunnittelussa

huomioidaan valtakunnan tasolla valmisteilla oleva sote-uudistus. Palvelutuotantoa ohjaa väestön arvioitu palvelujen tarve sekä laatu- ja kokonaistaloudellinen ajattelu.

Palvelut tuotetaan ensisijaisesti omana toimintana ja niitä täydennetään tarvittavilla ja tarkoituksenmukaisilla ostopalveluilla.

3.4.2.1 Vastaanottopalvelut ja terveysneuvonta

Toiminta-ajatus

Toiminnan tavoitteena on väestön terveyden edistäminen ja hyvinvoinnin parantaminen sekä sairauksien tehokas, tarkoituksenmukainen ja oikea-aikainen hoito. Palvelutarjonnalla tuetaan väestön itsenäistä selviytymistä sekä vahvistetaan omatoimisuutta ja terveystietoisuutta. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan sote-uudistus. Palveluja täydennetään kiirevastaanotolle ostopalvelulla.

Neuvola ja kouluterveydenhuolto toteutetaan lain-, asetusten ja valtakunnallisten ohjeistusten mukaisesti.

Palvelutaso

- Moniammatillisella yhteistyöllä oikea-aikaiset palvelut.

Toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Palvelujen saatavuus on lainsäädännön edellyttämällä tasolla.	Hoitotakuu ja asetuksen edellytykset täyttyvät.	Seuranta
Hoitoketjujen sujuvoittaminen eri toimijoiden (pth, esh, sos) välillä asiakaslähteisesti	Sujuvat, asiakaslähtöiset palvelukokonaisuudet huomioiden suunnitteilla oleva sote-integraatio	yhteistyön seuranta terveys- ja kuntoutussuunnitelmat
Runsaasti palveluja käyttävien asiakkaiden kartoittaminen	Asiointi ja kartoitus yhdelle hoitajalle	Käynnit ja yhteydenpidot
Osaava, ammattitaitoinen ja hyvinvoiva henkilöstö	Osaamiskartoitukset Asiakastytytyväisyyskyselyt. Työhyvinvointikyselyt.	kehityskeskustelut kyselyt vuosittain
Taloudelliset tavoitteet		

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari (tavoiteluku)
Kustannuskehityksen hillitseminen	Kuntarekry sijaistoinnassa Lean- ajattelu Sujuvat työprosessit	Sijaisten määrä

Vastaanoton rakenteelliset muutokset

- Sähköisten palvelujen kehittäminen.
- 1.8.2017 alkaen kiirevastaanoton aukioloajan lisääminen arkisin 8 - 20 ja lauantaisin ja sunnuntaisin 10 -18.
- Henkilöstön lisäys vuoden 2018 talousarvioon kaksi lääkärinä ja 1,5 sairaanhoitajaa.
- Päivystys ostetaan keskussairaala.
- Terveystieteiden keskuksessa otetaan käyttöön Kela-kortti ilmoittautuminen.
- Tk-saneerauksen myötä toimivat tilat tehostavat toimintaa.
- Talousarvio esityksessä on aikuispsykososiaalisista palveluista siirretty depressiohoitajan palkkakulut vastaanottoon.

Haasteet

- Väestön ikääntyminen ja sairastavuus
- Lapsiperheiden ongelmien kasaantuminen ja monimuotoisuus
- Henkilökunnan saatavuuden turvaaminen.

3.4.2.2 Erikoissairaanhoito

Toiminta-ajatus

Erikoissairaanhoidolla tarkoitetaan lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisia sairauksien ehkäisyyn, tutkimiseen, hoitoon, ensihoitoon, päivystykseen ja lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvia terveydenhuollon palveluja.

Järvi-Pohjanmaan perusturva huolehtii siitä, että henkilö saa tarpeellisen erikoissairaanhoidon terveydenhuoltolain mukaisesti. Erikoissairaanhoito ostetaan pääasiassa Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä. Lisäksi erikoislääkäripalveluja ostetaan yksityisiltä lääkäriasemilta tuottajilta, pääosin konsultaatioita ja tutkimuspalveluja. Terveydenhuoltolain mukaan potilas voidaan ohjata hoitavan lääkärin kanssa yhdessä sopien myös muun sairaanhoitopiirin palveluihin. Ensihoito on myös erikoissairaanhoidon suurtuotteessa.

Tavoite	Toimenpide	Mittari
Erikoissairaanhoidon palvelujen oikea-aikainen tarjoaminen kuntalaisille	Yhteistyö erikoissairaanhoidon ja Aksilan kanssa erikoissairaanhoi-	Kuukausittainen, kuntakohtaisen raportoinnin vertailu erikoisaloit- tain tehdyistä toimenpiteistä.

Menojen kustannuskasvun hillitseminen	don ja perusterveydenhuollon oikea-aikaisten palvelujen turvaamiseksi	Raporttien pohjalta tapahtuvan laskutuksen vertailu ja seuranta.
Erikoissairaanhoidon peruspalvelujen tuottamisen selvittämisen lähipalveluna	Omien käytänteiden (esim. lähetekäytäntö) arviointi	
	Konkreettisen selvitystyön tekeminen	

3.4.2.3 Suun terveydenhoito

Toiminta-ajatus

Suun terveydenhoidon tehtävänä on kuntalaisten hampaiden tutkimuksesta ja hoidosta huolehtiminen sekä valistus- ja ehkäisevä toiminta. Arkipäivisin päivystävä hammaslääkäri ottaa vastaan kiireellistä hoitoa vaativat akuutit särkytapaukset. Myös vieraspaikkakuntalaiset saavat kiireellisen, ensiavullisen hammashoidon tarvittaessa. Viikonloppuisin ja arkipyhinä kiireellinen hoito järjestetään Etelä-Pohjanmaan yhteisessä päivystyksessä Seinäjoella.

Suun terveydenhuollon palvelut on tuotettu omana toimintana 1.1.2017 alkaen.

Suun terveydenhuollon tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari (tavoitetila/määrä/tms.)
Suun terveydenhoidon toteuttaminen väestölle asetusten ja hoitotakuun mukaisesti.	Hoitotakuun seuranta	Toteutuneet käynnit
Suun terveyden edistäminen ja ehkäisevä hoito. Korjaavan hoidon tehokas järjestäminen ja hoito sekä laadun seuranta.	Ennalta ehkäisevän työn edistäminen ja valistus. Säännölliset hammastarkastukset ja röntgenkuvat. Suuhygienistin toimen perustaminen. Hoitosuunnitelman laatiminen, toteuttaminen ja kokonaishoidon saatavuus.	Hampaiden harjauksen seuranta mittarit. CPI indeksin seuranta. Seurannan kohderyhmäksi valitaan 5.luokkalaiset, joiden kokonaishoito pyritään saamaan valmiiksi vuoden sisällä tarkastuksesta.
Päivystys- ja kiirevastaanoton saatavuus.	Kiireellisen hoidon järjestäminen. Ennalta ehkäisevällä	Päivystys aikojen määrän seuranta.

	työllä ja hoidon laadulla pyritään vähentämään kiireellisten hoitojen määrää.	
Henkilöstön ammattitaidon ylläpito ja työtyytyväisyys.	Säännöllinen kouluttautuminen ja osaamisen päivittäminen.	Kehityskeskustelut ja koulutussuunnitelmien laadinta.
Asiakastytyväisyyden parantaminen.	Sähköisten asiointipalvelujen käyttöönotto ja lisääminen. Tekstiviestimistutuksen käyttöönotto.	Peruuttamattomien poisjääntien väheneminen ja seuranta.

3.4.2.4 Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuolto

Eläinlääkintä ja ympäristöterveydenhuollon palvelut on ostettu Seinäjoen kaupungin hallinnoimalta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueelta vuodesta 2011 alkaen. Yhteistoiminta-alueen palvelutaso perustuu valtakunnallisissa valvontaohjelmissa esitettyihin palvelutasomäärittelyihin tuottaen yleisen terveystarkastuksen, peruseläinlääkinnän ja ympärivuorokautisen kiireellisen eläinlääkäripäivystyksen.

Ympäristöterveydenhuollon tavoitteena on ylläpitää ja edistää väestön terveyttä sekä ennaltaehkäistä, vähentää ja poistaa sellaisia tekijöitä, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai haittaa ihmisten terveydelle ja elinympäristölle. Ympäristöterveydenhuollon vastuualueelle kuuluvat yleinen terveystarkastus, eläinlääkintähuolto ja eläinsuojelu. Yleinen terveystarkastus käsittää elintarvike-, terveydensuojelu-, kuluttajaturvallisuus- ja tupakkavalvonnan.

Vuonna 2018 eläinlääkäripäivystys hoidetaan siten, että viikonloppuisin samaan aikaan päivystää 4 eläinlääkärinä, joista yksi on keskittynyt pieneläinlääkintään. Pieneläinlääkintä hoidetaan AnimWest-rakennuksen tiloissa Ravitie 8, Seinäjoki, jossa myös ympäristöterveydenhuollon keskustoimipiste sijaitsee. Muita eläinlääkärien/terveystarkastajien toimipisteitä yhteistoiminta-alueella on yhteensä 13 kpl. Seinäjoen seudun ympäristöterveydenhuollossa työskentelee 13 terveystarkastajaa, 22 eläinlääkärinä ja yksi toimistosihiteeri. Toimipisteitä toimialueella on yhteensä 13.

3.4.2.5 Työterveyshuolto

Työterveyshuollon palveluita tuotetaan Järvi-Pohjanmaan alueen työnantajille, yrittäjille ja maanviljelijöille, jotka ovat tehneet sopimuksen palveluiden ostamisesta. Työterveyshuollon sopimuksia oli 31.7.2017 625. Osa sopimuksista on lakisääteisiä, mutta suurin osa sopimuksista sisältää myös sairaanhoidon. Lääkäripalvelut on kilpailutettu syksyllä 2017.

Lakisääteiset sopimukset sisältävät ennaltaehkäisevän työn: terveystarkastukset, työpaikkakäynnit, tietojen antamisen, neuvonnan ja ohjauksen, ensiapuvalmiuden suunnittelun, kuntoutukseen ohjauksen sekä osatyökykyisen työntekijän tukemisen. Sairaanhoidon sisältäviin sopimuksiin kuuluu lisäksi työterveyshoitajan sairastuvastoon ja lääkärikäynnit työterveyslääkärillä sekä mahdolliset lisätutkimukset.

Toiminta-ajatus

Tarjota sopimuksen tehneiden yritysten työntekijöille, yrittäjille ja maatalousyrittäjille laadukkaita työterveyspalveluja, joiden sisältö sovitaan yksilöllisesti työterveyshuoltosopimusta laadittaessa. Työterveyshuolto noudattaa hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteita. Työterveyshuolto kattaa menonsa tuloillaan, eikä kuntaosuutta tältä osin tule.

Tavoitteet	Toimenpide	Mittari
Toiminnan kannattavuus Edistää työn ja työympäristön terveellisuutta ja turvallisuutta, työyhteisön toimintaa sekä työntekijän terveyttä ja toimintakykyä.	Laadukkaiden työterveyshuollon palvelujen tarjoaminen Asiantuntijapalveluiden käyttö tarpeen mukaan.	Nettotalous Työterveyshuollon sopimus- ja asiakasmäärien tarkastelu

Muutokset

- 1.1.2018 alkaen työterveyslääkäri ja -psykologipalvelut ostetaan puitesopimuksen mukaisilta toimijoilta.

Haasteet

- Asiakaskunnan ikääntyminen, sairaanhoidon osuus merkittävä.

3.4.3 Hoito ja hoivapalvelut

Toiminta-ajatus

Hoito- ja hoivapalvelujen tehtävänä on järjestää ikääntyneille hyvinvointia edistäviä ja tukevia palveluja sekä iäkkään asiakkaan tarvitsemat palvelutarpeen arviointiin perustuvat oikea-aikaiset ja riittävät palvelut.

Hoito- ja hoivapalvelut tuottaa ja järjestää hoitoa, hoivaa ja huolenpitoa heikentyneeseen toimintakykyyn kuntouttavaa työtä ja kotikuntoutusta toteuttaen. Toimintaa määrittää kotihoidon ja asumispalvelujen arvot ja kriteerit. Iäkkään henkilön palvelut järjestetään ensisijaisesti omassa kodissa tai toimintakyvyn heikentyessä kodinomaisessa ympäristössä elämän loppuun asti.

Kaikkea työtä ohjaa ajatus ikääntymisestä luonnollisena osana elämää. Työ pohjautuu vanhustyön yhteisiin arvoihin, jotka ovat asiakaslähtöisyys, yhdenvertaisuus ja luotettavuus.

Hoito- ja hoivapalvelut sisältävät omaishoidon, kotihoidon, tukipalvelut, päivätoiminnan, asumispalvelut, akuuttiosasto- ja kuntoutuspalvelut.

Järvi-Pohjanmaan ikäihmiset elävät itsenäistä, mielekästä ja täysipainoista elämää omassa kodissa.

Toiminnalliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari
Ikäihmiset asuvat toimintakykyisinä kotona	Arkikuntoutus kotihoidon toimintamuotona, mukana toimintaterapia ja fysioterapia	Kotihoidon asiakkaan luona tehty työ 65-70% (toiminnanohjaus), toiminta- ja fysioterapeutin käyntimäärät
Turvallisesti sairaalasta kotiin	Tehokuntoutustiimi kotiin Etälääkäripalvelu	Akuuttiosaston hoitopäivät Intervalli- ja kuntoutusosaston hoitopäivät konsultaatioiden määrä
Ikäihmisten lyhytaikainen perhehoito käynnistyy	Sopimukset koulutettujen hoitajien kanssa Koulutus uudelle ryhmälle	Hoitopäivien määrä Osallistujien määrä
Taloudelliset tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari (tavoiteluku)
Kustannuskehityksen hillitseminen	Kuntarekry sijaistoiminnassa Ympäri vuorokautisen hoivan ostopalvelujen väheneminen	Sijaisten määrä Hoitopäivät ostopalveluissa

KUNTOUTUS

Fysioterapian tarkoituksena on vaikuttaa ihmisen toimintakykyyn ja päivittäiseen selviytymiseen. Fysioterapialla pyritään ehkäisemään, korjaamaan tai tasapainottamaan ihmisen liikkumisen ja toimintakyvyn häiriöitä sekä ylläpitämään ja parantamaan jäljellä olevaa toimintakykyä. Asiakkaan ongelmaan pyritään vaikuttamaan neuvonnan ja ohjauksen, terapettisen harjoittelun sekä manuaalisen terapian keinoin. Fysioterapian tavoitteena on tukea omaehtoista harjoittelua ja kotona selviytymistä sekä ennaltaehkäistä työ- ja toimintakyvyn haittoja.

Toimintaterapian tavoitteena on antaa yksilölle keinoja selviytyä mahdollisimman omatoimisesti oman elinympäristönsä arkisissa tilanteissa. Terapiassa pyritään toiminnalla vaikuttamaan yksilön toimintamahdollisuuksiin, joita saattavat rajoittaa erilaiset kehitykselliset häiriöt, ikääntymisen mukanaan tuomat muutokset, sairaudet tai vammat. Terapian avulla toimintakykyä ja kehitystä pyritään edistämään ja ylläpitämään opastamalla yksilö löytämään ja hallitsemaan keinoja huolehtia itsestään, olemaan vuorovaikutuksessa muiden ihmisten kanssa, tekemään työtä tai opiskelemaan, viettämään vapaa-aikaa ja leikkimään.

Kuntoutuksen tavoitteet		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittari (tavoitetila/määrä/tms.)
Suoravastaanoton lisääminen	Koulutettu fysioterapeutti aloittaa palvelun	Asiakasmäärät
Toimintaterapian ostojen väheneminen	Toimintaterapeutti arviointiin	Ostopalvelujen määrä

Haasteet

Uusien toimintatapojen ja järjestelmien käyttö oppiminen vie aikaa.

3.4.4 Sosiaalipalvelut

Sosiaalipalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat perhepalvelut, aikuisten palvelut ja vammaisten palvelut, joita tuotetaan edellä mainittuja palveluja määrittelevien lakien ja asetusten mukaisesti.

3.4.4.1 Perhepalvelut

Perhepalvelujen tavoitteena on tukea ja auttaa perheitä suunnitelmallisesti ja moniammatillisesti. Työn painopiste on sekä varhaisessa tuessa että korjaavassa työssä. Perhepalvelujen työmuotoja ovat sosiaalihuoltolain mukainen *lapsiperheiden sosiaalityö* (mm. taloudellinen tuki, tukihenkilö- ja perhetoiminta), lastenvalvojan palvelut (perheasiain sovittelu, elatussopimukset), *kasvatus- ja perheneuvolapalvelut* (tutkimus- ja terapiapalvelut ml. puheterapia, kuntoutus), *lastensuojelutyö* (mm. lasta ja perhettä tukevat palvelut ja tukitoimet sekä sijaishuolto) ja *perhetyö* (lapsiperheiden kotipalvelu, varhaisen tuen perhetyö ja lastensuojelun perhetyö).

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Sosiaalihuoltolain mukaiset yhteydenotot, perhepalveluihin tu-	Toimintakäytäntöjä tehostetaan sekä kehitetään edelleen toimivaksi ja selkeäksi	THL:n käsittelyaikojen toteutumisen seurantatilastot

levat lähetteet sekä lastensuojelulain mukaiset ilmoitukset käsitellään nopeasti ja lain hengen mukaisesti	Palvelutarpeen arviointi tehdään viivytystä. Palveluissa on riittävät henkilöstöresurssit	- yhteydenottojen ja ilmoitusten käsittely 7 arkipäivän sisällä - palvelutarpeen arvioinnin tekeminen 3kk:n sisällä
Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin	Jatkuva asiakaspalaute on käytössä. Asiakaspalautteet käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin. Asiakasraati -toiminta käynnistyy Palvelurakennetta arvioidaan ja kehitetään niin, että palvelut ovat riittävät monipuoliset, helposti saavutettavat ja ”matalakynnyksiset”	Saatu asiakaspalaute (määrä) sekä asiakkaiden kokema hyöty palveluista (asiakaspalautteen sisältö)
Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö	Työntekijät osallistuvat täydennyskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä tarvittaessa työnohjaukseen Kiinnitetään huomiota työnhyvinvointiin. Toteutetaan kehityskeskustelut ja tehdään niistä tarvittava yhteenveto ja toimenpiteet.	Kehittämisisiltapäivien toteutumisen säännöllisesti (2krt/vuosi) sekä toteutuneiden täydennyskoulutusten ja työnohjauksen määrä Toteutuneet kehityskeskustelut (määrä)
Taloudelliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Palveluiden painopiste on varhaisen tuen, sosiaalihuoltolain mukaisissa palveluissa ja lastensuojelun avohuollon tukitoimissa. Sijaishuollossa olevien määrä vähenee.	Asiakkaille annettavat palvelut vastaavat asiakkaan tarvetta, ovat riittävät ja oikea-aikaiset, asiakkaita ei ”palloteta luukulta toiselle”.	Tilastot: - Lastensuojelun avohuollon asiakasmäärä (lastensuojelun avohuolto): - kodin ulkopuolelle sijoitettujen määrä - jälkihuollossa olevien määrä Asiakasmäärän kehityksen seuranta - asiakasmäärä / työntekijä

		▪ mahdollinen jonotustilanne / tiimi ▪ JELPPI nuorisopsykiatrian tiimi- ja asiakaskonsultaatiot (konsultaatioiden ja konsultoitavien nuorten määrä)
--	--	--

Perhepalvelujen rakenteelliset muutokset ja haasteet:

- Sote-uudistuksen tuomiin haasteisiin / muutoksiin vastaaminen.
- Painopisteen siirtäminen korjaavasta työstä varhaiseen tukeen.
- Perhekeskuksen perustaminen Alvar Aallon tie 2:een. Perhekeskukseen muuttaa rakennuksessa jo olevien toimijoiden (lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelu, vammaispalvelut, aikuissosiaalityö) lisäksi perhetyön ja perheneuvolan toimijat. Perhekeskustoimintamallilla luodaan lähipalveluiden kokonaisuus, jolla tarjotaan lapsille ja perheille suunnatut hyvinvointia sekä kasvuja ja kehitystä sekä varhaisen tuen palvelut. Perhekeskus palvelee kaikkia lapsia ja perheitä. Kyseessä on uusi tapa verkostoida nykyisin hajanaiset lasten ja perheiden palvelut ja sovittaa ne yhteen synergiaetuja tuottavasti ja lapsi- ja perhelähtöisesti siten, että jokainen lapsi ja perhe saa tarvitsemansa tuen ja avun. Tulevaisuudessa perhekeskukseen kuuluu sekä maakunnan että kunnan järjestämiä palveluita ja järjestöjen sekä seurakuntien palveluita ja toimintaa. Perhekeskusta luodaan tiiviissä yhteistyössä sivistystoimen, varhaiskasvatuksen ja terveydenhuollon toimijoiden kanssa. Yhteistyössä ovat mukana myös seurakunnat ja järjestöjen edustajat.
- Tukihenkilö- ja perhetoiminnan tarve on kasvanut, jonka vuoksi toimintaa vahvistetaan kouluttamalla toimintaan hakeutuvia perheitä suunnitelmallisesti.
- Varhaisen tuen / lastensuojelun perhetyöhön tarve on lisääntynyt huomattavasti viime vuosien aikana. Perhetyön luonne on muuttunut entistä vaativammaksi ja työntekijöiden työaika enemmän vieväksi asiakkaiden palvelutarpeiden lisääntyttyä ja monimutkaistuttua. Perhetyöllä edistetään lapsiperheiden toimintakykyä ja lisään perheiden elämänhallintaa. Perhetyön pääasiallisena tavoitteena on vahvistaa vanhemmuutta ja tukea lapsen tasapainoista kasvua ja kehitystä. Laadukkaalla perhetyöllä ja riittävillä resursseilla pystytään ehkäisemään perheiden ongelmien monimutkaistumista ja lastensuojelullisia tarpeita / sijaishuoltoa.
- Ammattitaitoisen henkilöstön pysyvyys / jaksaminen psyykkisesti kuormittavassa työssä – tiimikoulutuksen ja työnohjauksen hankkiminen.

3.4.4.2 Aikuisten palvelut

Aikuisten palvelut sisältävät aikuissosiaalityön ja aikuisten psykososiaaliset palvelut

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityö on yli 18-vuotiaiden kanssa tehtävää suunnitelmallista sosiaalityötä, asiakas- ja asiantuntijatyötä, jossa rakennetaan yksilön ja perheen tarpeita vastaava sosiaalisen tuen ja palvelujen kokonaisuus. Aikuissosiaalityön tavoitteena on vahvistaa asiakkaan omaa toimintakykyä, osallisuutta ja ehkäistä sosiaalisten ongelmien syntyä kartoittamalla asiakkaan elämäntilannetta, vahvuuksia ja voimavaroja. Asiakkaan kanssa yhdessä etsitään vaihtoehtoja elämäntilanteen parantamiseksi ja motivoidaan asiakasta muutokseen. Asiakasta tuetaan ja autetaan esimerkiksi asumiseen ja arjen ongelmiin liittyvissä asioissa. Aikuissosiaalityö sisältää asiakkaan aktivoimista työelämään, koulutukseen tai työkyvyn arviointiin ja päihteiden käytön seuraamista sekä hoitoon ohjaamista. Aikuissosiaalityössä korostuu moniammatillinen yhteistyö, jossa hyödynnetään myös muita. Aikuissosiaalityöntekijät tekevät tiivistä moniammatillista yhteistyötä mm. psykososiaalisten- ja perhepalvelujen sekä muiden toimijoiden ja esim. kolmannen sektorin kanssa.

Aikuisten psykososiaaliset palvelut

Aikuisten psykososiaaliset palvelut sisältävät aikuisille tarjottavat päihde- ja mielenterveyspalvelut. Palveluiden tavoitteena on vahvistaa asiakkaan asemaa, edistää mielenterveyttä ja päihteettömyyttä sekä ongelmien ehkäisyä. Päihde- ja mielenterveystyö on pääsääntöisesti avohoitoa, jolla tarkoitetaan psykiatrisen sairaanhoitajan, depressiohoitajan tai päihdetyöntekijän yksilötapaamisia sekä pari-, perhe- tai verkostotapaamisia. Työskentelyssä korostuu tarpeen-mukaisesti tehtävä moniammatillinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Palvelut myönnetään lakien ja asetusten mukaisesti määräaika-kojan noudattaen lain hengen mukaisesti.	Hakemusten käsittely ja palvelutarpeen arviointi tehdään viivytyksettä. Palveluohjausta ja palvelutarpeen arviointia kehitetään / vahvistetaan edelleen.	Tehtyjen palvelutarpeen arviointien ja asiakassuunnitelmien määrät Seurantatilasto käsittelyajoista - yhteydenottojen ja ilmoitusten käsittely 7 arkipäivän sisällä, kiireelliset hakemukset 1-2 päivän sisällä - palvelutarpeen arvioinnin tekeminen 3kk:n sisällä

Sivu 58

Pitkäaikaistyöttömien määrä laskee.	▪ yhteistyötä TE -toimiston kanssa ▪ työpajatoimintaa	Asiakasmäärän kehityksen seuranta ▪ asiakasmäärä / työntekijä ▪ mahdollinen jonotustilanne ▪ erikoislääkärikonsultaatioiden toteutuminen (määrä) Pitkäaikaistyöttömyyden kustannukset / työmarkkinatuen kunnosuudet pienentyvät.
-------------------------------------	--	--

Aikuisten palveluiden rakenteelliset muutokset ja haasteet

- Aikuissosiaalityö ja aikuisten psykososiaaliset palvelut yhdistyvät toiminnalliseksi aikuisten palvelut kokonaisuudeksi.
- Perhekeskuksen perustaminen Alvar Aallon tie 2:een. Perhekeskukseen muuttaa rakennuksessa jo olevien toimijoiden (lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelu, vammaispalvelut, aikuissosiaalityö) lisäksi perhetyön ja perheneuvolan toimijat. Perhekeskustoimintamallilla luodaan lähipalveluiden kokonaisuus, jolla tarjotaan lapsille ja perheille suunnatut hyvinvointia sekä kasvuja ja kehitystä sekä varhaisen tuen palvelut. Perhekeskus palvelee kaikkia lapsia ja perheitä. Kyseessä on uusi tapa verkostoida nykyisin hajanaiset lasten ja perheiden palvelut ja sovittaa ne yhteen synergiaetuja tuottavasti ja lapsi- ja perhelähtöisesti siten, että jokainen lapsi ja perhe saa tarvitsemansa tuen ja avun. Tulevaisuudessa perhekeskukseen kuuluu sekä maakunnan että kunnan järjestämiä palveluita ja järjestöjen sekä seurakuntien palveluita ja toimintaa. Perhekeskusta luodaan tiiviissä yhteistyössä sivistystoimen, varhaiskasvatuksen ja terveydenhuollon toimijoiden kanssa. Yhteistyössä ovat mukana myös seurakunnat ja järjestöjen edustajat.
- Keitaan toiminta siirtyy Järvi-Pohjanmaan perusturvalle ja työpaja Kipinän toiminta laajenee. Tällä pyritään tehostamaan työpajatoiminnassa ammatillisuutta, suunnitelmallisuutta ja rakentamaan asiakkaille tehokkaammin polkuja työelämään. Aikuissosiaalityöstä siirtyy 0,5 htv (sosiaalihoaja) työpaja Kipinään sekä Keitalle aiemmin maksettu vuosittainen toiminta-avustus (49 875 €) siirtyy työpajan palkkakustannuksiin (1,5 työpajan ohjaaja). Työpaja Kipinässä työskentelee vuoden 2018 alusta kaksi työpajan ohjaajaa ja yksi työvalmentaja. Osku-hankkeessa saadut tulokset otetaan käyttöön työpaja toiminnassa.
- Asiakkaiden tarpeiden ennakointia vahvistetaan. Riittävillä ja oikea-aikaisilla palveluilla ehkäistään päihde- ja psykiatrisen laitoshoidon tarvetta.

- Palveluohjaajan toimi muuttuu 100 %:ksi 1.1.2018 alkaen. Palveluohjaajan asiakkailla on usein asiakkuuksia monelle eri sektorille, minkä vuoksi palveluohjaajan sektorit ylittävä työskentely ja yhteistyö on oleellisen tärkeää. Depressiohoitajan toimi siirtyy aikuisten psykososiaalisista palveluista vastaanottopalveluihin. Toimen siirto vastaanottopalveluihin perustuu siihen, että depressiohoitajan vastaanotolle hakeudutaan pääsääntöisesti vastaanottojen kautta ja yhteistyö on tiivistä.
- Pitkäaikaistyöttömille / vaikeasti työllistettäville järjestettävän ryhmätoiminnan vakiinnuttaminen sekä sosiaalisen kuntoutuksen ryhmän aloittaminen, jolla tuetaan vaikeasti syrjäytyneiden henkilöiden paluuta yhteiskunnalliseen osallisuuteen.
- OSMO OSallisuutta MONialaisesti-hankkeen erityistavoitteena on työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen. Tavoitteena on kehittää sosiaalisen kuntoutuksen toiminnan sisältöjä jalkautuvalla palveluotteella. Tarkoituksena on viedä sosiaalisen kuntoutuksen palveluja lähemmäksi asiakkaan arkea yksilöllisen tuen keinoin. Sosiaalisen kuntoutuksen ryhmätoimintoja kehitetään mm. asiakasraadeilla, joilla saadaan vaikuttavampia toiminnan sisältöjä sekä ennen kaikkea tuetaan paremmin asiakkaiden osallisuuden kokemuksia.

3.4.4.3 Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen tehtävänä on järjestää ja tuottaa vammaispalvelulain ja -asetuksen ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain sekä omaishoidon tuesta annetun lain ja perhehoitajalain mukaisia palveluja. Vammaispalvelulain ja asetuksen mukaisten vammaispalvelujen ja tukitoimien tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Palvelujen ja tukitoimien tulee edesauttaa vammaisen henkilön oman toimista suoriutumista. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja järjestetään silloin, kun vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai etuuksia muun lain nojalla. Kehitysvammaispalveluiden tehtävänä on tuottaa kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain mukaisia palveluja, mikäli muut palvelut tai vammaispalvelulain ja -asetuksen mukaiset palvelut eivät ole riittäviä tai soveltuvia henkilölle. *Vammaispalvelulain mukaisia palveluja, joihin asiakkaalla on subjektiivinen oikeus ovat:* palveluasuminen, kuljetuspalvelut, asunnon muutostyöt sekä henkilökohtainen apu. *Harkinnanvaraisia eli määrärahasidonnaisia palveluja ovat:* omaishoidon tuki, asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet sekä muut avustukset.

Toiminnalliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Vammaispalveluihin tulevat hakemukset ja ilmoitukset käsitellään nopeasti sekä palvelut myönnetään lakien ja asetusten mukaisesti määräaikoja noudattaen.	Toimintakäytäntöjä tehostetaan sekä kehitetään edelleen toimivaksi ja selkeäksi. Palvelutarpeen arviointi tehdään viivytyksettä	Seurantatilastot käsittelyaikojen toteutumisesta - yhteydenottojen ja ilmoitusten käsittely 7 arkipäivän sisällä - palvelutarpeen arvioinnin tekeminen / palveluiden myöntäminen 3kk:n sisällä
Vammaispalvelut ovat laadukkaita, tarpeenmukaisia ja oikea-aikaisia Asiakkaat kokevat olevansa tyytyväisiä saamiinsa palveluihin	Tehdään asiakkaille palvelusuunnitelma sekä tarkistetaan aiemmat suunnitelmat tarpeenmukaisesti / säännöllisesti. Palvelusuunnitelmia tarkastaessa huomioidaan erityisesti asiakkaan nykytilanne suhteessa annettuihin palveluihin (mm. henkilökohmainen apu ja kuljetuspalvelut) Jatkuva asiakaspalaute otetaan käyttöön – asiakaspalaute käsitellään ja ryhdytään tarvittaessa vaadittaviin toimenpiteisiin Otetaan kokeiluun henkilökohtainen budjetointi	Palvelusuunnitelmien määrä (uudet ja tarkistettut) Saatu asiakaspalaute (määrä) Asiakkaiden kokema hyöty palveluista (asiakaspalautteen sisältö)
Osaava ja ammatillinen sekä hyvinvoiva henkilöstö	Työntekijät osallistuvat täydennyskoulutuksiin ja kehittämistyöhön sekä tarvittaessa työnohjaukseen Toteutetaan kehityskeskustelut ja tehdään niistä tarvittava yhteenveto ja toimenpiteet Työhyvinvointiin ja -turvallisuuteen kiinnitetään huomiota.	Kehittämisisiltapäivien toteutuminen säännöllisesti (määrä/vuosi) Toteutuneiden täydennyskoulutusten ja mahdollisen työnohjauksen määrä. Toteutuneet kehityskeskustelut (määrä) Uhkatilanteiden raportointi laskee (määrät)

Taloudelliset tavoitteet	Toimenpiteet	Mittarit
Laitoshoidon määrä vähenee ja itsenäisen asuminen määrä kasvaa	Laitoshoidossa olevien määrää vähennetään mahdollisuuksien mukaisesti Otetaan käyttöön ryhmämuotoisen ja tuetun asumisen yksikkö, tuetaan asumista yksityisillä vuokramarkkinoilla.	Tilastot: - Palveluasumisessa / laitoshoidossa asuvien lukumäärä - Itsenäisesti / tuetusti asuvien lukumäärä
Kuljetuspalvelukustannusten kasvua hillitään ja kuluja pienennetään.	Kuljetuspalvelua kehitetään järjestämällä kuljetuspalvelut keskitetysti kautta (ns. kutsuohjattu liikenne).	Kuljetuspalvelujen kustannukset (verrattuna edelliseen vuoteen) Kuljetuspalveluiden käyttäjien määrä

Vammaispalvelujen rakenteelliset muutokset ja haasteet

- Perhekeskuksen perustaminen Alvar Aallon tie 2:een. Perhekeskukseen muuttaa rakennuksessa jo olevien toimijoiden (lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelu, vammaispalvelut, aikuissosiaalityö) lisäksi perhetyön ja perheneuvolan toimijat. Perhekeskustoimintamallilla luodaan lähipalveluiden kokonaisuus, jolla tarjotaan lapsille ja perheille suunnatut hyvinvointia sekä kasvuja ja kehitystä sekä varhaisen tuen palvelut. Perhekeskus palvelee kaikkia lapsia ja perheitä. Kyseessä on uusi tapa verkostoida nykyisin hajanaiset lasten ja perheiden palvelut ja sovittaa ne yhteen synergiaetuja tuottavasti ja lapsi- ja perhelähtöisesti siten, että jokainen lapsi ja perhe saa tarvitsemansa tuen ja avun. Tulevaisuudessa perhekeskukseen kuuluu sekä maakunnan että kunnan järjestämiä palveluita ja järjestöjen sekä seurakuntien palveluita ja toimintaa. Perhekeskusta luodaan tiiviissä yhteistyössä sivistystoimen, varhaiskasvatuksen ja terveydenhuollon toimijoiden kanssa. Yhteistyössä ovat mukana myös seurakunnat ja järjestöjen edustajat.
- Tuetun ja ohjatun asumispalveluyksikön valmistuminen, muuttovalmennus asukkaille. Käyttöönotto tapahtuneen alkutalven 2019 aikana.
- Lehtimäen toimintakeskus on todettu sisäilmatyöryhmässä sisätila-ongelmien vuoksi käyttökelvottomaksi. Tiloissa suoritetaan vielä tarkempia tutkimuksia ja muitakin toimitilavaihtoehtoja selvitetään. Asia tuodaan lautakunnan käsittelyyn.

- Vimpelin Tuulikellon hoitokotiin ostetaan tekniseltä toimelta laitoshuoltaja (n. 0,5 htv:tta, 19 h/viikko). Tuulikellon hoitajat ovat hoitotyön lisäksi vastanneet pääosin laitoshuoltajan työtehtävistä. Henkilöstökaaviossa Tuulikellon henkilömääränä on ollut 9 vuoden 2017 kevääseen, koska yhden työntekijän työpanos on saakka myyty Puronmutkalle. Puronmutka vastaa itse työntekijärekrytoinnista. Tuulikellon henkilömäärä jatkossa 8.
- Vaikeavammaisten kuljetuspalveluiden rakenteen muuttaminen niin, että kuljetuspalvelu järjestetään keskitetysti (ns. kutsuohjattu liikenne). Vaikeavammaisten kuljetuspalvelujen osittaisen yhdistämisen vahvistaminen SHL:n mukaiseen kuljetus- ja asiointiliikenteeseen. Näillä toimilla pyritään hillitsemään kuljetuspalvelujen jatkuvaa kasvua.
- Vammaispalvelujen kohdentaminen jatkossakin oikealle asiakasryhmälle. Palveluohjausta tehostetaan ja palvelusuunnitelmia päivitetään.
- Vammaispalveluhakemusten käsittely ja palvelutarpeen arviointi määräajoissa (THL, Valvira).

3.4.5 Perusturvan talousarviotaulukot

TAULUKKO 36: LAUTAKUNTA YHTEENSÄ (ALAJÄRVI+VIMPELI)

Talousarvioesitys 2018

Päiv. 23.10.2017

Lautakunta yhteensä

Toimiala:

Perusturva

Vastuuviranhaltija:

Tanja Penninkangas

Perusturva	TP 2016 (Alajärvi +Vimpeli)	TA 2017	TA2018	Muutos (€) TA2017/T A2018	Muutos (%) TA2017/T A2018
Lautakuntahallinto+projektit	30 955	44 998	37 350	-7 648	-17,0 %
Terveyspalvelut	21 340 342	22 811 262	23 053 613	242 351	1,1 %
Hoito-ja hoivapalvelut	14 217 985	15 767 764	15 689 247	-78 517	-0,5 %
Sosiaalipalvelut	9 170 983	8 838 306	9 146 492	308 186	3,5 %
Lautakunta yhteensä:	44 760 265	47 462 330	47 926 702	464 372	1,0 %

*mukana päivystysmuutos

TAULUKKO 37: PERUSTURVA, ALAJÄRVI

Talousarvioesitys 2018

Päiv. 23.10.2017

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Perusturva

Vastuuviranhaltija:

Tanja Penninkangas

Perusturva	TP 2016	TA 2017 kv 25.4.2017	TAE2018	Muutos (€) TA2017/T A2018	Muutos (%) TA2017/T A2018
Toimielimet+projektit	18 949	34 425	28 608	-5 817	-16,9 %
Terveyspalvelut	15 854 552	17 259 346	17 425 760	166 414	1,0 %
Vastaanotto + terveysneuvonta	2 915 773	3 380 189	3 590 064	209 875	6,2 %
Erikoissairaanhoido	11 699 743	12 500 000	12 500 000		
Suun terveydenhoito	872 548	1 003 157	994 231	-8 926	-0,9 %
Työterveyshuolto	22 882				
El.lääk.+ ymp	343 606	376 000	341 466	-34 534	-9,2 %
Hoiva ja hoitopalvelut	10 864 962	11 895 510	12 018 733	123 223	1,0 %
Hoito-ja hoiva	10 285 157	11 242 003	11 352 936	110 933	1,0 %
Kuntoutus	579 805	653 507	665 797	12 290	1,9 %
Sosiaalipalvelut	6 832 754	6 761 969	6 964 336	202 367	3,0 %
Aikuisten palvelut	1 927 079	1 523 396	1 534 953	11 557	0,8 %
Perhepalvelut	1 609 991	1 880 793	1 900 663	19 870	1,1 %
Vammaispalvelu	3 295 684	3 357 780	3 528 720	170 940	5,1 %
Alajärvi yhteensä:	33 571 217	35 951 250	36 437 437	486 187	1,4 %

TAULUKKO 38: HALLINTO

ALAJÄRVI

HALLINTO	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Toimielimet				
Kulut			22 480	
Tuotot			0	
Netto	8 951	22 645	22 480	99,3 %
Projektit				
Kulut			6 127	
Tuotot			0	
Netto	9 998	11 780	6 127	52,0 %
Toimielimet + projektit yht.	18 949	34 425	28 608	83,1 %

TAULUKKO 39: TERVEYSPALVELUT

ALAJÄRVI				
TERVEYSPALVELUT	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
VASTAANOTTOPALVELUT				
Avohoito/Vastaanottotoiminta	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	2 196 016	2 544 882	2 827 147	111,1 %
Tuotot	234 626	240 700	318 343	132,3 %
Netto	1 961 390	2 304 182	2 508 804	108,9 %
Laboratoriotutkimukset	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	346 300	376 414	340 000	90,3 %
Tuotot	9 871	8 500	0	0,0 %
Netto	336 429	367 914	340 000	92,4 %
Röntgentutkimukset	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	125 774	97 969	128 000	130,7 %
Tuotot	9 493	9 600	0	0,0 %
Netto	116 281	88 369	128 000	144,8 %
VASTAANOTTOPALVELUT YHTEENSÄ	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	2 668 090	3 019 265	3 295 147	109,1 %
Tuotot	253 990	258 800	318 343	123,0 %
Netto	2 414 100	2 760 465	2 976 804	107,8 %
TERVEYSNEUVONTAPALVELUT	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	561 437	619 723	616 898	99,5 %
Tuotot	3 217	0	3 639	
Netto	558 220	619 723	613 259	99,0 %
VASTAANOTTO + TERVEYSNEUVONTA YHTEENSÄ	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	3 172 981	3 638 988	3 912 046	107,5 %
Tuotot	257 207	258 800	321 982	124,4 %
Netto	2 915 774	3 380 188	3 590 064	106,2 %
ERIKOISSAIRAANHOITO	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
kulut	11 738 028	12 500 000	12 500 000	100,0 %
Tuotot	38 284		0	
Netto	11 699 744	12 500 000	12 500 000	100,0 %

SUUN TERVEYDENHUOLTO	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	1 183 616	1 311 842	1 324 825	101,0 %
Tuotot	316 942	308 685	330 594	107,1 %
Netto	872 547	1 003 157	994 231	99,1 %
ELÄINLÄÄKINTÄ JA YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut			341 466	
Tuotot			0	
Netto	343 606	376 000	341 466	90,8 %
TYÖTERVEYSHUOLTO*	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut		986 768	748 550	75,9 %
Tuotot		986 768	748 550	75,9 %
Netto	22 882	0	0	
TERVEYSPALVELUT YHTEENSÄ	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	16 151 171	18 437 598	18 826 886	102,1 %
Tuotot	612 433	1 554 253	1 401 126	90,1 %
Netto	15 538 738	16 883 345	17 425 760	103,2 %

*nettobudjetointi, ali/ylijäämä jaetaan asukasluvun mukaan jäsenkunnille

TAULUKKO 40: HOITO JA HOIVA

ALAJÄRVI

HOIVA- JA HOITOPALVELUT	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
HOITO- JA HOIVA				
Omaishoidon tuki	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	538 898	465 230	472 040	101,5 %
Tuotot	4 650	0	0	
Netto	534 248	465 230	472 040	101,5 %
Vanhusneuvola*	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut		150 370	202 121	134,4 %
Tuotot		0	0	
Netto		150 370	202 121	134,4 %
Kotihoito	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	2 813 542	2 921 547	3 091 404	105,8 %
Tuotot	625 564	567 686	534 427	94,1 %
Netto	2 187 978	2 353 861	2 556 977	108,6 %
Päiväkeskus	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	105 494	191 915	173 780	90,6 %
Tuotot	25 376	48 167	37 269	77,4 %
Netto	80 118	143 748	136 511	95,0 %
Tehostettu palveluasuminen	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	7 367 999	8 067 513	8 098 284	100,4 %
Tuotot	1 567 411	1 559 637	1 635 695	104,9 %
Netto	5 800 588	6 507 876	6 462 589	99,3 %
*V. 2017 alkaen myös Intervalliosasto				
Akuuttihoito	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	2 017 305	1 874 995	1 829 291	97,6 %
Tuotot	305 040	254 076	306 593	120,7 %
Netto	1 712 265	1 620 918	1 522 698	93,9 %
HOITO- JA HOIVA YHTEENSÄ	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	12 843 238	13 672 272	13 866 920	101,4 %
Tuotot	2 528 041	2 430 269	2 513 984	103,4 %
Netto	10 286 861	11 242 004	11 352 936	101,0 %

KUNTOUTUS	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	587 100	663 452	673 882	101,6 %
Tuotot	9 243	9 944	8 085	81,3 %
Netto	579 805	653 507	665 797	101,9 %
HOITO JA HOIVAPALVELUT YHTEENSÄ	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	13 430 338	14 335 724	14 540 802	101,4 %
Tuotot	2 537 284	2 440 213	2 522 069	103,4 %
Netto	10 866 666	11 895 511	12 018 733	101,0 %

*Aiempina vuosina vyörytetty muihin tuotteisiin

TAULUKKO 41: SOSIAALIPALVELUT

ALAJÄRVI				
SOSIAALIPALVELUT	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
AIKUISTEN PALVELUT				
Mielenterveystyö	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	937 443	778 861	829 673	106,5 %
Tuotot	22 312	19 243	22 370	116,3 %
Netto	915 131	759 618	807 303	106,3 %
Päihdehuolto				
Kulut	156 908	74 900	116 872	156,0 %
Tuotot	439	0	0	
Netto	156 469	74 900	116 872	156,0 %
Aikuissosiaalityö ja sosiaaliohjaus				
Kulut	185 157	155 292	132 051	85,0 %
Tuotot	864	0	0	
Netto	184 293	155 292	132 051	85,0 %
Toimeentulotuki				
Kulut	1 015 959	572 500	392 400	68,5 %
Tuotot	373 399	148 750	47 000	31,6 %
Netto	642 560	423 750	345 400	81,5 %
Työllistämistoiminnan piirissä olevat				
Kulut	84 758	113 836	135 327	118,9 %
Tuotot	4 881	4 000	2 000	50,0 %
Netto	79 877	109 836	133 327	121,4 %
AIKUISTEN PALVELUT YHTEENSÄ				
Kulut	2 383 488	1 695 389	1 606 323	94,7 %
Tuotot	401 895	171 993	71 370	41,5 %
Netto	1 981 593	1 523 396	1 534 953	100,8 %
PERHEPALVELUT				
Lapsiperheiden avopalvelut*	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	432 648	625 589	645 570	103,2 %
Tuotot	2 920	6 099	3 674	60,2 %
Netto	429 728	619 491	641 895	103,6 %
Lastensuojelu*				
Kulut	550 342	444 476	416 421	93,7 %
Tuotot	4 165	0	0	
Netto	546 177	444 476	416 421	93,7 %

Kodin ulkopuolelle sijoitetut	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	672 071	848 826	872 347	102,8 %
Tuotot	33 023	32 000	30 000	93,8 %
Netto	639 048	816 826	842 347	103,1 %
PERHEPALVELUT YHTEENSÄ	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	1 658 084	1 918 892	1 934 338	100,8 %
Tuotot	40 108	38 099	33 674	88,4 %
Netto	1 617 976	1 880 793	1 900 663	101,1 %
	1 609 991			
VAMMAISPALVELUT				
Avopalvelut*	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	748 370	828 323	989 363	119,4 %
Tuotot	62 177	56 000	90 400	161,4 %
Netto	686 193	772 323	898 963	116,4 %
Avustukset*	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	940 305	850 963	992 960	116,7 %
Tuotot	1 990	3 360	0	0,0 %
Netto	938 315	847 603	992 960	117,1 %
Asumispalvelut	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	1 220 039	1 478 322	1 510 491	102,2 %
Tuotot	234 519	334 768	323 694	96,7 %
Netto	985 520	1 143 554	1 186 796	103,8 %
Kehitysvammaisten laitoshoido	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	685 654	594 300	450 000	75,7 %
Tuotot	0	0	0	
Netto	685 654	594 300	450 000	75,7 %
VAMMAISPALVELUT YHTEENSÄ	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	3 594 369	3 751 907	3 942 814	105,1 %
Tuotot	298 685	394 128	414 094	105,1 %
Netto	3 295 684	3 357 780	3 528 720	105,1 %
SOSIAALIPALVELUT YHTEENSÄ	TP2016	TA2017	TA2018	TOT %
Kulut	7 635 941	7 366 188	7 483 474	101,6 %
Tuotot	740 688	604 220	519 138	85,9 %
Netto	6 895 253	6 761 968	6 964 336	103,0 %

*v. 2017 ei täysin vertailukelpoinen osastokarttamuutoksien myötä

3.5 Alajärven sivistyslautakunta

Sivistystoimen palvelut Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan alueella.

Sivistystoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2018

1. Sivistystoimen toiminta- ja toimitilaverkkosuunnitelma vuosille 2018–2021.
2. Perusopetuksen 9. luokalta päättötodistuksen saaneista oppilaista 100 % aloittaa toisen asteen koulutuksen syksyllä 2018.
3. Kirjastopalvelut pysyvät Opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja läänin keskitasolla.
4. Vapaa-aika: Liikunta- ja nuorisotoimen yhteistyön lisääminen muiden sivistystoimen toimijoiden kanssa.
5. Museotoimi: Väinölän ottaminen käyttöön ja osaksi Nelimarkkamuseon toimintaa. Pesäpallo- ja suksitehdasmuseoiden kävijämäärän kasvattaminen.

3.5.1 Sivistystoimen hallinto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2018–2021

Tavoitteiden tehtävänä on tukea uuden strategian mukaisia kriittisiä menestystekijöitä.

- **Yhteistyö**
 - sisäinen
 - poikkihallinnollinen
 - kolmas sektori
- **Laadukkaat sivistyspalvelut**
 - laadun hallinta organisaatiomuutoksen jälkeen
 - laadunarviointisuunnitelman uudistaminen ja tulosten hyödyntäminen
 - kaupunkilaisten hyvinvoinnin näkökulman toteutuminen palvelujen tuottamisessa
- **Henkilöstö**
 - perehdyttämissuunnitelma
 - työhyvinvointi
 - ammattitaidon ylläpito
 - kehityskeskustelut 100 %
 - koulutussuunnitelma
- **Taloudellisuus**
 - lautakuntien yhdistämisen taloudellisuus.

Perustelut 2018–2021

Sivistysautakunta vastaa toimialaansa kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta. Lisäksi Alajärven kaupunki tuottaa vastuukuntana kaikki sivistystoimen palvelut ostopalvelusopimuksella Vimpelin kunnalle.

Uusi organisaatio asettaa haasteita sisäisen ja poikkihallinnollisen yhteistyön sujuvuudelle sekä kuormittaa henkilöstöä muutosten toteuttamisessa ja valvonnassa.

Arviointityö kohdistuu vuonna 2017 aloitetun uuden toimintamallin ja siihen liittyvien ratkaisujen sujuvuuteen. Lisäksi vapaa-aikatoimen tyytyväisyyskyselyn tuloksilla ohjataan tuotettavia palveluja.

Osaava-ohjelman loputtua henkilöstön koulutusta suunnataan digitaaliseen osaamiseen toimintaympäristöjen, materiaalin ja laitteiston tasolla. Koulutusta ja ohjausta toteutetaan oman ict-ohjaajan ja digitutorien avulla.

3.5.2 Varhaiskasvatus

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2018–2021

- Varhaiskasvatuksen henkilöstön pedagogisen osaamisen lisääminen ja varhaiskasvatuksen sisältöjen kehittäminen koulutusten avulla.
- Hoitoaikaperusteisen laskutuksen tarpeen ja erilaisten toimintamallien selvittäminen.
- Kielikylpytoiminnan aloittaminen varhaiskasvatuksessa.
- Liikunnan lisääminen ja liikkuvan elämäntavan tukeminen varhaiskasvatuksessa.

Perustelut 2018–2021

Varhaiskasvatuksessa on vuosina 2016–2017 ollut käynnissä Kasvatukselliset kahvilat -hanke. Hankkeen tarkoituksena on ollut lisätä henkilöstön pedagogista osaamista ja antaa valmiudet tieto- ja viestintäteknologian käytölle varhaiskasvatuksessa. Hankkeen päätyttyä kehitystyötä jatketaan varhaiskasvatuksen alueellisen täydennyskoulutusmallin avulla. Etelä-Pohjalaisten kuntien yhteisen täydennyskoulutusmallin koulutuksissa keskitytään erityisesti elokuussa 2018 voimaan astuneiden *Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden* sisältöihin.

Maaliskuussa 2017 voimaan astunut varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki ohjaa kuntia kohti hoitoaikaperusteista eli ns. tuntiperusteista laskutusta. Tällä hetkellä alueella käytössä olevan laskutustavan voidaan tulkita täyttävän lain kriteerit, mutta vuoden 2018 aikana tutustutaan

erilaisiin hoitoaikaperusteisiin laskutustapoihin sekä arvioidaan mahdollisesta laskutusmallin muutoksesta asiakkaille ja kunnille aiheutuvat vaikutukset.

Alajärven kaupunki on saanut vuonna 2017 Opetushallitukselta avustusta varhaiskasvatusta sekä esi- ja perusopetusta koskevaan kaksikielisen opetuksen tarvetta ja toimintaedellytyksiä kartoittavaan hankkeeseen. Hankkeen aikana on selvitetty, mikä olisi alueelle parhaiten sopiva kaksikielisen opetuksen malli. Tavoitteena on aloittaa kaksikielisen varhaiskasvatuksen järjestäminen alueelle lautakunnan päättämällä tavalla syksyllä 2018.

Varhaiskasvatusikäiset lapset tarvitsevat uusimman alle 8-vuotiaiden liikuntasuosituksen mukaan liikuntaa vähintään kolme tuntia päivässä. Tutkimusten mukaan reippaan fyysisen aktiviteetin määrä varhaiskasvatuksessa on kuitenkin vähäinen. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä koulutetaan tulevalle toimintakaudella hyödyntämään liikkumisen mahdollisuudet aiempaa aktiivisemmin. Lisäksi pyrimme mukaan valtakunnallisiin lasten liikuntaa tukeviin kampanjoihin ja hankkeisiin. Tavoitteena on liikuntamyönteinen toimintakulttuuri, jonka myötä liikunnan osuus Alajärven kaupungin järjestämässä varhaiskasvatuksessa kasvaa.

3.5.3 Perusopetus

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2018–2021

- Perusopetuksen 9. luokalta päättötodistuksen saaneista oppilaista 100 % aloittaa II-asteen opinnot syksyllä 2018.
- Sivistystoimen toiminta- ja toimitilaverkkosuunnitelma suunnitelmakaudelle valmistuu 2018.
- Opetustoimen henkilöstön ammatillisen osaamisen kehittäminen oman ja valtakunnallisen koulutuksen avulla.
- Koulujen yhteinen teema lukuvuodelle on 1.8.2016 käyttöön otetun uuden opetussuunnitelman jalkauttaminen ja jatkovalmistelu.
- Alajärven yläkoulun kuntoutusluokan perustaminen ja opetuksen aloittaminen 1.8.2018.
- Kaksikielisen opetuksen aloittaminen Alajärvellä ja Vimpelissä.

Perustelut 2018–2021

Sivistystoimen tälle valtuustokaudelle asetetun strategisen tavoitteen mukaisesti kaikki perusopetuksen 9. luokan oppilaat saavat päättötodistuksen ja saavat II-asteen koulutuspaikan. Tavoitteena on nuorten koulutuksen keskeyttämisen vähentäminen ja syrjäytymisen ehkäisy nuorisotakuun toteuttamiseksi erilaisia tukitoimia hyödyntäen. Toisen asteen opinnot mahdollisesti keskeyttäneet pyritään saamaan uudelleen opintojen pariin mm. Etsivä nuorisotyön avulla.

Perusopetuksen uusi opetussuunnitelma on otettu käyttöön 1.8.2016 alkaen 1.–6. vuosiluokilla. Suunnittelutyö jatkuu 7.–9. vuosiluokkien osalta 1.8.2019 asti.

Toiminnan peruslähtökohdat:

- Vahvistetaan yhteistyötä muiden hallintokuntien kanssa, painopisteenä on ennaltaehkäisevä ja varhainen tuki.
- Kehitetään tuen järjestämistä.
- Toiminnalla tuetaan perusopetuksen yhtenäisyyttä, vahvistetaan tuen jatkumoa varhaiskasvatuksesta perusopetukseen sekä perusopetuksesta toiselle asteelle.
- Kehittämisessä painottuu moniammatillinen, eri hallintokuntien, organisaatioiden ja eri viranomaistahojen sekä palveluntuottajien välinen yhteistyö.

Perusopetuksen kansallisten laatuksien tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Laatuksien on muodostettu rakenteiden laadusta (johtaminen, henkilöstö, taloudelliset resurssit, arviointi) sekä oppilaan kohtaaman toiminnan laadusta (opetussuunnitelman toteutuminen, opetus ja opetusjärjestelyt, oppimisen, kasvun ja hyvinvoinnin tuki, osallisuus ja vaikuttaminen, kodin ja koulun yhteistyö, fyysinen oppimisympäristö ja oppimisympäristön turvallisuus).

3.5.4 II-aste / lukiokoulutus

Alajärven lukiokoulutus: Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2018–2021

Keskeinen tehtävä

Alajärven koululaitoksessa kiinnitetään erityisesti huomiota viihtyisyyteen, opetuksen korkeaan tasoon, tukitoimiin sekä opetushenkilökunnan jaksamiseen, joissa avaintekijänä on yhteisöllisen opiskeluhoiton kehittäminen. Toiminnassa korostuvat vastuuntunto, rehellisyys ja oikeudenmukaisuus. Lukio-opiskelussa pidetään myös tärkeänä opiskelijoiden henkistä kasvua, hyvän itsetunnon kehittymistä ja työnteon arvostamista. Lukioissa jalkautetaan käytäntöön uuden opetussuunnitelman ja sähköisten oppimisympäristöjen tuomat haasteet. Erilaisilla hankkeilla (Pohjalta pintaan -hanke, Japani-hanke, Liikkuva koulu -hanke) kehitetään toiminnan eri osa-alueita.

Toimintaympäristö ja kattavat tukipalvelut

Alajärven ja Vimpelin lukiot ovat korkeatasoisen hyvin varustettuja yleislukioita. Lukioissa on valmiudet toteuttaa kursseja ja kokeita sähköisissä oppimisympäristöissä. Lukioissa tarjotaan pakollisten kurssien

lisäksi kattava valikoima syventäviä ja soveltavia kursseja. Lukiot tarjoavat yhteistyössä Opinlakeusverkoston, muiden oppilaitosten, korkea-koulujen ja yliopistojen kanssa opiskelijoille monipuoliset mahdollisuudet painottaa opintoja henkilökohtaisten toiveiden ja tarpeiden mukaan.

Opiskelija voi täydentää opintojaan Järviseudun ammatti-instituutin, Alajärven musiikkiopiston, Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston ja Järvi-Pohjanmaan kesälukion kursseilla. Opiskelija voi suorittaa ammattikorkeakouluopintoja mm. Seinäjoen ammattikorkeakoulussa. Opiskelija voi suorittaa lukiodiplomin kuvataiteessa, musiikissa, liikunnassa, mediassa ja tekstiilityössä. Opiskelija voi harrastaa usean lajin kilpaurheilua lukio-opintojen rinnalla mm. Vimpelin lukion palloilulinjalla ja Alajärven lukion liikuntakursseilla.

Opiskeluhuollon tukipalveluilla turvataan yksilöllisen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon tehokas toteutuminen. Lukio-opiskelun alussa opiskelijaa ohjataan oman oppimistyylin ja opiskelutekniikan löytämisessä. Opiskelijoita ohjataan sähköisten oppimisympäristöjen käytössä.

Toimipaikat

Alajärven kaupungin lukiolaitoksella on kaksi toimipaikkaa. Alajärvellä toimivassa lukiossa on noin 210 opiskelijaa ja Vimpelin toimipisteessä noin 80.

Henkilöstö

Alajärven lukiossa on 16 päätoimista opettajaa, joilla kaikilla on muodollinen kelpoisuus tehtävään. Yhteisiä opettajia yläkoulun kanssa lukuvuonna 2017–2018 on neljä. Yhteisten opettajien käyttöä rajoittaa erilainen työjärjestystekniikka. Lukion opiskelijan mahdollisuutta valita ammatillisia opintoja rajoittaa ammatti-instituutin poikkeava työjärjestystekniikka. Vimpelissä on 16 opettajaa, jotka kahta lukuun ottamatta ovat yhteisiä yläkoulun kanssa.

TAULUKKO 42: TALOUDELLISET JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2018–2021
SEKÄ KEINOT NIIDEN SAAVUTTAMISEKSI

Taloudellinen ja toiminnallinen tavoite	Tavoitteen saavuttamisen keinot
Talousarvio laaditaan kohdennetusti toimintaan ja toimintaympäristön kehittämiseen	- Koulutuspalvelun ja toimintaympäristön kehittäminen pitkällä aikajänteellä
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen	- opettajien koulutukseen panostaminen - saman oppiaineen opettajien vertaistuki - henkilöstöä tuetaan uuden ops:n, monipuolisten arviointimenetelmien sekä sähköisten oppimis- ja koeympäristöjen käytössä

Koulutus vastaa erilaisten oppijoiden opiskelutarpeisiin, mahdollistaa selkeät ja toimivat opiskelupolut sekä hyvän pohjan jatko-opintoihin	- opetuksessa käytetään monipuolisia opiskelumenetelmiä, varataan riittävä määräraha uusiin opiskeluvälineisiin ja tietoteknisiin laitteisiin - henkilökohtaisella ohjauksella varmistetaan selkeä opiskelupolku ja valmiudet jatko-opiskeluun - yhdistelmäopintojen yhteensovittamista JAMIn kanssa selkeytetään - opettajia ja opiskelijoita kannustetaan osallistumaan kansainvälisyshankkeisiin ja kielikoulutukseen - monipuolisilla hankkeilla mahdollistetaan toiminnan eri osa-alueiden kehittäminen (Pohjalta pintaan-, Japani- ja Liikkuva koulu -hanke)
Koulujen välisen yhteistyön kehittäminen	- eläkkeelle siirtymisen jälkeen täytettävät virat pyritään täyttämään yhteisenä lukion ja yläkoulun kanssa tai lukioiden kesken - tiivistetään opetuksellista yhteistyötä lukioiden toimipisteiden kesken - kehitetään edelleen yliopisto- ja ammattikorkeakouluyhteistyötä
Alajärven ja Vimpelin lukiot ovat vetovoimaisia	- yhteistyöllä lukioiden ja muiden oppilaitosten kanssa varmistetaan laaja kurssitarjonta - lukioita markkinoidaan järjestelmällisesti ja markkinoinnissa tuodaan selkeästi ilmi laaja kurssivalikoima ja painotukset sekä hyvät oppimistulokset
Lukioissa saavutetaan hyvät tulokset ja valmiudet jatko-opiskeluun	- yo-kirjoitusten tuloksissa pyritään vähintään saavuttamaan valtakunnalliset keskiarvot - lukion jälkeen jatko-opiskeluun sijoittuminen on vähintään valtakunnallista keskitasoa - hyvällä opinto-ohjauksella pyritään keskeyttäneiden määrä pitämään alhaisena

3.5.5 II-aste / ammattiopetus

Toiminnalliset tavoitteet vuosille 2018–2021

Maakuntakorkeakoulutoiminta jatkuu SeAMK:n vakinaisena toimintana Järviseudulla. Sopijapuolina ovat Seinäjoen ammattikorkeakoulu Oy (SeAMK) ja Alajärven kaupunki, Vimpelin kunta, Soinin kunta, Lappajärven kunta, Evijärven kunta sekä Järviseudun ammatti-instituutti. Nimenä on Etelä-Pohjanmaan maakuntakorkeakoulu, Alajärvi Kampus.

Maakuntakorkeakoulutoiminta perustuu korkeakouluyksiköiden ja seutukunnan yhteistyölle, jonka koordinaattorina toimii maakuntakorkeakoulu. Mukana yhteistyössä ovat myös toisen asteen oppilaitokset ja vapaa sivistystyö. Tärkeä tekijä yhteistyössä on myös elinkeinoelämän vahva sitoutuminen toimintaan. Koordinoitu verkostoihin perustuva yhteistyö on joustava tapa järjestää alueen tarpeista lähtevää koulutusta.

Maakuntakorkeakoulun tavoitteet:

- organisoida korkeakoulujen, elinkeinoelämän sekä julkisen sektorin yhteistyötä alueella
- vahvistaa koulutuksen saatavuutta ja vaikuttavuutta alueella
- saada tietoa alueiden tarpeista ja syventää korkeakoulujen osaamista ja vaikutusta alueella
- tukea alueen kehittämistyötä
- lisätä koulutusorganisaatioiden yhteistyötä
- kartoittaa TKI-toiminnan tarve alueella ja välittää tarpeenmukaisia TKI-palveluja alueen yritysten ja organisaatioiden kehittämiseksi.

Lukion opiskelija sekä JAMI:n opiskelijat voivat osallistua avoimen ammattikorkeakoulun kautta veloituksetta koulutusohjelmien kaikille sellaisille opintojaksoille, joille ei ole rajoitettua osallistujamäärää.

Järviseudun seutukunta on tehnyt päätöksen osallistua maakuntakorkeakoulun rahoitukseen.

Alajärven kaupunki ja Vimpelin kunta ovat omistajina Järviseudun koulutuskuntayhtymässä. Alajärven kaupunki ja Soinin kunta ovat omistajina koulutuskuntayhtymä Sedussa.

3.5.6 Kansalaisopisto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 2018–2021

1. Opiskelijoita (netto-opiskelijat) vähintään 2 100 / vuosi
2. Nettokustannukset enintään 305 €/opiskelija
3. Kurssilaisia vähintään 3 900 / vuosi
4. Nettokustannukset enintään 170 €/kurssilainen

5. Opetukseen käytetään 8 650 tuntia/vuosi
6. Nettokustannukset enintään 80 €/opetustunti
7. Kussakin toimialueen kunnassa käytetään opetukseen asukasluvun mukainen osuus tunneista
8. Opetuksen peittävyys toimialueen asukkaista vähintään 15,0 %
9. Tuotot kuluista vähintään 14,0 %
10. Vuosittain tarjotaan avoimen yliopiston opetusta vähintään yhden arvosanan verran
11. Kurssien aloittaneista opiskelijoista vähintään 80 % suorittaa kurssin loppuun.

Perustelut 2018–2021

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston tavoitteet arvioidaan tilinpäätöksen yhteydessä toteumien mukaan. Kurssin aloittaneen opiskelijan katsotaan suorittaneen kurssin loppuun, mikäli hän on ollut paikalla viimeisellä kahdella kerralla.

Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston toimialueena ovat Alajärven kaupunki sekä Soinin ja Vimpelin kunnat. Tuntijako kunnittain Alajärvi 5900, Soini 1100 ja Vimpeli 1650.

Kansalaisopiston opetustoiminta muodostuu kolmesta kokonaisuudesta; vapaan sivistystyön mukainen opetus, valtakunnallisen opetussuunnitelmaan perustuva taiteen perusopetus sekä avoin yliopisto-opetus. Opetusta järjestetään vuosittain yli 50 toimipaikassa kaikkien kuntien alueella.

Kansalaisopiston opetustoiminta on pääosin lähipalvelua. Tämän periaatteen mukaisesti opetusta pyritään järjestämään tasapuolisesti eri kunnissa ja kylissä. Talous asettaa kuitenkin lähipalveluille rajat, pääosa opetuksesta joudutaan keskittämään kuntakeskuksiin tai osin jopa vain yhteen opetuspaikkaan koko toimialueella.

Kansalaisopiston opetustoiminnan avulla on mahdollisuus monenlaisen omien taitojen kehittämiseen, mutta kansalaisopiston opetustoiminnalla on suuri merkitys myös sosiaalisten kontaktien luojana ja ylläpitäjänä varsinkin iäkkäille ja yksinäisille ihmisille mm. kylissä, joista yhteiset tapaamispaikat ovat poistuneet muiden palvelujen loppumisen myötä.

Iäkkäitten ihmisten ohella myös lapset, erityisesti peruskouluikäiset lapset ovat kansalaisopistolle merkittävä asiakasryhmä, mm. yksilöopetussena tapahtuvaa pianonsoiton opetusta on tarjolla koko toimialueella. Kansalaisopiston alainen valtakunnalliseen taiteen perusopetukseen perustuva lasten kuvataidekoulu toimii aktiivisesti toimialueen jokaisessa kunnassa ja myös lasten käsityökoulun opetusta tarjotaan lapsille.

Työikäisten osuus on keskeinen erilaisissa kunto- ja terveysliikuntaryhmissä. Toimialueen kulttuuripalvelujen monipuolistajana kansalaisopiston merkitys on huomattava. Pääosa mm. alueen kuoroista seurakuntien kuoroja lukuun ottamatta toimii kansalaisopiston opintoryhminä. Myös valtaosa toimialueen vuosittaisista näytelmistä valmistetaan kansalaisopiston opintoryhmien toimesta. Myös alueen aikuisten kuvataiteelle ja käsityölle kansalaisopiston tarjoama opetus on hyvin merkittävää.

Omien kansalaisopistotoimintaan suunniteltujen opetustilojen puute vaikeuttaa kansalaisopiston määrätietoista kehittämistä. Kansalaisopisto joutuu toimimaan kymmenissä, hyvin vaihtelevissa, osin hyvinkin puutteellisissa tiloissa. Puutteellisista tiloista huolimatta Järvi-Pohjanmaan kansalaisopisto maksaa käyttämistään tiloista vuosittain n. 180.000 €.

Henkilöstö: rehtori, toimistosihteeri, 2 vakinaista virkaopettajaa, joista toinen säästösyistä täyttämättä sekä noin 70 tuntiopettajaa.

3.5.7 Alajärven musiikkiopisto

Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuosille 2018–2021

1. Toiminta-alueena on Alajärvi, Soini sekä Kurikka ja opetuspisteet näiden lisäksi Jalasjärvellä, Lehtimäellä ja Jurvassa.
2. Opetussuunnitelmauudistus saadaan valmiiksi siten, että johtokunta on hyväksynyt uuden opetussuunnitelman vuoden 2018 syyslukukauden alkuun mennessä.
3. Alajärven musiikkiopiston lukukausimaksut muutetaan vaiheittain yhteneväksi kaikissa toiminta-alueen kunnissa.
4. Musiikkiopistoon ensimmäistä kertaa valituista 95 % opiskelee koko ensimmäisen vuoden.
5. Alajärven musiikkiopistossa otetaan käyttöön uusi oppilashallinto-ohjelma Eepos siten, että opettajat pystyvät itse seuraamaan ja osittain hallinnoimaan omiin oppilaisiinsa liittyvää dokumentointia. Eepos on opettajien ja koko henkilökunnan käytettävissä netin kautta, paikasta riippumatta.

Perustelut 2018–2021

Alajärven musiikkiopisto toimii Alajärven lisäksi Soinissa ja Kurikassa. Kurikan ja Jalasjärven musiikkipalvelujen yhdistyttyä yhdeksi kokonaisuudeksi, säilyy opetuspiste ja apulaisrehtorin toimipiste edelleen Jalasjärvellä. Valtionosuuteen oikeuttava tuntimäärä vuonna 2017 on ollut 11 701 tuntia. Kurikan osuudeksi tuli opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksellä 3 765 tuntia. Vuoden 2017 yhteistuntimäärä tulisi olla 15466

tuntia, mutta siitä ei ole vielä virallista päätöstä. Valtionosuuden laskennallinen peruste jaetaan uuden sopimuksen mukaan siten, että Alajärven ja Soinin yksikön osuus on 46,27 % ja Kurikan osuus 53,73 %.

Oppilaita on Alajärvellä 185 ja Soinin opetuspisteissä 30. Musiikkileikkikoululaisten ja valmennusoppilaiden lukumäärä vaihtelee vuosittain. Syyslukukauden 2017 alussa oli Alajärvellä ja Soinissa muskarilaisia n. 46. Kurikan ja Jalasjärven yhdistymisen myötä Alajärven musiikkiopiston koko oppilasmäärä on n. 505 oppilasta.

Henkilöstö

Alajärvellä on rehtorin virka, kaksi pianonsoitonopettajan virkaa ja viulunsoitonopettajan virka sekä tuntiopettajia. Kurikassa on apulaisrehtorin virka, kaksi viulunsoitonopettajan, kaksi pianonsoitonopettajan ja vaskisoitonopettajan virkaa, sekä tuntiopettajia.

Tuntiopettajia (päätoimisia, yhteisiä päätoimisia, sivutoimisia) Alajärven musiikkiopistossa on yhteensä n. 48. Opetusta annetaan n. 20 eri soittimessa.

Päätoimisen koulusihteerin sijoituspaikka on Alajärvellä, mutta hänen tehtäviinsä kuuluvat koko oppilaitoksen asiat.

3.5.8 Kirjastopalvelut

Sivistystoimen valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2018

Kirjastopalvelut pysyvät opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja läänin keskitasolla.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2018–2021

1. Monipuolinen, ajantasainen ja kysyntää vastaava aineistokokoelma

- Kirjaston asiakkaiden käytettävissä tulee olla uudistuva, monipuolinen ja kysyntää vastaava kirjastoaineisto ja kirjastovälineistö. Kysyntään nähden tulee olla riittävästi aineistoa jokaisessa luokassa ja kutakin luokkaa kartutetaan riittävästi lainaukseen nähden. Linauskierto Alajärvi 1,7/vuosi ja Vimpeli 1,0/vuosi.
- Tavoitteena pysyä opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksissa ja läänin keskitasolla.
- Mittaustapa: kirja-aineiston hankinta % kokoelmasta, kirja-aineiston hankinta kpl / 1000 asukasta, muun kuin kirja-aineiston hankinta % kokoelmasta, muun kuin kirja-aineiston hankinta kpl / 1000 asukasta, kaukolainat / 1000 asukasta, lainausten määrä / asukas, lainauskierto/vuosi, asiakaskysely.
- Verrataan suositusmääriin ja edellisvuoteen sekä tilastoihin Etelä-Pohjanmaalla, Länsi-Suomen läänissä ja koko maassa.

2. Taloudellisuus ja tehokkuus

- Tavoitteena on suunnittelukauden loppuun 2021 mennessä; Alajärvellä 17 lainaa/asukas/vuosi, 3,5 euroa/laina, 12 käyntiä/asukas/vuosi, 6 euroa/käynti, lainaajia 45 % asukkaista, www-käynnit 2 käyntiä/asukas/vuosi, taloudellisuusteholuku läänin keskiarvo (mitataan kirjastotoimen taloudellisuutta ja tehokkuutta) ja Vimpelissä 17 lainaa/asukas/vuosi, 3,5 euroa/laina, 8 käyntiä/asukas/vuosi, 6 euroa/käynti, lainaajia 45 % asukkaista, www-käynnit 2 käyntiä/asukas/vuosi ja taloudellisuusteholuku läänin keskiarvo.
- Mittaustapa: Kirjastotoimen taloudellisuutta ja tehokkuutta seurataan laskentakaavan mukaan:
henkilöstömenot/asukas + aineistomenot/asukas
lainat/asukas + käynnit/asukas
Mitä pienempi luku, sitä tehokkaampaa toiminta on taloudellisesti. Muita ko. tavoitteita mitataan lainaa/asukas/vuosi, käynti/asukas/vuosi, lainaajia % asukkaista, euroa/laina, euroa/käynti, www-käynnit/asukas/vuosi.
- Verrataan edellisvuoteen ja käytettävissä olevaan keskiarvoon Etelä-Pohjanmaalla, Länsi-Suomen läänissä ja koko maassa sekä opetus- ja kulttuuriministeriön laatusuosituksiin.

Perustelut 2018–2021

Tiedon, oppimisen ja kulttuurin palveluverkostona kirjasto kuuluu kunnallishallinnon peruspalveluihin ja kunta saa valtionosuutta kirjaston käyttökustannuksiin.

Kirjastolain mukaan yleisten kirjastojen tavoitteena tulee edistää pääsyä sivistykseen, kulttuuriin ja tietoon, edistää lukemiskulttuuria, lukutaitoa, elinikäistä oppimista ja osaamisen kehittämistä sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Tavoitteen toteuttamisessa lähtökohtana ovat yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus.

Kirjaston perustehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin sekä ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta sekä tarjota ohjausta ja tukea monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä tiloja oppimiseen ja harrastustoimintaan sekä tarjota tiloja työskentelyyn ja kansalaistoimintaan sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Alajärven kaupungin kirjastoverkkoon kuuluvat Alajärven pääkirjasto, Lehtimäen lähikirjasto, Alajärven kirjastoauto. Vimpelin kunta ostaa kirjastopalvelut Alajärven kaupungilta. Alajärven kaupunginkirjasto hoitaa

myös Alajärven koulukeskuksen kirjaston toiminnan. Kirjastot tekevät yhteistyötä järjestämällä erilaista oheistoimintaa ja tarjoamalla toimitiloja kulttuurien kohtaamiseen ja osallistumalla yhteistyöhankkeisiin. Alajärven koulukeskus/kirjasto ostaa henkilöstöpalveluja Alajärven kirjastolta 3 päivää viikossa. Kirjastojen henkilökunnan vahvuuksia pyritään käyttämään tasapuolisesti yhteiseksi hyväksi kirjastojen kehittämistyössä. Alajärven kaupunginkirjasto ja Vimpelin kunnankirjasto ovat liittyneet 22 kunnan muodostamaan Eepos-kirjastojen kimppaan, jolla on yhteinen kirjastojärjestelmä ja tietokanta, E-kirjatietokanta, lehti- ja musiikkitietokantoja, yhteinen kirjastokortti ja käytösäännöt. Kirjastoaineistoa kuljetetaan Eepos kimpan kirjastojen välillä kerran viikossa. Alkuvuodesta 2017 otettiin käyttöön Finna tiedonhakupalvelu (asiakas-tietokanta/verkkokirjasto) kaikissa Eepos kirjastoissa. Syvennetään edelleen yhteistyötä Eepos kirjastojen kanssa yhteisten projektien myötä. Hyvin toiminutta YTY-kirjastojen yhteistyötä jatketaan jossakin määrin maakuntatason kimpan muutoksista huolimatta.

Alajärven pääkirjasto, Lehtimäen lähikirjasto sekä Vimpelin pääkirjasto palvelevat asiakkaita myös omatoimikirjastoina. Alajärven kirjastoauto liikennöi 3 päivänä viikossa. Kirjastoauto ei liikennöi kesäaikana.

Henkilöstö

Vastuuviranhaltija: kirjastotoimenjohtaja

Alajärven kaupunginkirjasto (pääkirjasto, Lehtimäen lähikirjasto, kirjastoauto ja koulukirjasto): 2 kirjastonhoitajaa, 3 kirjastosihteeria ja kirjastoautosihteeria

Vimpelin kirjasto: 2 kirjastosihteeria.

3.5.9 Kulttuuripalvelut

Toiminta-ajatus

Sivistyslautakunnan keskeinen toiminta-ajatus on tuottaa kulttuuripalveluja monialaisena yhteistyönä kuntalaisten kanssa. Samalla edistetään kaupungin julkisuuskuvaa, parannetaan asumisviihtyvyyttä sekä tuetaan omaehtoista tapahtumatuoantaa ja kulttuuriperinnön vaalimista.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kunnallisen toimijan rooli on muuttunut sisällöntuottajasta koordinoijaksi ja toiminnan mahdollistajaksi. Pitkän tähtäimen haasteet liittyvät väestön ikärakenteen, sisäisen ja ulkoisen muuttoliikkeen sekä kuntarakenteen mahdollisten muutosten mukanaan tuomiin palvelujen tarpeen ja sisällön muuttumiseen.

Tavoitteet ja toiminnan kehittäminen

Vapaa-aikatoimen koordinoimaan vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan määritellään eri kulttuuritoimijoiden tuottamat tilaisuudet.

Kulttuuripalvelujen tuotannollisia avainsanoja ovat omaehtoisuus ja yhteisöllisyys. Tavoitteita toteutetaan vapaaehtoissektorin tuottamalla kulttuuritarjonnalla ja sitä täydentävällä kunnallisella tuotannolla. Omaehtoista tapahtumatuotantoa tuetaan sivistyslautakunnan jakamilla kohdeavustuksilla. Kulttuuritoimijoita rohkaistaan perustamaan uusia toimintamalleja. Uusien toimintamallien ja -tapojen käynnistämistä voidaan tukea mm. kohdeavustusten, markkinointiavun tai ostopalvelusopimusten muodossa.

Tapahtumatuotannossa ja sen tukemisessa otetaan huomioon paikkakuntien luonteet. Suvaitsevaisuusteema nostetaan esiin silloin, kun se on tarkoituksenmukaista. Paikalliskulttuuria ja -perinteitä vaalitaan käytettävissä olevien resurssien puitteissa, yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Muiden kunnallisten yhteistyötahojen kanssa tuotetaan resurssien ja tarjonnan puitteissa vähintään yksi yhteinen vierailuesitys tai muu tilaisuus.

Suomi100-teeman tapahtumat kootaan yhteiseen toimintakalenteriin. Toiminnan mittareita ovat kävijämäärät, yleisöpalautte sekä palvelujen tuottamiseen käytettävän rahamäärän suhde asukaslukuun (€/asukas), kulttuuritarjonnan tuottamiseen käytetyn rahamäärän suhde yleisömäärään (€/kävijä) sekä luovien alojen osuus tapahtumatuotannon määrästä. Sivistyslautakunnan myöntämät kohdeavustukset saadaksean yhdistysten tulee toimittaa sivistystoimelle tositteiden lisäksi myös tiedot avustuksilla toteutettujen hankkeiden osanottajamääristä.

Perustelut

Järvi-Pohjanmaan sivistyslautakunta päätti 26.8.2015 (§ 41) muuttaa kulttuuripalvelujen tuottaman ohjelmatarjonnan pääsymaksuttomaksi 1.1.2016–31.12.2018 väliseksi ajaksi. Päätöksen uskotaan parantavan kulttuuripalvelujen saatavuutta ja kasvattavan tilaisuuksien osallistujamääriä.

Sitovana tavoitteena valtuustoon nähden on tuotettavien tilaisuuksien osallistujamäärän kasvattaminen pääsymaksuttomuuden avulla sekä eri ikäluokkien tavoittaminen. Tavoitteen toteutuminen edellyttää kahden vuoden mittaista seurantaa. Lisäksi sivistystoimi kokoaa ja koordinoi Suomi100 -juhluvuoden tapahtumat.

3.5.10 Museopalvelut

Nelimarkka-museo Etelä-Pohjanmaan aluetaidemuseo, Nelimarkka-residenssi, Villa Nelimarkka ja Villa Väinölä

Keskeinen tehtävä

Järjestää museolain ja -asetuksen tarkoittamaa taidemuseotoimintaa sekä edistää kulttuuri- ja luonnonperintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla, säilyttämällä ja hoitamalla taidevarallisuutta tuleville sukupolville. Museo tuottaa elämyksiä ja tietoa, harjoittaa näyttely-, julkaisu-, taidekasvatus- ja taiteilijaresidenssitoimintaa sekä tekee kokoelmiin ja toimialaansa kohdistuvaa dokumentointityötä ja tutkimusta. Museo toimii Etelä-Pohjanmaan maakunnan aluetaidemuseona Museoviraston ja Valtion taidemuseon kanssa vuosiksi 2014–2018 neuvotellun suunnitelman mukaan ja täten kuvataiteeseen liittyvän tiedon keskuksena alueellaan.

Museotoiminnan lähtökohtana ovat museon kokoelmat. Kokoelmiin kuuluvat taideteokset, taide- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat Eero Nelimarkan kuva- ja kirjearkistot sekä yli 50-vuotisen toiminnan aikana syntyneet arkistot. Museo tallettaa ja hoitaa myös Alajärven kaupungin taidekokoelmia. Taidekokoelmien määrä on tällä hetkellä noin 2 900 teosta, kuva-, dia-, nega-, äänite- ja digikuvakokoelmien määrä on noin 17 000 ja kirjearkiston määrä runsaat 4 000 kirjettä.

Nelimarkka-museo vastaa museopalveluiden hallinnoinnista sekä neuvonnasta, organisoinnista ja koulutuksesta tarpeen mukaan Alajärven ja Vimpelin museoiden osalta. Museopalvelut tuotetaan Alajärvellä Nelimarkka-museossa ja Vimpelissä Suomen Pesäpallomuseossa ja Suksitehdasmuseossa.

Aluetaidemuseotoiminnan piiriin kuuluvat kunnat: Alavus, Evijärvi, Ilmajoki, Isojoki, Karijoki, Kauhajoki, Kauhava, Kuortane, Kurikka, Lapua, Lappajärvi, Seinäjoki, Soini, Teuva, Vimpeli ja Ähtäri.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

Mittarit

- 1) Väinölän ottaminen käyttöön ja osaksi Nelimarkka-museon toimintaa (residenssitoiminta sekä näyttely- ja tapahtumatoimintaa kuntalaisille): näyttelyt 1, kävijät 500, residenssitaiteilijat 5.
- 2) Kävijämäärä: 6500 (museo, Villa Nelimarkka ja Villa Väinölä).
- 3) Aluetaidemuseotyö: 35 koululaisryhmän vierailua (650 koululaista) Etelä-Pohjanmaan alueen kouluista.

Henkilöstö

Museotoimenjohtaja (vastuuviranhaltija), museolehtori, museosihteeri, museomestari 50 %, museoapulainen 80 %.

Perustelut

Museo on muistiorganisaatio, joka vastaa kansallisen kulttuuripääoman ylläpidosta ja hoidosta sekä pyrkii tuottamaan uutta tietoa omalta alaltaan sekä saattaa kokoelmansa ja asiantuntemuksensa mahdollisimman laajan yleisön tietoon. Tämä varmistetaan järjestämällä kiinnostavia ja ajankohtaisia näyttelyjä museon omista kokoelmista sekä näyttelyohjelman painopisteiden mukaisesti.

Yleisötyössä kiinnitetään huomiota sote-uudistukseen, digitaalisiin palveluihin sekä niiden kautta saavutettavuuteen. Villa Nelimarkan residenssikäyttö on aktiivista ja residenssitoimintaa laajennetaan Villa Väinölään. Väinölä toimii näyttely- ja tapahtumatilana ja lisää yhteiskävijämääriä ja residenssistä perittäviä vuokratuloja.

Nelimarkka-museo on asiantuntijaorganisaatio, jolta odotetaan erityistietämystä ja -osaamista sekä saavutettavuutta. Valtakunnallisen Museo-tilaston pohjalta tehdyssä aluetaidemuseovertailussa 2016 näkyy Nelimarkka-museon budjetin ja henkilöstöresurssien pienuus (henkilötyövuodet 4,3 ja OKM:n tuki 4 henkilötyövuotta, joista 2 museoammatillista). Tehtävät ovat kuitenkin kaikilla aluetaidemuseoilla samat. Museon toimipisteiden lisääminen (viimeisimpänä Villa Väinölä) lisää tehtäviä: Väinölän toiminnan kehittäminen elävöittää museotoimintaa, lisää kävijöitä ja madaltaa kynnystä, mutta vaatii lisäresursseja siivoukseen, kiinteistöjen kunnossa- ja avoinnapitoon, huoltoon sekä tutkimustyöhön. Tutkimuksen ja toiminnan kehittäminen saadaan alkuun apurahoin, toiminnan ylläpito vaatii kuitenkin lisäpanostusta.

3.5.11 Alajärven kaupungin ja Vimpelin kunnan liikunta- ja nuorisopalvelut

Toiminta-ajatus

Alajärven kaupunki tuottaa vastuukuntana sivistys- ja vapaa-aikatoimen palvelut itselleen ja ostopalvelusopimuksella Vimpelin kunnalle. Tavoitteena on toiminnan tehokkuuden ja tuottavuuden lisääminen. Lisäksi liikunta- ja nuorisotoimen palvelutuotannon tavoitteena on pienempi, vaihtoehtoinen kustannusten kasvukehitys, jolloin tuotantoa tulee uudistaa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2018–2021

1. Edistetään perheliikuntaa ja eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikuntaa ja harrastaa liikuntaa ja muita vapaa-ajan aktiviteetteja.
 - Järjestetään eri hallintokuntien sekä kolmannen sektorin kanssa liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotapahtumia kaupungin keskustassa ja eri kylillä.
 - Lähennetään liikuntaa ja nuorisotyötä kulttuurin muihin osa-alueisiin.

- Eri väestö- ja harrasteryhmiä palvelevan liikuntapuiston suunnittelu ja rakentaminen 2020–2021.
 - Yhteistyötä Järvi-Pohjanmaan kansalaisopiston kanssa lisätään.
2. Edistetään lasten ja nuorten osallisuutta ja vähennetään syrjäytymistä
- Nuorisotyön tehostaminen.
 - Henkilöstö mitoitettu minimiin ja tarpeellista on perustaa toinen käytännön nuorisotyötä tekevä vapaa-aikaohjaajan toimi vuonna 2018.
 - Kehitetään nuorisovaltuuston toimintaa vuonna 2018.
 - Nuorisotilojen toimintaa kehitetään, toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä nuorten sekä järjestöjen kanssa.
 - Uusien asianmukaisten nuorisotilojen hankkiminen.
3. Erityisliikunnan kehittäminen ja toteuttaminen
- Ohjaajaresurssien turvaaminen ja lisääminen. Uusien ohjaajien hankkiminen, kouluttaminen.

Toimintaa mitataan tapahtumien ja osallistujien määrällä sekä euroa/asukas.

Kuntalaisille tehtävällä asiakaskyselyllä saadaan palautetta palvelujen laadusta ja kehittämistarpeesta.

LIIKUNTATOIMINTA Alajärvi ja Vimpeli

Liikuntapalvelujen perustehtävänä on tuottaa kuntalaisten omiin tarpeisiin pohjautuvia kunto- ja terveysliikuntapalveluja, kehittää liikuntapaikkoja ja tukea ja edistää kolmannen sektorin omaehtoista liikuntapalvelujen tuotantoa. Liikuntapalvelut tuotetaan itse ja yhteistyössä paikallisten liikunta- ja urheiluseurojen, perusturvan, kuntien sekä vapaa-aikapalveluja tuottavien sidosryhmien kanssa.

Liikuntapaikkojen hoidosta vastaa Alajärven kaupungin tekninen toimi ja Vimpelin liikuntapaikkojen hoidosta vastaa Vimpelin kunnan tekninen toimi. Vapaa-aikatoimi tekee tiivistä yhteistyötä teknisen toimen kanssa osallistumalla liikuntarakentamisen ja kehittämishankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen.

Suurtuotteen päätuotteet:

- Liikuntapalvelut
- Uimahalli (Alajärvi)
- Seura- ja järjestötoiminta: avustukset ja stipendit.

Taloudelliset/toiminnalliset tavoitteet ja tehokkuus

Alajärven uimahallin lippujen hinnantarkistukset ovat tulleet voimaan 1.4.2016 ja 1.8.2015. Hinnantarkistuksia tehdään vuosittain ja hintoja korotetaan tarvittaessa.

Uimahallin asiakaskäyntien määrä oli vuonna 2016 / 72 018 käyntiä, jossa laskua edelliseen vuoteen 8 584. Vuosina 2018–2021 uimahallin ja kuntosalin asiakaskäyntien määrää kohotetaan 85 000 - 100 000 käyntiin vuodessa markkinointia ja palvelua tehostamalla. Vuoden 2018 aikana tehdään uimahallin oma markkinointisuunnitelma, jonka avulla uimahallin toimintaa tehostetaan ja näkyvyyttä parannetaan.

Erityisliikunnanohjaaja-uimaopettajan toimen perustaminen on todettu tarpeelliseksi ja toimeen liittyviä tehtäviä valmistellaan ja esitys tehdään vuodelle 2021.

Alajärvellä ja Vimpelissä yhteistyötä tehdään sisäisesti, hallintokuntien ja 3:n sektorin kanssa. Osa tapahtumista on maksullisia tai omakustannehintaan.

Liikuntapalvelujen toimintaan ja toiminnan kehittämiseen haetaan eri tahojen myöntämää ulkopuolista rahoitusta.

Perustelut 2018–2021

Liikuntapalvelujen 2018 budjettiin varattuja määrärahoja käytetään uusien ja perinteisten tapahtumien, luontoretkien, leirien, matkojen ja uimakoulujen ja liikuntakerhojen toimintaan. Kuntalaisia innostetaan omaehtoiseen liikuntaan järjestämällä eri lajien kampanjoita. Uusia vesiliikuntaryhmien ohjaajia sekä uimakoulun opettajia koulutetaan. Alajärven uimahallille ja kuntosalille sekä Lehtimäen ja Vimpelin kuntosaleille tuotetaan uutta ohjattua toimintaa ja eri teemoilla olevia tapahtumia.

Alajärven ja Vimpelin liikuntapalvelut on mukana VESOTE-kärkihankkeessa (2017–2018), Vaikuttavaa elintapaohjausta sosiaali- ja terveydenhuoltoon poikkihallinnollisesti. Hankkeen tarkoituksena on edistää terveyttä ja hyvinvointia sekä vähentää eriarvoisuutta sekä vahvistaa ja kehittää vaikuttavaa ja tavoitteellista elintapaohjausta mm. osaamisen vahvistamisen, laajan yhteistyön ja hyvien käytäntöjen levittämisen avulla.

Erilaisten leirien järjestäminen kuuluu Alajärven ja Vimpeli liikuntapalvelujen toimintasuunnitelmaan. Vuosina 2018–2021 leirejä järjestetään yhteistyössä eri järjestöjen kanssa Lehtimäen Valkealammella sekä Vimpelin toimipaikoissa. Suuren suosion saavuttanut 7–13-vuotiaille suunnattu GCDC -harrasteleiri järjestetään Alajärvellä vuonna 2019 ja valmisteluvaihe alkaa AlaVolin kanssa vuoden 2018 syyskaudella. Lisäksi

vuonna 2021 järjestetään Alajärvellä talvi- tai syysleiri 2021 yhteistyössä PLU:n ja järjestöjen kanssa.

Talousarvioon varataan liikunta-avustuksiin vuosittain määräraha paikallisen harrastus- ja järjestötoiminnan tukemiseen sekä Alajärven että Vimpelin urheilijoiden stipendeihin. Alajärven liikuntapalvelujen seura- ja järjestötoiminnan avustusmäärärahojen korottamiseen on paineita ja yleisavustuksiin esitetään 33 000 euroa ja kohdeavustuksiin 6 000 euroa. Avustuksia hakee vuosittain 14–18 eri seuraa ja järjestöä.

NUORISOTOIMINTA Alajärvi ja Vimpeli

Nuorisotyön tarkoituksena on tukea nuorten kasvua, omaehtoista toimintaa ja vahvistaa nuorten itsenäistymistä, edistää nuorten hyvinvointia, osaamista, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja tarjoamalla vaihtoehtoista toimintaa turvalliseen ja ohjattuun vapaa-ajanviettoon.

Arvoperustana ovat nuorison terveet elämäntavat, yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, ongelmien ennaltaehkäisy, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen.

Suurtuotteen päätuotteet:

- Nuorisotilat
- Nuorisotoiminta
- Seura- ja järjestötoiminta: nuorisotoimen avustukset.

Taloudelliset/toiminnalliset tavoitteet ja tehokkuus

Tehostetaan yhteistyötä eri hallintokuntien sekä kolmannen sektorin kanssa, jolloin tuotetaan taloudellisemmin ja määrällisesti enemmän nuorisolle suunnattuja tapahtumia ja toimintoja. Osa tapahtumista on maksullisia.

Kasvavan huolen nuorisoa kohtaan sekä nuorisotyöhön käytettävien resurssien vähyyden vuoksi toisen nuorisotyötä tekevän vapaa-aikaohjaajan toimen perustaminen vuonna 2018 on perusteltua.

Nuorten bänditoimintaa kehitetään ja toiminnalle varataan riittävästi resursseja.

Perustelut 2018–2021

Nuorisopalvelujen talousarvio sisältää nuorison hyvinvointiin ja ennaltaehkäisevään nuorisotyöhön tarvittavia määrärahoja. Määrärahalla järjestetään perusnuorisotyötä; ohjattua nuorisotilatoimintaa, leirit, matkat, retket, kurssit, tapahtumat, konsertit ja kerhotoimintaa ja kulttuurista nuorisotyötä mm. sirkustoimintaa. Leiritoimintaa järjestetään v.

2018–2021 kesällä. Nuorisotoimi tekee yhteistyötä koulujen kanssa ja kehittää perusopetuksen välituntitoimintaa.

Nuorisotilat: keskustassa Nuorisovintti ja Lehtimäen nuorisoseuran tilat on vuokrattu ja niissä toimintaa on vähintään kahtena iltana viikossa. Alajärven keskustan nuorisotiloissa tapahtuvan toiminnan kehittämiseksi ja nuorten paremman viihtyvyyden lisäämiseksi uusien asianmukaisten nuorisotilojen hankkiminen on tarpeellista.

Toisen nuorisotyötä tekevän vapaa-aikaohjaajan myötä nuorison hyvinvoinnin tukemista ja ennaltaehkäisevää nuorisotyötä pystytään tehostamaan. Lisäksi nuorisointitoiminnan aukioloaikoja voidaan lisätä ja nuorisotyötä monipuolistaa kasvavien resurssien myötä.

Nuorisoavustuksiin varataan talousarviossa vuosittain määräraha nuorisoyhdistysten sekä nuorten toimintaryhmien tukemiseen. Määrärahan määrää on perusteltua korottaa nuorten hyväksi tekevien yhdistysten toiminnan kasvattamiseksi.

Alajärven nuorisovaltuusto aloitti toimintansa v. 2017. Valtuuston tarkoituksena on edesauttaa nuorten tarpeiden välittymistä päätöksenteoon ja palvelutuotantoon sekä helpottaa nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorisovaltuusto edesauttaa nuorten aseman ja mielipiteiden huomioonottamista päätöksenteossa. Nuorisovaltuuston toiminnan mahdollistamiseen varataan talousarvioon määräraha vuoden 2018 talousarvioon. Nuorisovaltuusto laatii vuosittain toiminnalleen tavoitteet ja talousarvioehdotuksen kaupunginhallituksen antamia talousarvio-ohjeita noudattaen. Näkyvimpänä nuorisovaltuuston toimintana on osallistua nuorille suunnatun toiminnan suunnitteluun.

Vimpelin nuorisotyötä kehitetään vuosina 2018–2021 yhteistyössä järjestöjen kanssa. Toiminnan kehittämiseksi vuosittaiseen budjettiin varataan riittävästi määrärahoja. Vimpeliin perustetaan v. 2018 Nuorisovaltuusto nuorten vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseksi. Lisäksi Vimpelin nuorisotilojen toimintaa kehitetään ja nuorisointojen aukioloaikoja lisätään.

PROJEKTIT 2018

ETSIVÄ NUORISOTYÖ

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa alle 29-vuotias, tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa hänet sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistä ja osallisuuttaan yhteiskuntaan sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Etsivästä nuorisotyöstä säädetään nuorisolaissa.

Vuodesta 2008 lähtien etsivään nuorisotyöhön on haettu valtionavustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Valtionavustusta myönnetään

kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkakustannuksiin. Vuodelle 2017 etsivään nuorisotyöhön opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi 54 000 euroa. Alajärvi ja Vimpeli osallistuvat 22 977 euron kuntaosuudella.

Etsivää nuorisotyötä tehdään ensisijaisesti perustuen nuoren itsensä antamiin tietoihin ja hänen omaan arvioonsa tuen tarpeesta. Etsivän nuorisotyön tarjoama tuki on nuorelle vapaaehtoista ja luottamuksellista. Etsivää nuorisotyötä tehdään yhteistyössä erityisesti koulutuksen järjestäjien, te-palveluiden, nuorten työpajatoiminnan ja kunnan sosiaalityön kanssa. Nuori voi myös itse hakeutua etsivän nuorisotyön pariin. Etsivässä nuorisotyössä painotetaan varhaisen tuen ja matalan kynnyksen periaatetta. Etsivässä nuorisotyössä nuoria on autettu esimerkiksi mielenterveyspalveluihin, kuntoutukseen, muuhun terveydenhuoltoon, sosiaalitoimeen, työ- ja elinkeinotoimistoon, työpajoille, asumisneuvontaan, opiskelemaan, oppisopimuskoulutukseen, sekä työkokeiluun.

STARTTIPAJA LAITURI

Starttipaja Laituri on Alajärven kaupungin hallinnoima, sivistystoimen ylläpitämä seutukunnallinen (Alajärvi, Vimpeli) hanke. Starttipaja on suunnattu alueen 15–25-vuotiaille nuorille, jotka ovat ilman työ- tai koulutuspaikkaa ja tarvitsevat tukea arjenhallintaan sekä tulevaisuuden suunnitelmien tekemiseen. Toiminnan pääpaino on sosiaalisen vahvistumisen tukemisessa, arjenhallinnan kehittymisessä sekä työ- ja koulutusvalmiuksien edistämisessä. Nuoret ohjautuvat starttipajalle TE-palvelujen tai sosiaalitoimen kautta useimmiten kuntouttavan työtoiminnan lähetteellä. Ohjautuminen starttivalmennukseen voi tapahtua myös ilman viranomaisen lähetettä. Starttipajalla työskennellään toiminnallisesti ja yhteisöllisesti, mm. viestinnän, liikunnan, retkeilyn (esim. oppilaitos- ja yritysvierailut), arjenhallintataitojen, vuorovaikutusharjoitusten, käden taitojen sekä koulutus- ja työelämävalmiuksien aktivoimisen ja kehittämisen parissa.

Alajärven kaupunki hakee valtionavustusta kahden työntekijän palkkakustannuksiin nuorten starttipajatoimintaan uudelle kaudelle 2018. Toimikaudelle 2017 valtionavustusta haettiin 60 000 €, mutta sitä myönnettiin 45 000 €. Toiminnan mahdollistamiseksi määrärahoja tullaan käyttämään muun muassa materiaalikustannuksiin, kalustehankintoihin, retkien ja vierailujen tekemiseen (esim. mahdolliset pääsymaksut, kyydityskustannukset), henkilökunnan lisäkoulutukseen, asiantuntijavierailijoiden mahdollistamiseen sekä erilaisten harrastusmahdollisuuksien esittelemiseen nuorille. Starttipaja Laituri toimii tällä hetkellä ensisijaisesti Alajärven Nuorisovintin tiloissa. Toimintaa kehitetään siten, että pajatoimintaa järjestettäisiin jatkossa myös Vimpelissä. Silloin Starttipaja Laiturilla olisi mahdollisuus järjestää kaksi erillistä ryhmää samanaikaisesti.

3.5.12 Sivistyslautakunnan talousarviotaulukot

TAULUKKO 43: SIVISTYSLAUTAKUNTA, YHTEENVETO

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Sivistyslautakunta

Vastuuviranhaltija:

Esa Kaunisto

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Hallinto/sivistystoimi	413 783	0	0	0		
Sivistystoimen projektit	22 079	13 340	13 340	6 436	-51,75	-51,75
Päiväkotihoito	1 933 967	2 051 269	2 051 300	2 147 996	4,72	4,71
Perhepäivähoito	794 807	803 623	804 000	761 372	-5,26	-5,30
Kotihoidontuki	703 164	721 000	721 000	721 200	0,03	0,03
Erityisvarhaiskasvatus	115 180	128 311	128 300	128 290	-0,02	-0,01
Esi- ja perusopetus	11 033 871	11 781 527	11 781 500	12 377 054	5,05	5,05
Lukio-opetus	2 062 729	2 134 879	2 134 900	2 178 133	2,03	2,03
Kansalaisopisto	525 342	541 268	514 300	527 732	-2,50	2,61
Musiikkiopisto	618 388	809 855	810 000	789 574	-2,50	-2,52
II asteen koulutus	13 658	14 500	14 500	13 600	-6,21	-6,21
Kuraattoritoiminta	0	105 332	105 300	109 813	4,25	4,29
Kulttuuritoimi/avustukset	64 148	0	0	12 000		
Liikuntatoimi	1 265 571	936 169	986 200	1 083 625	15,75	9,88
Nuorisotoimi	161 972	180 173	180 200	232 234	28,90	28,88
Kirjasto	595 006	625 595	625 600	655 128	4,72	4,72
Museo	290 132	358 664	359 000	349 967	-2,42	-2,52
Lautakunta yhteensä:	20 613 797	21 205 505	21 229 440	22 094 154	4,19	4,07

TAULUKKO 44: SIVISTYSTOIMEN PROJEKTIT

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Projektit sivistystoimi
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	-166 193	-39 460	0	-15 000		
Kulut	188 273	52 800	0	21 436		
Netto	22 080	13 340	13 340	6 436	48,25	48,25

Tuottajan viesti tilaajalle:
 Erityisopetuksen laadun kehittäminen -hanke

TAULUKKO 45: PÄIVÄKOTIHOITO

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Päiväkotihoido
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	-321 141	-277 000	-277 000	-247 300	89,28	89,28
Kulut	2 255 108	2 328 269	2 328 300	2 395 296	102,88	102,88
Netto	1 933 967	2 051 269	2 051 300	2 147 996	104,72	104,71

Tuottajan viesti tilaajalle:
 Päiväkotihoidon tuote sisältää päiväkodeissa toteutettavan varhaiskasvatuksen sekä esiopetusikäisten aamu- ja iltapäiväkerhon kustannukset. Päiväkotihoidon talousarvio on kasvanut n. 97 000 e vuoden 2017 talousarvioon nähden. Nousua selittävät vuoden alussa voimaan astuva varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos, joka laskee päiväkotihoidon asiakasmaksutuottoja arviolta n. 38 000 e. Palvelujen ostojen osuus on kasvanut n. 74 000 e. Ravitsemuspalveluiden kustannus on noussut n. 67 000, vaikka asiakasmäärä on pysynyt samana. ICT-palveluiden kasvu on n. 19 000 e. Mäntymäen päiväkodin sisäiset vuokrat kasvattavat päiväkotihoidon menoja n. 92 000 e vuoden 2017 talousarviosta. Henkilöstökulujen ja tarvikkeiden ostojen kustannukset ovat vähentyneet yhteensä 91 000 e.

TAULUKKO 46: PERHEPÄIVÄHOITO

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Perhepäivähoito
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	-148 561	-123 250	-124 000	-92 800	75,29	74,84
Kulut	943 668	926 873	928 000	854 172	92,16	92,04
Netto	795 107	803 623	804 000	761 372	94,74	94,70

Tuottajan viesti tilaajalle:

Perhepäivähoidon kokonaisuus sisältää hoitajan kotona annettavan perhepäivähoidon, kolmiperhehoidon, ryhmäperhepäivähoitoyksikkö Peukaloisen sekä avoimen varhaiskasvatuksen perhetupa Pähkinän.

Perhepäivähoidon talousarvio on laskenut n. 42 000 e vuoden 2017 talousarvioon nähden. Lasku koostuu pääosin henkilöstökuluista ja palveluiden ostoista. Lisäksi Alajärvellä toimineet yksityisen perhepäivähoidon palveluseteliyrittäjät ovat lopettaneet toimintansa eikä palveluyrittäjille ole varattu rahaa vuoden 2018 talousarvioon.

Perhepäivähoitajien vähentyneen määrän ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin kaavailtujen muutosten vuoksi asiakasmaksutuottojen arvioidaan laskevan n. 29 000 e vuoden 2017 talousarvioon verrattuna.

TAULUKKO 47: KOTIHOIDONTUKI

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Kotihoidontuki
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	0	0	0	0		
Kulut	703 164	721 000	721 000	721 200	100,03	100,03
Netto	703 164	721 000	721 000	721 200	100,03	100,03

Tuottajan viesti tilaajalle:

Kotihoidon tuen kokonaisuus sisältää lakisääteiset kotihoidon- ja yksityisen hoidon tuet ja niihin liittyvät hoitolisät sekä joustavan- ja osittaisen hoitorahan.

Maksettava summa riippuu pääosin kunnassa asuvien lasten määrästä, perheiden lastenhoidon järjestämiseen liittyvistä valinnoista sekä perheiden tuloista.

Maksettavan kotihoidon tuen määrän arvioidaan pysyvän vuoden 2017 tasolla.

TAULUKKO 48: ERITYISVARHAISKASVATUS

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Erityisvarhaiskasvatus
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät:
 Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	-320	0	0	-200		
Kulut	115 500	128 311	128 300	128 490	100,14	100,15
Netto	115 180	128 311	128 300	128 290	99,98	99,99

Tuottajan viesti tilaajalle:
 Erityisvarhaiskasvatuksen tuote sisältää kiertävän erityislastentarhanopettajan ja erityistä tukea tarvitsevien lasten henkilökohtaisina avustajina toimivien työntekijöiden kustannukset. Toiminta jatkuu nykyisin järjestelyin myös vuonna 2018.

TAULUKKO 49: ESI- JA PERUSOPETUS

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Esi- ja perusopetus
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät: Esi- ja perusopetuksen oppilaat
 Vastuuviranhaltija: Esa Kaunisto, koulujen rehtorit

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	-362 992	-350 795	-350 800	-360 080	102,65	102,65
Kulut	11 390 720	12 132 322	12 132 300	12 737 134	104,99	104,99
Netto	11 027 728	11 781 527	11 781 500	12 377 054	105,05	105,05

Tuottajan viesti tilaajalle:
 Talousarvio sisältää kaksikielisen opetuksen aloittamisen 0-2 -luokan oppilaille syyslukukauden 2018 alusta lukien. Alajärven yläkoululle perustetaan kuntoutusluokka syksyllä 2018 (n. 60 000 €). Kotikuntakorvausten nettomenojen lisäys 220 600 €. Ylikylän koulu toimii väistötiloissa. Alajärven kaupungin osuus joukkoliikenteen kustannusta jakamisesta Ely-keskuksen kanssa lisää perusopetuksen kustannuksia vuositasona noin 300 000 €.

TAULUKKO 50: LUKIO-OPETUS

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Lukio-opetus
Tuotenro:
Asiakasryhmät: Lukion opiskelijat
Vastuuviranhaltija: Marko Timo

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	-31 848	-4 230	-10 000	-168 573	3 985,18	1 685,73
Kulut	2 094 577	2 139 109	2 144 900	2 346 706	109,70	109,41
Netto	2 062 729	2 134 879	2 134 900	2 178 133	102,03	102,03

Tuottajan viesti tilaajalle:
 Talousarvion 2017 toteutuminen etenee suunnitellusti.
 Talousarvioon 2018 lukiokoulutukselle varataan riittävät tuntikehys- ja opetusvälineistöresurssi, jotta opetuksen taso voidaan pitää korkeana.
 Lukuvuonna 2017-2018 opiskelijamäärä nousi yli 200 (laskentapäivä 20.9.2017 varsinaisia opiskelijoita 206).
 Opetus toteutuu joka luokkatasolla kolmessa eri perusryhmässä.
 Lukio-opetukseen tarvitsee varata 375 tuntia, mikä pitää sisällään koko tuntikehysten eli luokka- ja resurssitunnit.

TAULUKKO 51: KANSALAIPOISTO

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Kansalaisopisto
Tuotenro:
Asiakasryhmät: Kuntien asukkaat
Vastuuviranhaltija: Aulis Hautamäki

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	-179 058	-338 401	-140 000	-211 369	62,46	150,98
Kulut	704 401	879 669	654 300	739 101	84,02	112,96
Netto	525 343	541 268	514 300	527 732	97,50	102,61

Tuottajan viesti tilaajalle:
 Alajärvi tuottaa vuonna 2018 vastuukuntana kansalaisopistopalvelut Vimpelille sekä myy palvelut myös Soinille. Kansalaisopiston vuoden 2018 talous on laadittu käyttäen pohjana vuoden 2016 tilinpäätöksen ja vuoden 2017 talousarvion opetuksen määrää ja tasoa. Vuoden 2018 kokonaistuntimäärä 8650 tuntia on jaettu kunnittain asukaslukujen suhteessa. Kuntien maksuosuudet määräytyvät kussakin kunnassa pidettyjen tuntien mukaan. Alajärven kaupungille tulee valtionosuus, joka jyvitetään käytettyjen tuntien mukaisesti kuntien kesken.
 Kustannukset ja tunnukset kunnittain: Alajärvi 532 109 €/ 5900 t, Soini 39 451 €/ 1100 t ja Vimpeli 59 238 €/ 1650 t.

TAULUKKO 52: MUSIIKKIOPISTO

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Musiikkiopisto
Tuotenro:
Asiakasryhmät: musiikkiopiston opiskelijat
Vastuuviranhaltija: Virpi Veskonieni

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	-346 824	-610 110	-480 000	-496 093	81,31	103,35
Kulut	965 212	1 419 965	1 290 000	1 285 667	90,54	99,66
Netto	618 388	809 855	810 000	789 574	97,50	97,48

Tuottajan viesti tilaajalle:

Alajärven musiikkiopistoon kuuluvat 1.1.2017 lähtien Alajärven ja Kurikan kaupungit sekä Soinin kunta. Vuodelle 2017 on haettu saada 664 762 € (15 466 tuntia x 76,96 €, josta 55,85%). Uuden sopimuksen mukaan Alajärven valtionosuus on 46,27% ja Kurikan osuus 53,73%. Jako on tuntiperusteinen ja samalla prosenttiosuudella jaetaan hallinnon kustannukset. Kuntien maksuosuudet ovat Soini 26 564 €, Kurikka 295 029 € ja Alajärvi 789 948 €.

Suunnitellut tuntimäärät vuodelle 2017 ovat: Alajärvi 6 090, Soini 1 295, Jalasjärvi 5 705 ja Kurikka yhdessä Jurvan kanssa 4 340 t.

TAULUKKO 53: II-ASTEEN KOULUTUS

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: II asteen koulutus
Tuotenro:
Asiakasryhmät:
Vastuuviranhaltija: Esa Kaunisto

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	0	0	0	0		
Kulut	13 658	14 500	14 500	13 600	93,79	93,79
Netto	13 658	14 500	14 500	13 600	93,79	93,79

Tuottajan viesti tilaajalle:

Määräraha koostuu vanhoista eläkevastuista.

TAULUKKO 54: KURAATTORITOIMINTA

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Kuraattoritoiminta
Tuotenro:
Asiakasryhmät: Peruskoulun oppilaat ja toisen asteen opiskelijat
Vastuuviranhaltija: Hanna Luoma-aho

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	-49 850	-55 048	-55 050	-57 638	104,70	104,70
Kulut	144 938	160 380	160 350	167 451	104,41	104,43
Netto	95 088	105 332	105 300	109 813	104,25	104,29

Tuottajan viesti tilaajalle:
 Kuraattoritoiminta sisältää esi- ja perusopetuksen sekä toisen asteen kuraattoripalvelut.

TAULUKKO 55: LIIKUNTATOIMI

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Liikuntatoimi
Tuotenro:
Asiakasryhmät: Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija:

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	-276 291	-277 116	-270 000	-383 350	138,34	141,98
Kulut	1 541 862	1 227 401	1 256 200	1 466 975	119,52	116,78
Netto	1 265 571	950 285	986 200	1 083 625	114,03	109,88

Tuottajan viesti tilaajalle:
 Vuoden 2018 toimintamäärärahat on varattu liikuntatoimen perustoimintoihin, uusien tapahtumien tuottamiseen sekä uimahallin toimintojen ja palvelujen kehittämiseen sekä ylipainehallin kuluihin. Liikuntapalvelujen 2018 talousarvioon varattuja määrärahoja käytetään uusien ja perinteisten tapahtumien, leirien, matkojen ja uimakoulujen, liikuntakerhojen toimintaan sekä liikunta-avustuksiin.

Tuotteen kuuluvat: Liikuntapalvelut, Alajärven uimahalli ja Uimahallin kahvio, Liikunta-avustukset ja Jäähallin avustus.

TAULUKKO 56: NUORISOTOIMI

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Nuorisotoimi
Tuotenro:
Asiakasryhmät: Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija:

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	-1 749	-125 400	-125 000	-104 030	82,96	83,22
Kulut	163 721	305 573	305 200	336 264	110,04	110,18
Netto	161 972	180 173	180 200	232 234	128,90	128,88

Tuottajan viesti tilaajalle:

Nuorisopalvelujen talousarvio 2018 sisältää nuorison hyvinvointiin ja ennaltaehkäisevään nuorisotyöhön tarvittavia määrärahoja. Määrärahoilla järjestetään perusnuorisotyötä, ohjattua nuorisotilatoimintaa, leirejä, matkoja, retkiä, tapahtumia, konsertteja, kerhotoimintaa ja kulttuurista nuorisotyötä.

Talousarvioon 2018 on varattu määräraha Nuorisovaltuuston toimintaan sekä toisen nuorisotyötä tekevän vapaa-aikaohjaajan palkka-kustannuksiin.

Starttipaja Laituriin ja Etsivään nuorisotyöhön talousarviossa 2018 varatut määrärahat käytetään erityisnuorisotyönä tuotettaviin palveluihin.

Tuotteeseen kuuluvat: Nuorisopalvelut, Nuorisovaltuusto, Starttipaja, Etsivä nuorisotyö ja Nuorisoavustukset.

TAULUKKO 57: KIRJASTO

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
Palvelu: Kirjasto
Tuotenro:
Asiakasryhmät: Kunnan asukkaat
Vastuuviranhaltija: Tarja Kyrönlähti

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	-30 937	-95 877	-95 800	-30 200	31,50	31,52
Kulut	625 942	721 472	721 400	685 328	94,99	95,00
Netto	595 005	625 595	625 600	655 128	104,72	104,72

Tuottajan viesti tilaajalle:

Alajärven kaupunginkirjasto on osa 22 kunnan muodostamaa Eepos kirjastojen kimppaa. Vuoden 2018 aikana hankitaan Eepoksen kanssa yhteinen ePress lehtitietokanta (kotimaisia sanomalehtiä) sekä Rockway tietokanta (musiikkikursseja). AVI:lta haketaan rahaa Eepoksen lukudiplomihankkeeseen sekä asiakaskyselyyn. Alajärvi ja Vimpeli hakevat AVI:lta avustusta 8.luokan oppilaiden lukemisen edistämiseen ja osallistuvat myös Lukuklaani projektiin.

Alajärven omatoimikirjaston poistot ovat vuoden 2018 talousarviossa 8 866 €.

Alajärven kirjaston kalustostossa on 6 500 € koulukirjaston lainaus-/palautusautomaattia sekä valvontakameroita varten.

TAULUKKO 58: MUSEO

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Sivistyslautakunta
 Palvelu: Museo
 Tuotenro:
 Asiakasryhmät: Kunnan asukkaat
 Vastuuviranhaltija: Elina Alkio

Valtuuston tilaus	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2018 / TA 2017 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Tuotot	-25 000	-15 550	-13 000	-16 970	109,13	130,54
Kulut	315 132	374 214	372 000	366 937	98,06	98,64
Netto	290 132	358 664	359 000	349 967	97,58	97,48

Tuottajan viesti tilaajalle:

Alajärven museopalveluihin kuuluvat Nelimarkka-museo, Nelimarkka-residenssi, Villa Nelimarkka sekä Villa Väinölä. Museo tuottaa elämyksiä ja tietoa, harjoittaa näyttely-, julkaisu-, taidekasvatus- ja taiteilijaresidenssitoimintaa sekä tekee kokoelmiin ja toimialaansa kohdistuvaa dokumentointityötä ja tutkimusta. Näiden lisäksi museossa tuotetaan muita kulttuuritapahtumia. Museon kävijämäärä on noussut ja kiinnostavat näyttelyt sekä tapahtumat edellyttävät määrärahoja sekä asiantuntijuutta. Kustannuksia lisäävät esimerkiksi taiteilijoille maksettavat pakolliset tekijänoikeuksiin liittyvät näyttelykorvaukset sekä markkinointi, joka on isossa roolissa kävijöiden saavuttamisessa. Erityisesti kesällä henkilöresursseista on pulaa ja toimintaa vaikea pyörittää.

TAULUKKO 59: TILAAJAN MENOT 2018

SIVISTYSLAUTAKUNTA / TILAAJAN MENOT 2018 / ALAJÄRVI KHALL

	TP 2016	TA 2017	TaE 2018	%
Hallinto/sivistystoimi	413 783	0		
Sivistystoimen projektit	22 079	13 340	6 436	
Perusop./kuraattorit	0	80 084	79 085	-1,2
Toisen ast.opisk/kuraattorit	0	20 266	27 547	35,9
Ulkop.ost kuraattoripalvelut	0	4 982	3 181	-36,2
Perhepäivähoito	682 287	692 484	618 775	-10,6
Avoim päivähoito	31 301	35 712	64 973	81,9
Ryhmäperhepäivähoito	81 218	75 427	77 624	2,9
Mäntymäen päiväkot	0	312 300	760 407	100,0
Koulumäen päiväkot	110 579	180 028	155 442	-13,7
Tuutikin päiväkot	633 953	387 095	227 115	-41,3
Myllyvainion päiväkot	849 845	696 614	603 687	-13,3
Käpälämäen päiväkot	255 638	401 662	307 199	-23,5
Paavolan koulu/päivähoito	41 205	43 885	41 248	-6,0
Luoma-ahon koulu/päivähoito	6 085	7 654	9 573	25,1
Ylikylän koulu/päivähoito	6 365	4 773	0	-100,0
Hoiskon koulu/päivähoito	5 114	4 973	7 363	48,1
Taimelan koulu/päivähoito	18 858	3 636	18 947	421,1
Paalijärven koulu/päivähoito	6 325	8 649	8 257	-4,5
Myllykankaan koulu/päivähoito	0	0	8 758	
Uusikylän koulu/päivähoito	0	0	0	
Kotihoidontuki	703 164	721 000	721 200	0,0
Erityisvarhaiskasvatus	115 180	128 311	128 290	0,0
Myllyvainion päiväkot(esiop.)	56 188	61 132	0	-100,0
Käpälämäen päiväkot(esiop.)	86 425	0	0	
Mäntymäen päiväkot(esiop.)	0	32 094	92 179	100,0
Alakylän koulu(esiop.)	42 380	0	0	
Hoiskon koulu(esiop.)	85 373	78 390	87 184	11,2
Luoma-ahon koulu(esiop.)	39 366	38 515	57 693	49,8
Myllykankaan koulu(esiop.)	19 808	0	82 691	
Paalijärven koulu(esiop.)	42 398	53 093	52 598	-0,9
Paavolan koulu(esiop.)	290 985	306 787	302 948	-1,3
Uusikylän koulu(esiop.)	30 273	52 286	58 200	11,3
Ylikylän koulu(esiop.)	68 145	95 519	0	-100,0
Taimelan koulu(esiop.)	22 800	75 126	76 067	1,3
Alajärven yläkoulu esiop.)	1 603	0	0	
Koululaisten ap- ja ip-toiminta	133 443	135 511	136 892	1,0
Alakylän koulu	349 937	374 247	404 793	8,2
Hoiskon koulu	740 196	797 043	758 076	-4,9
Luoma-ahon koulu	202 604	237 687	216 451	-8,9
Myllykankaan koulu	424 075	425 885	441 579	3,7
Paalijärven koulu	370 874	379 101	364 415	-3,9
Paavolan koulu	2 185 539	2 212 226	2 433 301	10,0
Uusikylän koulu	324 767	353 265	349 696	-1,0
Ylikylän koulu	486 225	475 121	417 930	-12,0
Taimelan koulu	865 783	897 320	949 487	5,8

Alajärven yläaste	4 100 083	4 359 543	4 431 961	1,7
Kotikuntakorvaukset	-115 217	164 600	385 200	134,0
Kuntoutusluokka/Alajärvi	149 108	154 294	178 022	15,4
Kuntoutusluokka/A yläkoulu	0	0	59 888	
JOPO-opetus	24 565	22 742	39 803	75,0
Projektit Alajärvi	6 143			
Alajärven lukio	1 483 124	1 560 354	1 588 133	1,8
Vimpelin lukio	579 605	574 525	590 000	2,7
Alajärven musiikkiopisto	422 808	410 323	432 396	5,4
Jalasjärven yksikkö	195 580	399 532	357 178	-10,6
Järvi-Pohjanmaan ko/taiteen per	91 073	83 796	79 115	-5,6
Järvi-Pohjanmaan ko/muu opet.	434 270	457 472	448 617	-1,9
Alajärven kirjasto	465 058	477 438	509 287	6,7
Lehtimäen kirjasto	79 490	90 415	86 886	-3,9
Kirjastoauto	52 360	57 742	58 955	2,1
Kirjaston koulutusluokka	-1 903	0	0	0,0
Kulttuuritoimi/avustukset	64 148	0	12 000	
Taidemuseotoiminta	276 805	336 768	322 562	-4,2
Väinölä	13 327	21 896	27 405	25,2
Järviseudun ammatti-instituutti	13 640	14 500	13 600	-6,2
Koulutuskeskus Sedu	18	0	0	
Hallinto/Liikuntatoimi	0	0	24 346	
Liikuntapalvelut	1 265 571	196 523	269 203	37,0
Alajärven uimahalli	0	679 618	648 007	-4,7
Uimahallin kahvio	0	0	74 569	
Liikunta-avustukset	0	34 028	41 500	22,0
Jäähallin avustus	0	26 000	26 000	0,0
Hallinto/Nuorisotoimi		14 116	11 268	
Nuorisopalvelut	161 972	97 597	105 346	7,9
Nuorisovaltuusto Alajärvi		0	15 299	
Starttipaja	0	31 333	46 544	48,5
Nuorisovastukset	0	20 150	28 000	39,0
Etsivä nuorisotyö	0	16 977	25 777	51,8
	20 613 797	21 205 505	22 094 154	4,2

3.6 Järvi-Pohjanmaan maaseututoimi

Maaseututoimen strategiset tavoitteet vuodelle 2018

1. Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä
2. Maaseudun kehittämiseen liittyvien kontaktien ja tilaisuuksien määrä
3. Lomittajien ammattitaito
4. Lomituspalvelut toteutuvat 100 %.

3.6.1 Maaseutupalvelut/hallinto

Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut ja tekee muut yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä määrätyt asiat. Hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Maaseutupalvelun hallinto vastaa toimialajohtajan johdolla sidosryhmätyöstä, tiedottamisesta, peruskuntien avustamisesta sekä toimialansa yleisestä valvonnasta ja kehittämisestä. Maaseutupalvelut vastaa maaseutuelinkeinojen hallinnosta ja kehittämisestä siten kuin maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tai muutoin on määrätty sekä maatalousyrittäjien lomituspalveluista Alajärven paikallisyksikön alueella siten, kuin lomituspalvelulaissa (1231/96) ja turkistuottajien lomituspalvelulaissa (1264/2009) on määrätty.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja 2019–2022

- Vuoden 2018 aikana Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa tietoa maaseutuelinkeinojen yhteistyöryhmälle ja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi.
- Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen visioiden ja strategioiden jalkauttamisesta.
- On mukana vaikuttamassa maakuntauudistukseen maaseututoimen tehtävien osalta.

3.6.2 Maaseutupalvelut / tuki- ja viranomaistehtävät

Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa

tukisovelluksiin EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin päätökset, huolehtia maksatuksista ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko-, tukioikeus- ja eläintenpitäjärekestereitä.

Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittaessa päätöksiä.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja 2019–2022

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueen viljelijöille suunnattuja tilaisuuksia järjestetään neljä kappaletta.

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet tilatuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki) vertailukohtana maksetut/myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10–20 % tuen määrästä on yleensä kesken-tilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen johdosta.

3.6.3 Maaseutupalvelut/kehittäminen

Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan kotieläintuotannon investointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella tuotantotason säilyttämiseksi (pelto ja kotieläin). Maaseudun pienyritystoiminnan kehittämistoimilla pyritään myös saamaan aikaan investointeja sekä samalla nostamaan tuotannon jalostusastetta. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen ja innovaatioiden jalkauttaminen. Neuvonta käsittää rahoituslähteiden selvittämisen investointeihin, avustamisen laskelmissa sekä muiden selvitysten tekemisen. Kehittämisen apuvälineeksi Järvi-Pohjanmaan alueen viljelijöillä on käytössä yritystulkkiAGRI-ohjelma sekä Yritys-Suomi-portaali.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, joissa tuodaan asiantuntijat kertomaan alaan liittyvistä kehitysmahdollisuuksista. Asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia voidaan hankkia kehittymisen tueksi. Erikoiskasvituotannon kehittymistä tuetaan samoin keinoin. Maatilojen sukupolvenvaihdoksien edistäminen, työhyvinvointi, tuotteiden jalostusasteen nostaminen ja lähiruoka liittyvät oleellisesti maaseudun kehittämiseen.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja 2019–2022

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään. Maataloustuotteiden jalostusastetta ja lähiruoan tuotantoa lisäävä kehityshanke aloitetaan tai osallistutaan koko maakuntaa käsittävään hankkeeseen

3.6.4 Lomituspalvelut/hallinto

Alajärven lomituksen paikallisyksikköön ovat vuoden 2007 alusta kuuluneet Alajärvi, Soini ja Vimpeli Melan kanssa tehdyn toimeksiantosopimuksen mukaisesti. Lomituspalvelujen hallinnon tehtävät perustuvat maatalousyrittäjien lomituspalvelulakiin ja -asetukseen sekä turkistuottajien lomituspalvelulakiin ja -asetukseen. Tehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa vuosiloma- ja sijaisapuhakemukset sekä itse järjestettyjen lomitusten korvaushakemukset, tehdä niihin päätökset sekä huolehtia maksatuksesta, laskutuksesta ja takaisinperinnästä. Lomituspalvelujen hallinto ottaa vastaan myös lomittajien aiheuttamista vahingoista kertyneet asiapaperit, tekee niihin päätökset ja huolehtii korvauksen maksamisesta maatalousyrittäjille sekä turkistuottajille. Lomahallinnolla on päivittäisessä käytössä Melan ylläpitämä lomituspalveluohjelmisto, lomitusnetti. Turkistuottajien lomitukset kirjataan Excel-taulukoon.

Lomituspalvelujen hallinto päättää maatalouslomittajien töihin ottamisesta joko vakinaiseen tai määräaikaiseen työsuhteeseen, töihin sijoittamisesta, huolehtii työsuhteiden ilmoittamisesta ja palkka-aineiston välittämisestä kuukausittain tilitoimistoon palkanmaksua varten. Hallinto tekee henkilöstöä koskevat KVTES:n mukaiset päätökset ja käy heidän kanssaan kehityskeskustelut. Hallinto huolehtii, että maatalouslomittajien määrä vastaa kysyntää.

Lomahallinto huolehtii, että lomituspäivän kesto on määritelty lainmukaisesti ja maatalouslomittajan työaika vastaa lomittettavan maatalousyrittäjän tehtäväosuutta. Lomitusnetin tiedot (kokonaistyöaika, tehtäväosuudet, karjatalouskellonajat) pidetään ajan tasalla ja tietoja käytetään lomitusten suunnittelussa. Suunnittelussa otetaan huomioon kunkin lomittajan työsopimuksen mukainen työaika.

Lomituspalvelujen hallinto seuraa, että jokaisella lomittajalla on riittävä ammattitaito lomituksen suorittamiseen tiloilla, joiden lomituksia he hoitavat. Tilakohtaista perehdytystä ja täydennyskoulutusta järjestetään maatalouslomittajien koulutustarpeen mukaisesti.

Maatalouslomittajien työskentelyolosuhteiden on täytettävä työturvallisuudelle asetetut vaatimukset. Lomittajat ottavat työssään huomioon työturvallisuuden. Työtapaturmia ja sairauspoissaoloja pyritään vähentämään. Hallinto päivittää maatalouslomittajien työolosuhteet kolmen

vuoden välein tiloilla tehtävien olosuhdekartoitusten avulla. Työterveyshuollon piiriin kuuluvilla tiloilla käynnit pyritään tekemään yhdessä työterveyshuollon henkilöstön kanssa.

Maatalousyrittäjien tyytyväisyyttä paikallisyksikön toimintaan seurataan ja tehdään tarpeenmukaiset parannukset.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja 2019–2022

Lomituspalvelujen hallinto kartoittaa maatalouslomittajien ammattitaidon.

3.6.5 Lomituspalvelut/kotieläintilat

Maatalousyrittäjä voi hakea joko hakemuslomakkeella tai lomitusnetin kautta vuosilomaa ja sijaisapua sekä tehdä lomitusnettiin lomituspyyntöjä vuosiloman ja tuetun maksullisen lomituksen ajalle. Vuosilomaan oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus käyttää tuettua maksullista lomitusta. Sijaisapu on haettava kirjallisesti ennen sijaisaputöiden aloittamista. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain maatalousyrityksen päivittäin välttämättömistä kotieläinten hoitotoista siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan maatalousyrittäjän tehtäväosuuteen.

Maatalousyrittäjä voi valita joko kunnalliset lomituspalvelut tai itse järjestetyn lomituksen. Kunta käyttää ensisijaisesti palveluksessaan olevia maatalouslomittajia ja ostaa tarvittaessa palveluita lomituspalvelujen tuottajilta. Itse järjestetyssä lomituksessa maatalousyrittäjä ostaa lomituksen ennakko-perintärekisteriin merkityltä yritykseltä tai ammatinharjoittajalta. Maatalousyrittäjät ovat valinneet pääsääntöisesti kunnalliset lomituspalvelut.

Maatalouslomittajat pääsevät katsomaan lomitusnetistä omien tietojensa lisäksi työvuorosuunnitelmiaan ja lomitettavien tilojen tietoja. Lomahallinnon edustaja antaa maatalouslomittajalle vahvistetun työvuoroluettelon viikkoa ennen kutakin neljän viikon jaksoa. Maatalouslomittaja saapuu työvuoroon ja poistuu työvuorosta työvuoroluettelossa olevien kellonaikojen mukaisesti. Maatalouslomittaja kirjaa työvuoroluetteloon lomahallinnon edustajan kanssa sopimansa mahdolliset muutokset, lisää kilometrit ja kulkuneuvon, päivää, allekirjoittaa ja palauttaa työvuoroluettelon lomatoimistoon palkanmaksua ja laskutusta varten.

Lainmuutoksista tiedotetaan riittävästi ja oikea-aikaisesti ja yrittäjiä kannustetaan käyttämään tuettua maksullista lomittaja-apua. Tuetun maksullisen lomittaja-avun käyttäjien määrää prosentteina vuosilomaan oikeutetuista lisätään.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja 2019–2022

Vuosilomat myönnetään lainmukaisesti ja järjestetään tasaisesti loma-vuoden aikana. Vuosilomia pidetään keskimäärin 26 päivää/maatalous-yrittäjä/vuosi.

Sijaisapupyynnöt pystytään toteuttamaan hakemusten mukaisesti.

3.6.6 Lomituspalvelut/turkistuottajat

Turkistuottaja voi hakea vuosilomaa hakemuslomakkeella. Lomituspäivän kesto on sidottu turkistilan lomitusajankohdan eläinyksikkömäärään. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain turkistilan turkiseläinten päivittäisistä hoitotöistä siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan turkistuottajan tehtäviin. Vuosilomaan oikeutetulla turkistuottajalla on oikeus käyttää maksullista lisävapaa.

Turkistuottaja voi valita joko kunnalliset lomituspalvelut tai itse järjestetyn lomituksen. Kunta käyttää ensisijaisesti palveluksessaan olevia maatalouslomittajia ja ostaa tarvittaessa palveluita lomituspalvelujen tuottajilta.

Itse järjestetyssä lomituksessa turkistuottaja ostaa lomituksen ennakko-perintärekisteriin merkityltä yritykseltä tai ammatinharjoittajalta. Turkistuottajat järjestävät lomitukset pääsääntöisesti itse.

Toiminnalliset tavoitteet 2018 ja 2019–2022

Kaikki lomaan oikeutetut turkistuottajat käyttävät lainmukaiset 18 vuosilomapäiväänsä.

3.6.7 Maaseututoimen talousarviotaulukot

TAULUKKO 60: MAASEUTUTOIMI, YHTEENVETO

JÄRVI-POHJANMAAN MAASEUTUTOIMI

Alajärven kaupunki							
Suurtuote	TA 2016 (€)	TP 2016	TA 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA2018 / TP2016 (%)	TA2018 / TA2017 (%)	TA2018 / ENNUSTE TP2017 %
Maaseutupalvelut hallinto	29 733	29 560	30 490	24 744	83,71	81,16	75,64 %
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	186 182	175 252	160 585	151 258	86,31	94,19	102,48 %
Maaseutupalvelut kehittäminen	18 107	15 601	26 190	23 889	153,12	91,21	104,41 %
Lomituspalvelut hallinto	37 521	29 426	35 177	37 078	126,01	105,40	114,39 %
Lomituspalvelut kotieläintilat	2 397 613	2 163 811	2 427 250	2 314 080	106,94	95,34	
Lomituspalvelut turkistuottajat	63 381	59 889	78 238	78 097	130,40	99,82	
ALAJÄRVI YHTEENSÄ	278 662	255 942	252 442	236 968	92,59	93,87	100,58 %

Soinin kunta							
Suurtuote	TA 2016 (€)	TP 2016	TA 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA2018 / TP2016 (%)	TA2018 / TA2017 (%)	TA2018 / ENNUSTE TP2017
Maaseutupalvelut hallinto	6 852	6 812	7 919	6 372	93,54	80,47	75,00 %
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	41 376	32 468	41 707	38 952	119,97	93,40	101,25 %
Maaseutupalvelut kehittäminen	4 173	3 595	6 802	6 152	171,10	90,44	103,52 %
Lomituspalvelut hallinto	8 040	6 306	8 543	7 240	114,83	84,75	91,98 %
Lomituspalvelut kotieläintilat							
Lomituspalvelut turkistuottajat							
SOINI YHTEENSÄ	66 061	53 560	64 971	58 717	109,63	90,37	96,60 %

Vimpelin kunta							
Suurtuote	TA 2016 (€)	TP 2016	TA 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA2018 / TP2016 (%)	TA2018 / TA2017 (%)	TA2018 / ENNUSTE TP2017
Maaseutupalvelut hallinto	8 328	8 280	7 903	6 301	76,10	79,73	74,32 %
Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät	50 704	41 847	41 622	38 518	92,04	92,54	100,33 %
Maaseutupalvelut kehittäminen	5 072	4 370	6 788	6 083	139,21	89,61	102,58 %
Lomituspalvelut hallinto	8 040	6 306	6 533	5 998	95,12	91,81	99,64 %
Lomituspalvelut kotieläintilat							
Lomituspalvelut turkistuottajat							
VIMPELI YHTEENSÄ	75 764	63 756	62 846	56 900	89,25	90,54	96,73 %

Maaseutulausuntakunta/Yhteensä	420 487	373 258	380 259	352 585	94,46	92,72	99,26 %
--------------------------------	---------	---------	---------	---------	-------	-------	---------

TAULUKKO 61: MAASEUTUPALVELUT, HALLINTO

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut hallinto

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseututoimenjohtaja Jukka Kuoppala

	Suurtuote	TA 2016 (€)	TP 2016	TA 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA2018 / TP2016 (%)	TA2018 / TA2017 (%)
Sitovat tavoitteet:	Tulot	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
	Menot	29 733	29 560	30 490	24 744	83,22 %	81,16 %
	Netto	29 733	29 560	30 490	24 744	83,22 %	81,16 %

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelun hallinto vastaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen toimialaan kuuluvien asioiden suunnittelusta, valmistelusta ja toimeenpanosta sekä tuottaa yhteistoiminta-alueen tilaajakunnille niiden tilaamat palvelut ja tekee muut yhteistoimintasopimuksessa ja johtosäännössä määrätyt asiat. Hallinto tukee toiminnallaan maaseutupalvelujen muiden tuotteiden ja toimintojen tehokasta tuottamista.

Vuoden 2018 maaseutupalvelujen hallinnon kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,13 %, Soini 17,03 % ja Vimpeli 16,84 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Järvi-Pohjanmaan maaseutupalvelun hallinto tuottaa Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueen kunnille päätöksenteon pohjaksi. Osallistuu alueen kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa tulevaisuuden suunnitteluun sekä vastaa osaltaan yhteistoiminta-alueen visioiden ja strategioiden jalkauttamista. On mukana vaikuttamassa maakuntaudistukseen maaseututoimen tehtävien osalta.

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Hallinnon kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 62: TUKI- JA VIRANOMAISTEHTÄVÄT

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut tuki- ja viranomaistehtävät

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseutuasiamies Soile Aarnio

	Suurtuote	TA 2016 (€)	TP 2016	TA 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA2018 / TP2016 (%)
Sitovat tavoitteet:	Tulot	0	0	0	0	0,00 %
	Menot	186 182	175 252	160 585	151 258	81,24 %
	Netto	186 182	175 252	160 585	151 258	81,24 %

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävät määräytyvät pääsääntöisesti maaseutuelinkeinojen hallinnon järjestämisestä kunnissa annetun lain perusteella. Päätehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa tukisovellukseen EU- ja kansalliset maatalouden tukihakemukset, tehdä niihin päätökset, huolehtia maksatuksesta ja suorittaa tarvittaessa kuulemiset ja takaisinperinnät. Lisäksi maaseututoimi ylläpitää hallinnon ohjelmien vaatimia asiakas-, peltolohko-, tukioikeus- ja eläintenpitäjärekisteriä. Maaseutuelinkeinoviranomainen tarkastaa ja tekee päätökset peto- ja hirvivahingoista sekä tarkastaa hukkakauratilat, antaa hukkakauran torjuntaohjeet ja tekee niistä tarvittaessa päätöksiä.

Vuoden 2018 maaseutupalvelujen tuki- ja viranomaistehtävien kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,13 %, Soini 17,03 % ja Vimpeli 16,84 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueen viljelijöille suunnattuja tilaisuuksia järjestetään neljä kappaletta.

Tukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä (seurattavat tuet tilatuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki) vertailukohtana maksetut / myönnettyt tuet, tavoitteena saada 80 % myönnettyistä tuista maksuun ensimmäisenä maksupäivänä. 10 – 20 % tuen määrästä on yleensä kesken-tilassa valvontojen, ulosottojen ja takaisinperintöjen johdosta.

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Tuki- ja viranomaistehtävien kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 63: KEHITTÄMINEN

Toimiala: Maaseututoimi

Palvelu: Maaseutupalvelut kehittäminen

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: Maaseutuasiamies Pentti Halla-aho

	Suurtuote	TA 2016 (€)	TP 2016	TA 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA2018 / TP2016 (%)	TA2018 / TA2017 (%)
Sitovat tavoitteet:	Tulot	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %
	Menot	18 107	15 601	26 190	23 889	131,93 %	91,21 %
	Netto	18 107	15 601	26 190	23 889	131,93 %	91,21 %

Tuottajan viesti tilaajalle (ei sitova): Maaseutupalvelujen kehittäminen tapahtuu neuvontana, meneillään olevia hankkeita ja muita ulkopuolisia rahoituslähteitä hyväksi käyttäen. Maaseudun kehittämistoimien päätavoitteena on saada aikaan kotieläintuotannon investointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella tuotannontason säilyttämiseksi (pelto ja kotieläin). Maaseudun pienyritystoiminnan kehittämistoimilla pyritään myös saamaan aikaan investointeja sekä samalla nostamaan tuotannon jalostusastetta. Muita tavoitteita ovat uusien maatalouden tuotantomuotojen ja innovaatioiden jalkauttaminen. Neuvonta käsittää rahoituslähteiden selvittäminen investointeihin, avustaminen laskelmissa sekä muiden selvitysten tekeminen. Kehittämisen apuvälineeksi Järvi-Pohjanmaan alueen viljelijöillä on käytössä yritystulkkiaAGRI –ohjelma sekä Yritys-Suomi portaali.

Neuvonnan tueksi järjestetään tilaisuuksia, joissa tuodaan asiantuntijat kertomaan alaan liittyvistä kehitysmahdollisuuksista. Asiantuntijapalveluita tai muuta kehittämistoimintaa tukevaa tietoa ja materiaalia voidaan hankkia kehittymisen tueksi. Erikoiskasvitutannon kehittymistä tuetaan samoin keinoin. Maatilojen sukupolvenvaihdoksien edistäminen, työhyvinvointi, tuotteiden jalostusasteen nostaminen ja lähiruoka liittyvät oleellisesti maaseudun kehittämiseen.

Vuoden 2018 maaseutupalvelujen kehittämisen kustannusten jakoprosentit ovat peltopinta-alojen ja tilojen lukumäärän keskiarvon perusteella seuraavat: Alajärvi 66,13 %, Soini 17,03 % ja Vimpeli 16,84 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Aktiivista asiakaskontaktien määrän seuraamista jatketaan sekä kehitetään.

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Kehittämisen kustannukset jaetaan kunnittain peltopinta-alan ja tukea hakeneiden tilojen määrän keskiarvon perusteella.

TAULUKKO 64: LOMITUSPALVELUT, HALLINTO

Toimiala: Lomatoimi

Palvelu: Lomituspalvelut hallinto

Asiakasryhmä: Alajärven maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: lomatoimenjohtaja Sari Uusimäki

Sitovat tavoitteet:	Suurtuote	TA 2016 (€)	TP 2016	TA 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA2018 / TP2016 (%)	TA2018 / TA2017 (%)
	Tuotot	178 000	177 193	179 850	178 152	100,09 %	99,06 %
	Kulut	231 601	219 230	230 103	228 468	98,65 %	99,29 %
	Netto, mistä osuudet kunnittain	53 601	42 037	50 253	50 316	93,87 %	100,13 %
	Alajärvi	37 521	29 426	35 177	37 078	98,82 %	105,40 %

Tuottajan viesti tilaajalle: Lomituspalvelun hallinnon tehtävänä on ottaa vastaan, käsitellä ja tallentaa vuosiloma- ja sijaispuhakemukset sekä itse järjestettyjen lomitusten korvaushakemukset, tehdä niihin päätökset sekä huolehtia maksatuksesta, laskutuksesta ja takaisinperinnästä. Lomituspalvelujen hallinto ottaa vastaan myös lomittajien aiheuttamista vahingoista kertyneet asiapaperit, tekee niihin päätökset ja huolehtii korvausten maksamisesta maatalousyrittäjille sekä turkistuottajille.

Lomituspalveluiden hallinnon nettokustannukset jaetaan kunnille lomittettujen päivien suhteessa, Alajärvi 73,69 %, Soini 14,39 % ja Vimpeli 11,92 %.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lomituspalvelujen hallinto kartoittaa maatalouslomittajien ammattitaidon. Maatalouslomittajien työskentelyolosuhteet on täytettävä työturvallisuudelle asetetut vaatimukset. Hallinto päivittää maatalouslomittajien työolosuhteet kolmen vuoden välein tiloilla tehtävien olosuhdekartoitusten avulla.

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Lomituspalveluiden hallinnon nettokustannukset jaetaan kunnille lomittettujen päivien suhteessa.

TAULUKKO 65: KOTIELÄINTILAT

Toimiala: Lomatoimi

Palvelu: Lomituspalvelut kotieläintilat

Asiakasryhmä: Alajärven, Soinin ja Vimpelin maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: lomatoimenjohtaja Sari Uusimäki

Suurtuote	TA 2016 (€)	TP 2016	TA 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA2018 / TP2016 (%)	TA2018 / TA2017 (%)
Sitovat tavoitteet:						
Tuotot	2 397 613	2 163 811	2 427 250	2 314 080	96,52 %	95,34 %
Kulut	2 397 613	2 163 811	2 427 250	2 314 080	96,52 %	95,34 %
Netto	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %

Tuottajan viesti tilaajalle: Maatalousyrittäjä voi hakea joko hakemuslomakkeella tai lomitusnetin kautta vuosilomaa ja sijaisapua sekä tehdä lomitusnettiin lomituspyyntöjä vuosiloman ja tuetun maksullisen lomituksen ajalle. Vuosilomaan oikeutetulla maatalousyrittäjällä on oikeus käyttää tuettua maksullista lomitusta. Sijaisapu on haettava kirjallisesti ennen sijaisaputöiden aloittamista. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain maatalousyrityksen päivittäin välttämättömistä kotieläinten hoitotoista siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan maatalousyrittäjän tehtäväosuuteen.

Lomituspalvelut sisältävät lomituksesta syntyvät kustannukset. Maatalousyrittäjillä on oikeus 26 vuosilomapäivään ja 120 tuntiin tuettua maksullista lomitusta. Valtiolta tuleva ennako tarkistetaan 1.7. alkaen. Vuosilomaan oikeutettuja Alajärvellä on 96 tilalla 151 yrittäjää, Soinissa 24 tilalla 37 yrittäjää ja Vimpelissä 22 tilalla 38 yrittäjää.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuosilomat myönnetään lainmukaisesti ja järjestetään tasaisesti lomavuoden aikana. Vuosilomia pidetään keskimäärin 26 päivää/maatalousyrittäjä/vuosi.

Sijaisapupyynnöt pystytään toteuttamaan hakemusten mukaisesti.

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Mela vastaa lomituspalveluiden kustannuksista.

TAULUKKO 66: TURKISTUOTTAJAT

Toimiala: Lomatoimi

Palvelu: Lomituspalvelut turkistuottajat

Asiakasryhmä: Alajärven, Soinin ja Vimpelin maatalousyrittäjät

Vastuuviranhaltija: lomatoimenjohtaja Sari Uusimäki

					TA2018 /	TA2018 /
Suurtuote	TA 2016 (€)	TP 2016	TA 2017 (€)	TA 2018 (€)	TP2016 (%)	TA2017 (%)
Sitovat tavoitteet: Tuotot	63 381	59 889	78 238	78 097	123,22 %	99,82 %
Kulut	63 381	59 889	78 238	78 097	123,22 %	99,82 %
Netto	0	0	0	0	0,00 %	0,00 %

Tuottajan viesti tilaajalle: Turkistuottaja voi hakea vuosilomaa hakemuslomakkeella. Lomituspäivän kesto on sidottu turkistilan lomitusajankohdan eläinyksikkö-määrään. Vuosilomalomituksessa huolehditaan vain turkistilan turkiseläinten päivittäisistä hoitotoista siltä osin kuin ne kuuluvat vuosilomalla olevan turkistuottajan tehtäviin. Vuosilomaan oikeutetulla turkistuottajalla on oikeus käyttää maksullista lisävapaata.

Turkistuottajat ovat oikeutettuja 18 vuosilomapäivään. Lisävapaatunteja turkistuottaja on voinut käyttää enintään 120 tuntia.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kaikki lomaan oikeutetut turkistuottajat käyttävät lainmukaiset 18 vuosilomapäiväänsä.

Tilaajan sitova tekstiperustelu: Mela vastaa lomituspalveluiden kustannuksista siirtomäärärahan rajoissa.

3.7 Alajärven tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia teknisen toimialan palvelujen tuottamisesta. Palveluihin kuuluvat yhdyskuntasuunnittelu, yleiset alueet, vesihuoltolaitokset, rakennus- ja ympäristöpalvelut viranomaispalveluina sekä tila-, puhdistus- ja ravitsemispalvelu tukipalveluina.

Lisäksi lautakunnan tehtävänä on vastata investointien suunnittelusta, rakentamisesta ja rakennuttamisesta annettujen määrärahojen puitteissa.

Lautakunta pyrkii omalta osaltaan luomaan kuntalaisille viihtyisää ja turvallista työ- ja elinympäristöä sekä mahdollisimman hyvät edellytykset elinkeinoelämälle Alajärven kaupungin uuden strategian mukaisesti.

Lautakunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet

1. Viemärlaitoksella vuotovesimäärien pienentäminen tutkimusten ja kartoituksen avulla.
2. Kevyen liikenteen onnettomuuksien/kaatumistapahtumien vähentäminen kunnossapitotapahtumien täsmällisellä kirjauksella ja seurannalla.
3. Tilapalvelun kustannusten pienentäminen myymällä/purkamalla turhia kiinteistöjä.
4. Energiahinnan minimointi kilpailutuksella.
5. Liike- ja teollisuusasemakaavojen hyväksyminen vuoden 2018 aikana
 - Luoma-ahon teollisuusalueen laajennus
 - korttelin 613 asemakaavamuutos
 - Kullanmutkan asemakaavan laajennus.
6. Puhdistuspalveluissa toteutetaan siivoustyömitoitus.
7. Puhdistus- ja ravitsemispalveluissa järjestetään asiakastyytyväisyyskysely vuosittain.
8. Ravitsemispalveluissa tavoitteena on käyttää ruoan valmistuksessa kotimaisia elintarvikkeita, kuten leipomotuotteet sekä liha- ja liharavikkeet sekä maito- ja maitotaloustuotteet 100 %, kasvikset sekä vihannekset 85 %, muista elintarvikkeista aina vaihtoehtona kotimainen tuote.
9. Järjestämme kuusi kertaa lähiruokapäiviä ja lisäksi tarjoamme lähiruoasta valmistettuja komponentteja osana päivittäistä ateriaa.

Tekninen hallinto

Tekninen hallinto käsittää normaalit palvelujen tuottamiseen tarvittavat kustannukset mm. henkilökulut sivukuluineen, toimistotarvikkeet, matkakulut, tilitoimisto- ja ict-palvelut sekä kalusto. Tekninen hallinto sisältää myös teknisen lautakunnan kokouskulut.

Teknisen hallinnon kustannukset jaetaan tasan kullekin seitsemälle sektorille.

3.7.1 Viranomaispalvelut

Yhdyskuntasuunnittelu

Yhdyskuntasuunnittelun toiminta-ajatus on alueen vetovoimaisuuden lisääminen, elinkeinoelämän toimintaedellytysten parantaminen, asumisen eri muotojen kehittäminen ja ilmastomuutoksen haasteisiin vastaaminen alueiden käytön osalta.

Yhdyskuntasuunnittelu käsittää hallinnon lisäksi kaavoituksen sekä mittauksen ja kartaston.

Yleiset alueet

Yleiset alueet käsittävät liikenneväylien (kaava-, ja yksityistiet, katuvalaistus), puistoalueiden (puistot, leikkikentät ja uimarannat), maa- ja metsätilojen, muiden yleisten alueiden (venesatamat, tori, peruskuivatus, kaatopaikka ja muut yleiset alueet) sekä liikuntapaikkojen kunnossapidon ja rakentamisen.

Yleisten alueiden ylläpitoon kuuluu huolehtiminen kaava- ja yksityisteiden päällysteiden ja rakenteiden kunnosta, lumen aurauksesta, liukkauden torjunnasta, katuvalaistuksesta sekä liikennemerkeistä. Lisäksi huolehditaan puistoalueiden ja muiden yleisten alueiden turvallisuudesta, siisteydestä ja viihtyisyydestä. Lehtimäen alueen yksityisteiden tiehoitokunnille on varattuna 67.000 euroa avustusmaksuihin.

Metsähoidosta on sovittu Suomenselän Metsänhoitoyhdistyksen kanssa.

Liikuntapaikkojen hoito käsittää urheilukentät, jääalueet, kuntoradat ja pienkentät. Liikuntapaikkojen hoidolla pyritään järjestämään mahdollisimman hyvät ja turvalliset olosuhteet erilaisille liikuntamuodoille.

Vesihuoltolaitokset

Vesihuoltolaitos vastaa kaupungin omistamien vesi- ja viemärlaitoksen toiminnasta, verkoston rakentamisesta sekä kunnossapidosta.

Vesilaitos vastaa laadukkaan käyttöveden toimittamisesta asiakkaille ja viemärlaitos huolehtii vastaanotetun jäteveden puhdistamisesta ympäristölupaehdojen mukaisesti.

Paalijärven-Teerinevan vesiosuuskunta liitetään 1.1.2018 osaksi kaupungin vesilaitosta.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvontaviranomaisena toimii tekninen lautakunta.

Henkilöstön määrä on Alajärvellä kaksi, rakennustarkastaja ja toimistosihtööri. Alajärven toimistosihtöerin tehtäviin sisältyy myös valtion myöntämien korjaus- ja energia-avustusten mukaiset kaupungille kuuluvat tehtävät. Näiden lisäksi rakennusvalvontaan vartaan 5 000 €:n määräraha opiskelijan tai työttömän kesätyöntekijän palkkaamista varten.

Vuoden 2018 tavoitteet ja mittarit on rakennettu kunnan omaan strategiaan pohjautuen.

Alajärven kaupungin strategiasta otteita:

- Siisti ja viihtyisä ympäristö
- Kuntapalveluiden oikeudenmukaisuus
- Yhteisöllisyyden edistäminen
- Kustannustehokkaat kuntapalvelut.

Rakennusvalvonnan tavoitteet 2018

- Rakentamisen toimenpideluvan/ilmoituksen selkeytys sekä kesken-eräisen ja luvattoman rakennuskannan kartoitus. Nämä ovat jatkoa v. 2016 aloitetulle työlle ja ne pyritään saamaan valmiiksi v. 2018 alkupuolella.
- Asiakaspalvelun parantaminen.
- Sähköisen asioinnin selkeyttäminen.

Tavoitteiden selitykset:

Jatketaan lautakunnan jäsenten ja viranhaltijoiden yhteisiä ympäristökierroksia. Näillä katselmuksilla puututaan rakennetun ja rakentamattoman ympäristön siisteyteen ja turvallisuuteen.

Toimenpideluettelo avataan selkeämpään muotoon kuntalaisille sekä lupien hakijoille. Tällä parannetaan kuntalaisten tietoisuutta lupatarpeesta eri toimenpiteille.

Kehitetään nettisivuja sekä sähköisen asioinnin lupapisteen käyttöä paremmin kuntalaisia palvelevaan muotoon.

Keskeneräisen rakennuskannan läpikäyminen ja lupien hakemiseen velvoittaminen luvattomille rakennuksille määräaikaan mennessä. Tehdään selvitys vanhentuneista luvista.

Olemassa olevan osoitteiston läpikäymistä siten, että saadaan tarkat osoitteet mm. loma-asunnoille.

Mittarit tavoitteille:

- Ympäristökatselmuksia tehdään vähintään yksi/vuosi. Tämän tuloksena saadaan 1-3 siistiytynyttä kiinteistöä kaupungin alueella.
- Toimenpideilmoituksen selkeyttämisestä jaetaan infoa lehdessä ja erilaisissa tilaisuuksissa. Rakennusvalvonnan muuttuneesta tilanteesta annetaan tietoa samassa yhteydessä. Yksi lehti-ilmoitus ja yksi tilaisuus/vuosi.
- Netissä täytettävien lomakkeiden toimivuuden parantaminen.
- Sähköisen asioinnin toimivuudesta pidetään erillinen koulutustilaisuus.
- Alajärven kaupungin alueella hyödynnetään opiskelijoita/työttömiä keskeneräisen ja luvattoman rakennuskannan kartoituksessa sekä rakennuslupien hakemisessa luvattomille rakennuksille. Virheellisesti rekisterissä olevat keskeneräiset rakennukset saadaan merkittyä valmiiksi ja pyritään saamaan rakennuslupia luvattomille rakennuksille vähintään 10 kpl/vuosi. Näin saadaan lisää tuloja kiinteistöveroilla ja rakennuslupamaksuilla.

Ympäristöpalvelut

Vuoden 2018 tavoitteet ja mittarit on rakennettu strategiaan pohjautuen.

Tavoitteet 2018

- Ympäristön kehittämisen mahdollistaminen
- Ympäristön siisteyden ja turvallisuuden sekä viihtyvyyden parantaminen.

Tavoitteiden selitykset:

Alajärven Pirkkalanlahden kunnostukseen haetaan vesilain mukaista lupaa toteuttaa kunnostus. Hankkeeseen varataan rahat investointiosaan.

Esimerkiksi Yhteinen Ähtärinjärvi ry ja Luoma-ahon kyläyhdistys ovat vuoden 2017 aikana käynnistäneet järviensä (Ähtärinjärvi, Ojajärvi)

kunnostusta. Kylien omat hankkeet edistävät yhteisöllisyyttä, mutta kuitenkin kaupungin läsnäolo katsotaan joissakin tapauksissa välttämättömäksi.

Jatketaan lautakunnan jäsenten ja viranhaltijoiden yhteisiä ympäristökierroksia. Näillä katselmuksilla puututaan rakennetun ja rakentamattoman ympäristön siisteyteen ja turvallisuuteen.

Mittarit tavoitteille:

- Pirkkalanlahden kunnostus on elinehto alueen viihtyvyyden ja kiinteistöjen myynnin edistämiseksi. Ilman vesilainmukaista lupaa lahden kunnostus ei ole mahdollista.
- Yhden Alajärven kaupungin alueen järven kunnostushankkeen edistäminen.
- Ympäristökatselmuksia tehdään yksi/vuosi. Tämän tuloksena saadaan 1-3 siistiytynyttä kiinteistöä kaupungin alueelle.

3.7.2 Tukipalvelut

Tilapalvelu

Tilapalvelu huolehtii kaupungin omistamien kiinteistöjen kiinteistöhuollosta. Tilapalvelu sisältää kiinteistön lämmityksen, sähkön, vesi- ja jätevesihuollon, talonmiespalvelun, rakennuksen sekä rakennuksen alueiden kunnossapidon, koneiden ja laitteiden huoltotyöt sekä ostopalveluna sähkö- ja automaatiotyöt, iv-työt, nuohoustyöt (hormit, ilmanvaihtokanavat), hissihuollot, nosto-ovihuollot, paloilmoitus- ja sammutusjärjestelmien tarkastukset ja huollot.

Kiinteistön ylläpitopalvelut voidaan jakaa kiinteistöhoito- ja kunnossapitopalveluihin.

Kiinteistöjen hoitopalveluihin kuuluvat kiinteistön teknisten järjestelmien hoito, kiinteistöhuolto, ulkoalueiden hoito sekä jätehuolto. Näiden toimenpiteiden tavoitteena on pitää kiinteistön olosuhteet halutulla tasolla.

Kiinteistön kunnossapitopalvelulla on tarkoitus säilyttää kohteen ominaisuudet uusimalla tai korjaamalla vialliset ja kuluneet osat ja rakenteet. Tavoitteena on säilyttää kiinteistön alkuperäinen laatutaso.

Kiinteistöpalvelu on abstrakti käsite, jota on vaikea tarkkaan mitata. Mittarina voidaan pitää käyttäjien tyytyväisyyttä sekä mahdollisuutta saavuttaa heille asetettu palvelutaso ja toimintaedellytykset.

Tilapalvelun hallinto on jaettu eri hallintokunnille neliöiden suhteessa.

Puhdistuspalvelu

Puhdistuspalvelu vastaa kaupungin omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta tilaajan hyväksymän tarjouksen mukaisesti. Puhdistuspalvelun kustannuksista suurin osa muodostuu henkilöstökuluista. Kustannuksiin on varattu kiinteistöjen puhtaanapidossa tarvittavat siivous-, puhdistus-, suoja- ja hoitoaineet sekä siivousvälineet ja pehmopaperit (wc- ja käsipyyhepaperit). Hankinnoissa teemme yhteistyötä EPSHP:n hankintarenkaan kanssa.

Puhdistuspalvelun hallinto on jaettu eri hallintokunnille puhdistuspalvelussa työskentelevien henkilömäärän mukaan.

Puhdistuspalveluista vastaa palvelupäällikkö (0,5) sekä 2 puhdistuspalveluesimiestä. Puhdistuspalveluesimiesten vastuualueet jakautuvat sivistystoimen-, toimisto- ja uimahallikohteisiin sekä perusturvan ja Lehtimäen alueen kohteisiin. Laitoshuoltajien kokonaismäärä säilyy vuoden 2017 tasolla.

Ravitsemispalvelu

Ravitsemispalveluyksiköt tuottavat ateriapalveluja perusturvan ja sivistystoimen ryhmille. Asiakkaita ovat päiväkodit, koulut, terveyskeskukset, asumispalveluyksiköt, ateriapalvelun piiriin kuuluvat sekä henkilökunta.

Lounaita valmistetaan ravitsemispalvelun yksiköissä n. 2 000 kpl/pv. Lisäksi valmistetaan kokopäivähoitolaitoksille aamupalat, välipalat, päivälliset, iltapalat sekä tarvittaessa kokoustarjoilut.

Valtion ravitsemisneuvottelukunnan laatimat suositukset ovat pohjana ruokalistasuunnittelulle. Lisäksi kaupungin ravitsemispalveluissa huomioidaan Sydänliiton ohjeistukset aterioiden valmistuksessa. Sydänliiton suositukset pohjautuvat vahvaan tutkimusnäyttöön. Suosituksien taustalla ovat uusimmat pohjoismaiset ravitsemussuositukset, suomalaiset ravitsemussuositukset ja sydänpotilaiden kohdalla eurooppalaiset ja yhdysvaltalaiset suositukset sekä Käypä hoito -suositukset.

Ravitsemispalveluiden hallinnon kustannukset jakautuvat toimipaikkoihin suoritteiden suhteessa.

Ravitsemispalveluiden kustannuksista n. 90 % on varattu henkilöstö- ja elintarvikekuluihin. Muut menot koostuvat koneiden- ja laitteiden kunnossapito- ja hankintakuluista, puhdistusaineista ja -tarvikkeista, jätekuljetuksesta, tilitoimisto- ja henkilöstöpalveluista, kiinteistökuluista sekä kuljetus- ym. kustannuksista.

Ravitsemispalveluissa työskentelee palvelupäällikkö (0,5) ja 3 ravitsemispalveluesimiestä, joiden vastuualueisiin kuuluu Lehtimäen keskuskeittiö, terveyskeskuksen keittiö sekä koulukeskuksen keittiö, Paavolan koulun keittiö, sivukylien koulujen keittiöt ja päiväkotien keittiöt.

Ravitsemispalveluissa henkilökunnan kokonaismäärä on vuoden 2017 tasolla.

3.7.3 Teknisen lautakunnan talousarviotaulukot

TAULUKKO 67: TEKNINEN TOIMIALA, YHTEENVETO

Talousarvio 2018

Yhteenveto

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Tekninen toimi / tae -18

Vastuuviranhaltija:

Hänninen Jouni

Valtuuston tilaus	TP 2015 (€)	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2017 / TA 2018 Muutos (€)	TA 2017 / TA 2018 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Hallinto/lautakunta	0	0	0	0	0	0		
Yhdyskuntasuunnittelu	-239 812	-217 321	-268 688	-275 987	-331 308	-62 619	23,31	20,04
Yleiset alueet	-1 894 498	-1 898 280	-1 993 618	-2 002 118	-2 038 498	-44 880	2,25	1,82
Vesihuoltolaitokset	54 876	73 877	-129 250	-142 610	58 378	187 628	-145,17	-140,94
Rakennus ja Ympäristö	-101 816	76 181	-182 169	-162 655	-147 757	34 412	-18,89	-9,16
Yhteensä	-2 181 250	-1 965 543	-2 573 725	-2 583 370	-2 459 185	114 541	-4,45	-4,81

Yhteenveto on laadittu nettona

TAULUKKO 68: TEKNINEN TOIMI, HALLINTO

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Tekninen hallinto

Vastuuviranhaltija:

Hänninen Jouni

Valtuuston tilaus	TP 2015(€)	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2017 / TA 2018 Muutos (€)	TA 2017 / TA 2018 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Hallinto/lautakunta								
Tuotot	176 805	184 498	161 745	161 745	161 452	-293	-0,18	0,18
Kulut	176 805	184 498	161 745	161 745	161 452	-293	-0,18	0,18
Netto	0	0	0	0	0	0		

Hallinto jaetaan tasan 7 eri sektorille: viranomaispalveluna yhdyskuntasuunnittelu, yleiset alueet, vesihuoltolaitokset ja rakennusvalvonta/ympäristö sekä tukipalveluina tila-, puhdistus- ja ravitsemispalvelu. Kunkin osuus 23.065 euroa. Tuloksi on kirjattu sisäisenä tulona vastaava summa.

Kulut sisältävät 0,5 teknisen johtajan ja 1,2 toimestosihteerin palkat sosiaalikuluneen sekä yhteisvastuullinen varhemaksu. Kulu Määrärahoilla maksetaan toimistotarvikkeita, matkakuluja, ict-palveluja ym. Lisäksi maksetaan omien toimitilojen tilapalvelu- ja puhdistuspalvelukulut.

Hallintoon kuuluvat myös teknisen lautakunnan kokouksista aiheutuneet menot.

TAULUKKO 69: YHDYSKUNTASUUNNITTELU

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Yhdyskuntasuunnittelu

Vastuuviranhaltija:

Isotalo Pekka

Valtuuston tilaus	TP 2015 (€)	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018(€)	TA 2017 / TA 2018 Muutos (€)	TA 2017 / TA 2018 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Hallinto								
Tuotot	60		510	510	510	0		
Kulut	172 690	159 396	192 497	212 497	208 116	15 619	8,11	-2,06
Netto	-172 630	-159 396	-191 987	-211 987	-207 606	-15 619	8,14	-2,07
Kaavoitus								
Tuotot	0	0	11 000	0	0	-11 000	-100,00	
Kulut	38 240	32 397	75 000	54 000	102 000	27 000	36,00	88,89
Netto	-38 240	-32 397	-64 000	-54 000	-102 000	-38 000	59,38	88,89
Mittaus ja kartasto								
Tuotot	0	0	0	0	0			
Kulut	28 942	25 528	5 500	10 000	14 500	9 000	163,64	45,00
Poistot			7 201	7 201	7 202	1	0,01	0,01
Netto	28 942	25 528	-5 500	-10 000	-21 702	-9 001	163,65	117,02
Yhteensä								
Tuotot	60	0	11 510	510	510	-11 000	-95,57	
Kulut	239 872	217 321	272 997	276 497	324 616	51 619	18,91	17,40
Poistot			7 201	7 201	7 202	1	0,01	0,01
Netto	-239 812	-217 321	-268 688	-275 987	-331 308	-62 619	23,31	20,04

Hallinto sisältää kaavoituspäällikön, 1,4 maanmittausteknikon sekä 0,5 toimistosihteerin palkat sosiaalikuluneen ja muut toimiston hoitoon liittyvät tehtävät: koulutus, ict- ja toimistopalvelut jne. Vuoden 2017 talousarvio on ollut alimitoitettu palkkojen ja ict-kulujen osalta ja ne on korjattu tähän vastaamaan todellisuutta.

Kaavoitus sisältää seuraavat asemakaavan muutokset:

Kullanmutkan asemakaavan laajennus (sähköyhtiö) 1.000 €

Muutos korttelissa 1 (YO→AK) 9.000 €, korttelissa 27 (Y→AR) 5.000 € ja korttelissa 614 (ympäristöluvan ehto) 6.000 €

Muutos RA-alueella 5.000 €

Asemakaavan siirto uudelle pohjakartalle 10.000 €

Luoma-ahon teollisuusalueen laajennus 9.000 €.

Ranta-asemakaavat: Kaartusenjärvi 1.000 €

Yleiskaavat:

Mustaniemi-Sammalisto osayleiskaava 1.000 €

Keskustan ja lähiympäristön osayleiskaava 40.000 €

Höykykylän osayleiskaava (mm. Keitele Timber Oy) 15.000 €

Mittaus ja kartasto määräraha sisältää mm. seuraavia menoja:

Karttapäivitykset 5.000 €

Lainhuudot, lohkomet, maastotukimukset 7.000 €

TAULUKKO 70: YLEISET ALUEET

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Yleiset alueet

Vastuuviranhaltija:

Yli-Olli Pentti

Valtuuston tilaus	TP 2015 (€)	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2017 / TA 2018 Muutos (€)	TA 2017 / TA 2018 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Yleiset alueet hallinto								
Tuotot	107 682	112 017	151 471	151 471	153 876	2 405	1,59	1,59
Kulut	107 682	112 017	151 471	151 471	153 876	2 405	1,59	1,59
Netto	0	0	0	0	0	0		
Kaavatiet								
Tuotot		0	0	0	0	0		
Kulut	261 591	242 890	244 448	244 448	243 662	-786	-0,32	-0,32
Poistot	829 685	836 535	764 317	764 317	735 040	-29 277	-3,83	-3,83
Netto	-1 091 276	-1 079 425	-1 008 765	-1 008 765	-978 702	30 063	-2,98	-2,98
Yksityistiet								
Tuotot		0	0		0	0		
Kulut	445 086	414 810	491 820	491 820	501 990	10 170	2,07	2,07
Poistot			2 673	2 673	5 427	2 754	103,03	103,03
Netto	-445 086	-414 810	-494 493	-494 493	-507 417	-12 924	2,61	2,61
Valaistus								
Tuotot	16		0	0		0		
Kulut	89 305	119 885	101 319	101 319	100 884	-435	-0,43	-0,43
Netto	-89 289	-119 885	-101 319	-101 319	-100 884	435	-0,43	-0,43
Puistoalueet								
Tuotot		0	0	0		0		
Kulut	101 994	111 952	110 126	110 126	108 417	-1 709	-1,55	-1,55
Poistot	6 744	5 966	18 977	18 977	17 029	-1 948	-10,27	-10,27
Netto	-108 738	-117 918	-129 103	-129 103	-125 446	3 657	-2,83	-2,83
Maa- ja metsätilat								
Tuotot	216 610	274 144	220 580	220 580	200 580	-20 000	-9,07	-9,07
Kulut	39 283	93 101	55 031	55 031	62 794	7 763	14,11	14,11
Netto	177 327	181 043	165 549	165 549	137 786	-27 763	-16,77	-16,77
Muut yleiset alueet								
Tuotot	3 871	4 274	4 000	4 000	4 000	0	0,00	0,00
Kulut	22 877	16 867	14 557	23 057	23 546	8 989	61,75	2,12
Poistot	21 400	20 129	5 596	5 596	26 205	20 609	368,28	368,28
Netto	-40 406	-32 722	-16 153	-24 653	-45 751	-29 598	183,24	85,58
Liikuntapaikkojen hoito								
Tuotot	38978	35026	440	440	600	160	36,36	36,36
Kulut	336008	349 589	326 253	326 253	334 435	8 182	2,51	2,51
Poistot			83 521	83 521	84 249	728	0,87	0,87
Netto	-297 030	-314 563	-409 334	-409 334	-418 084	-8 750	2,14	2,14
Yhteensä								
Tuotot	367 157	425 461	376 491	376 491	359 056	-17 435	-4,63	-4,63
Kulut	1 403 826	1 461 111	1 495 025	1 503 525	1 529 604	34 579	2,31	1,73
Poistot	857 829	862 630	875 084	875 084	867 950	-7 134	-0,82	-0,82
Netto	-1 894 498	-1 898 280	-1 993 618	-2 002 118	-2 038 498	-44 880	2,25	1,82

Yleisten alueiden hallinnossa on 0,5 yleisten alueiden päällikön ja puutarhurin palkat sosiaalikuuluineen, eläkemenoperusteisia maksuja 7.100 euroa. Kuluihin kuuluu mm. ict- ja tilitoimisto, matkakulut sekä 1/3 keskusvaraston kiinteistökuluista.

Puistoalueisiin sisältyy puistot, leikkikentät ja uimarannat.

Muut yleiset alueet käsittää venesatamat, torin, peruskuivatuksen, kaatopaikan sekä uutena kohtena muut yleiset alueet, joka käsittää kameravalvonnan kulut sekä Luoma-ahon palovesijärjestelmän maan vuokratulot (em. yhteensä 8.500 €).

Liikuntapaikkojen hoidossa on varattu määräraha liikuntapaikkavastaavan sekä 2,5 liikuntapaikkahoitajan palkkoihin sosiaalikuuluineen. Liikuntapaikkojen hoito käsittää Ankkurikentän, Kitron stadionin, jääkiekkokentät, kuntoradat ja pienkentät.

Virkamiespäivästyksen lisäkulu 2.870 € (5 % osuus).

Ankkurikentän äänentoistolaitteisiin on varattuna 6.000 €.

Hallinto on jaettu eri kustannuspaikoille määrärahojen suhteessa.

TAULUKKO 71: VESIHUOLTOLAITOKSET

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala:

Vesihuoltolaitokset

Vastuuviranhaltija:

Pentti Yli-Olli

Valtuuston tilaus	TP 2015 (€)	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2017 / TA 2018 Muutos (€)	TA 2017 / TA 2018 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Hallinto								
Tuotot	112 232	96 876	113 671	113 671	137 913	24 242	21,33	21,33
Kulut	112 232	96 876	113 671	113 671	137 913	24 242	21,33	21,33
Netto	0	0	0	0	0	0		
Vesilaitos Alajärvi								
Tuotot	195 460	231 808	200 535	200 535	414 250	213 715	106,57	106,57
Kulut	79 248	54 876	80 037	80 037	141 483	61 446	76,77	76,77
Poistot	20 138	32 761	42 753	42 753	58 153	15 400	36,02	36,02
Netto	96 074	144 171	77 745	77 745	214 614	136 869	176,05	176,05
Vesilaitos, Lehtimäki								
Tuotot	196 250	189 195	177 255	177 255	153 215	-24 040	-13,56	-13,56
Kulut	120 225	124 019	118 959	118 959	128 566	9 607	8,08	8,08
Poistot	56 695	43 970	40 697	40 697	37 752	-2 945	-7,24	-7,24
Netto	19 330	21 206	17 599	17 599	-13 103	-30 702	-174,45	-174,45
Viemärlaitos, Alajärvi								
Tuotot	698 449	698 716	712 346	712 346	716 860	4 514	0,63	0,63
Kulut	349 098	377 803	399 337	399 337	350 987	-48 350	-12,11	-12,11
Poistot	242 794	239 964	343 076	343 076	303 536	-39 540	-11,53	-11,53
Netto	106 557	80 949	-30 067	-30 067	62 337	92 404	-307,33	-307,33
Viemärlaitos Lehtimäki								
Tuotot	100 533	98 603	113 360	100 000	101 820	-11 540	-10,18	1,82
Kulut	93 056	97 994	133 979	133 979	135 354	1 375	1,03	1,03
Poistot	52 352	50 848	51 698	51 698	49 726	-1 972	-3,81	-3,81
Netto	-44 875	-50 239	-72 317	-85 677	-83 260	-10 943	15,13	-2,82
Yhteensä								
Tuotot	1 302 924	1 315 198	1 317 167	1 303 807	1 524 058	206 891	15,71	16,89
Kulut	753 859	751 568	845 983	845 983	894 303	48 320	5,71	5,71
Poistot	371 979	367 543	478 224	478 224	449 167	-29 057	-6,08	-6,08
Korvaus perus-/jäännöspääomasta	122 210	122 210	122 210	122 210	122 210	0	0,00	0,00
Netto	54 876	73 877	-129 250	-142 610	58 378	187 628	-145,17	-140,94

Hallinto sisältää 0,5 yleisten alueiden päällikön ja 0,3 toimitusjohtajan palkat sosiaalikuluneen sekä eläkemenerusteisia maksuja 17.000 €. Kuluihin kuuluvat mm. tilitoimisto- ja ict-palvelut, matkakulut sekä 1/3 keskusvaraston kiinteistökuluista. Vesi- ja viemärlaitoksen henkilökuntaan kuuluvat vesihuoltolaitoksen esimies ja 2 ammattimiestä. Suurimmat kustannukset palkkojen lisäksi muodostuvat sähköstä, koneiden ja laitteiden kunnossapidosta, rakennuksen rakentamis- ja kunnossapito-palvelusta.

Hallinto on jaettu vesihuoltolaitoksille talousarviomäärärahojen suhteessa.

Vesihuoltolaitoksen hallintoon on varattu määräraha virkamiespäävitystä varten. Päivätyksestä aiheutuva lisäkulku on 22.940 € sosiaalikuluneen (40 % osuus päivätyksestä). Paalijävi-Teerineva vesiosuuskunnan liittämisen myötä Alajärven vesihuolto-laitokseen on lisätty yhden ammattimiehen palkka sekä verkoston kunnossapidon aiheuttamia kuluja.

Vesimittareiden lukemien ilmoittamista varten hankitaan vesilaitoksella kulutus-web-ohjelma, jonka hankintakustannukset ovat 6.500 € ja käyttökustannukset 96,00 €/kk.

TAULUKKO 72: RAKENNUS JA YMPÄRISTÖ

Talousarvio 2018

Alajärven kaupunki

Toimiala: Rakennus ja ympäristö

Vastuuviranhaltija: Harri Björkbacka ja Kirsi Syynimaa

Valtuuston tilaus	TP 2015 (€)	TP 2016 (€)	TA 2017 (€)	Ennuste TP 2017 (€)	TA 2018 (€)	TA 2017 / TA 2018 Muutos (€)	TA 2017 / TA 2018 (%)	TA 2018 / Ennuste TP 2017 (%)
Rakennusvalvonta								
Tuotot	124 527	314 310	63 000	70 000	70 350	7 350	11,67	0,50
Kulut	172 330	182 955	183 155	183 155	177 294	-5 861	-3,20	-3,20
Netto	-47 803	131 355	-120 155	-113 155	-106 944	13 211	-10,99	-5,49
Ympäristön huolto								
Tuotot	10 169	14 193	18 000	0	0	-18 000	-100,00	0,00
Kulut	60 809	62 092	55 014	32 000	40 813	-14 201	-25,81	27,54
Netto	-50 640	-47 899	-37 014	-32 000	-40 813	-3 799	10,26	27,54
Projektit								
Tuotot			25 000	12 500		-25 000	-100,00	-100,00
Kulut	3 373	7 275	50 000	30 000		-50 000	-100,00	-100,00
Netto	-3 373	-7 275	-25 000	-17 500	0	25 000	-100,00	-100,00
Yhteensä								
Tuotot	134 696	328 503	106 000	82 500	70 350	-35 650	-33,63	-14,73
Kulut	236 512	252 322	288 169	245 155	218 107	-70 062	-24,31	-11,03
Netto	-101 816	76 181	-182 169	-162 655	-147 757	34 412	-18,89	-9,16

Rakennustarkastajan ja toimistosihteerin palkat sosiaalikuluihin sekä muut toiminnan vaatimat kulut, ict- ja tilitoimistopalvelut, matkakulut jne. Lisäksi kesätyöntekijän palkkaamista varten on varattu 6.100 €:n määräraha (sis. Sosiaalikulut)

Rakennusvalvonnan digitaaliset järjestelmät ja arkisto vaativat vuodessa 25.000 euron määrärahan.

Ympäristöpalvelut ostetaan Vimpelin kunnalta. Palkkakulut+ muut palkkaukseen liittyvät jaetaan asukasluvun suhteessa, muut kulut aiheuttamisperusteen mukaan.

Projektit ovat kaupungin omia. Vuoden 2017 aikana on aloitettu Pirkkalanlahden kunnostushanke suunnitelman laadinnalla. Jatkorahoitus on varattuna investointiosaan.

4 INVESTOINTISUUNNITELMA

Alajärven kaupunki panostaa investoinneissa voimakkaasti peruspalveluiden ja vapaa-aikapalveluiden sektoreille. Investointien omahankintamenot vuodelle 2018 ovat 7,8 M€, joskin kasvua vuoden 2017 talousarvion mukaisiin investointeihin on vain 700.000 euroa. On kuitenkin otettava huomioon, että vuoden 2017 investoinnit alitoteutuvat, koska muun muassa kehitysvammaisten asumisyksikön rakennustöiden käynnistyminen on viivästynyt.

Poistot kasvavat hieman (30.000 €) vuodesta 2017 ollen kokonaisuudessaan 3,107 M€. Vuosien 2013–2018 investointien omahankintamenojen keskiarvo on noin 5,5 miljoonaa euroa ja poistojen määrä on n. 2,9 miljoonaa euroa/vuosi.

Suunnitelmavuosien investointien nettomenot vuodelle 2019 ovat 7,9 M€ ja vuodelle 2020 450.000 €. Viime vuosien vilkas rakentaminen ei jatkune vuonna 2020 yhtä kiivaana, mutta kaupungin kiinteistö- ja verkosto-omaisuus tarvitsee vuosittain noin 2 M€ korvausinvestointeja, joten investointisuunnitelma vuodelle 2020 on tältä osin puutteellinen. Yksityiskohtainen investointisuunnitelma on seuraavilla sivuilla.

Vuonna 2018 käynnistyy uusina investointikohteina vuodelta 2017 siirtynyt kehitysvammaisten asumisyksikkö ja monitoimihalli. Asumispalveluyksikön kokonaiskustannukset ovat 1,20 M€ ja hankkeelle odotetaan saatavan ARA:n avustusta 300.000 euroa sekä korkotukilainaa. Asumisyksikkö pitää sisällään 2+8 asuntoa ja yksikön yhteenlaskettu kokonaispinta-ala on noin 478 m².

Monitoimihalli on suunniteltu palvelemaan laajoja tiloja vaativia liikuntamuotoja, kuten lento- ja koripalloa sekä salibandya. Suuren ja korkean salitilan ja 280 katsomopaikan vuoksi se soveltuu erinomaisesti myös muille urheilulajeille ja yleisötapahtumille. Hallin pohjapinta-ala on 6520 m² ja salin vapaa sisäkorkeus 9 metriä. Monitoimihallin kokonaiskustannusarvio on 5,1 M€ ja vuoden 2018 aikana kustannuksiin on varauduttu 2,3 M€:lla. Kehitysvammaisten asumisyksikön kokonaiskustannukset ovat noin 1,2 M€. Hankkeeseen saadaan valtionosuutta n. 300.000 € sekä korkotukilainaa. Vuoden 2018 talousarviossa varaudutaan 700.000 €:n kustannuksiin.

Vuoden 2018 suurin peruskorjauskohde on terveyskeskuksen vuonna 2016 myöhässä käynnistynyt peruskorjauksen päättäminen 1,55 M€:lla. Peruskorjaus-/laajennustarve on tullut esiin sisäilmatutkimuksen perusteella ja toimitilatarpeiden uudelleenarvioinnissa. Koska väistötilojen käyttö on pyritty minimoimaan, hanke on toteutettu vaiheittain. Vuoden 2017 loppuun mennessä I-vaiheessa on valmistunut hammashoitola laajennuksineen ja uudisrakennuksen lisäsiipi, joiden rakentamiseen arvi-

oidaan käytettävän noin 2,5 M€. Toisessa vaiheessa peruskorjaus kohdistuu keittiötiloihin, hallinnon tiloihin ja viimeksi vastaanottotiloihin. Kokonaiskustannusten arvioidaan olevan reilun kolmen vuoden hankkeella yhteensä n. 4,4 M€ ja peruskorjauksen on arvioitu valmistuvan v. 2018.

Kiinteistöjen peruskorjausmenoihin varaudutaan n. 2,3 M€:lla ja summa sisältää terveyskeskuksen peruskorjausmenoja 1,55 M€. Yleisten alueiden nettomenot ovat yhteensä 1,4 M€. Vesihuoltolaitoksen (vesi- ja viemärilaitos) nettomenot ovat 420.000 euroa.

Suunnitelmavuosien 2019–2020 uutena investointikohteena on uuden paloaseman (2,8 M€) rakentamisen aloittaminen.

TAULUKKO 73: INVESTOINTISUUNNITELMA 2018–2020

INVESTOINNIT

KAUPUNGINHALLITUS

Muut pitkävaikutteiset menot

Kehitysvammaisten asumisyksikkö				
Kaupinkartanon E-talon peruskorjaus				
Sepänvuorentien silta				
Peruskorjaus: suunnittelu 2018 ja rakentaminen 2019		10 000	150 000	
Valtionapuehto 60 %			-75 000	
Pirkkalanlahden kunnostus		13 000	275 000	275 000
Valtionapuehto 20 %			-55 000	-55 000

Osakkeet ja osuudet

Kiinteistö Oy Kitronpuisto / osakepääoman korotus vuosina 2013-2017	150 000			
---	---------	--	--	--

Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus

Siirrettävä varavoimalaitos (kriisitilanteet: mm. koulukeskus)	30 000			
--	--------	--	--	--

Kiinteä omaisuus / maa- ja vesialueet

Maa-alueiden osto	100 000	200 000	100 000	100 000
Hallinto- ja toimistorakennuksen hankkiminen (CLT-Hoisko)		320 000		

Kaupunginhallitus menot yht:

280 000 543 000 525 000 375 000

Kaupunginhallitus tulot yht:

0 0 -130 000 -55 000

KAUPUNGINHALLITUS NETTO:

280 000 543 000 395 000 320 000

PERUSTURVA

Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus

Effican päivitys: EP-potti laajennus 2	60 000			
Effican päivitys: EP-potti laajennus 3		65 000		
Yhteistoiminnan päättyessä Soinin kuntaan siirtyvä perusturvan irtaimisto	-28 484			
Perusturvan kalustohankinnat		10 000		

Perusturva menot yht:

60 000 75 000 0 0

Perusturva tulot yht:

-28 484 0 0 0

PERUSTURVA NETTO:

31 516 75 000 0 0

SIVISTYSTOIMI

Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus

Musiikkiopiston soitinhankinnat, sisältää flyygelin hankinnan	20 000	25 000		
Taimelan koulun tietotekniikkahankinnat	16 000			
Nelimarkka-museon valaistusjärjestelmän uusiminen	13 600			
Vimpelin yhteiskoulun ja lukion aulatilat kalusteet	20 000			
Vimpelin yhteiskoulun tietotekniikkahankinnat	25 000			
Alajärven kirjaston atk-luokka tietokonehankinnat		12 950		
Alajärven yläkoulun tablettivaunut/luokkayksiköt		20 000	12 000	12 000
Alajärven lukio tietokoneet alkavalle vuosiluokalle		31 500		
Oppilaiden omavastuuosuus		-14 000		
Aapiskujan koulu Nykyaikaistetut oppimisympäristöt		32 000	32 000	32 000
Vimpelin lukio tietokoneet alkavalle vuosiluokalle		11 500		
Oppilaiden omavastuuosuus		-5 000		
Vimpelin yhteiskoulun tietokonehankinta		15 000		
Vimpelin yhteiskoulun ja lukion ruokalan kalustus		15 000		
Vimpelin yhteiskoulun ja lukion hallinnon siiven kalustaminen		10 000		

Sivistystoimi menot yht:

94 600 172 950 44 000 44 000

Sivistystoimi tulot yht:

0 -19 000 0 0

SIVISTYSTOIMI NETTO:

94 600 153 950 44 000 44 000

TEKNINEN TOIMI

Aineettomat hyödykkeet / Irtain omaisuus

	TA2017	TS2018	TS2019	TS2020
Paavolan koulun raepesukone	26 500			
Traktorin hankinta liikuntapaikoille	30 000			
Huoltoauton hankinta yleisiin alueisiin	25 000			
Yhteistoiminnan päättyessä Soinin kunnasta siirtyvä liikuntatoimen irtaimisto	118 329			
Yhteistoiminnan päättyessä Soinin kunnasta siirtyvä teknisen toimen irtaimisto	89 032			
GBS-mittalaitteet mittaustoimen käyttöön		36 000		
Tulot vaihdossa luovuttavista käytetyistä mittalaitteista		-10 000		
Telamönkijä		15 000		
Viemärin aukaisulaite		30 000		
Kuorma-auto		50 000		
Ensivasteyksikkö puhtaan veden käsittelyyn		10 000		

Tekninen toimi menot yht:

288 861 141 000 0 0

Tekninen toimi tulot yht:

0 -10 000 0 0

TEKNINEN TOIMI NETTO:

288 861 131 000 0 0

Uudisrakentaminen

Kehitysvammaisten asumisyksikkö				
Kustannusarvio 1.200.000 eur, 8+2 huoneistoa yht. 478 m ²		700 000	500 000	
Valtionapuehto 300.000 eur		-175 000	-125 000	
Monitoimihalli	70 000	2 300 000	2 800 000	
Valmistellaan yhteishankkeena				
Valtionapuehto 750.000 eur		-337 500	-412 500	
Kustannusarvio 5,1 Meur. Sisältää mm. 60 metrin juoksusuoran ja heittopaikan .				
Monitoimihallin rakentamisen lopullinen rakentamisajankohta päätetään vasta, kun				
terveyskeskuksen saneeraus suunnitelmat ovat valmistuneet ja toteutus aikataulutettu. Lisäksi				
pidetään kuitenkin huoli siitä, että monitoimihalli pysyy valtion liikuntapaikkojen				
investointiavustusten listalla. Kvalt 14.12.2015: Rakentamisen osalta selvitetään				
henkilöstötarve ja vaikutukset käyttökustannuksiin.				
Ensikertainen kalustaminen			200 000	
Uimahallin ja uimahallin kuntosalin erillisen käytön suunnitelmääräraha		10 000		
Paloasema				
Paloaseman kokoarvio noin 1600 m ²		100 000	2 700 000	
Kustannusarvio 2,8 M€				
Päiväkoti Mäntymäki				
Suunnitelmääräraha jäänyt käyttämättä 2015. Hankkeen kokonaiskustannukset arvioitu				
uudelleen elokuussa 2016. Kokonaiskustannukset tarkistuksen jälkeen 2.186.500 eur				
Rakentaminen, jakaantuu kahdelle vuodelle. Vuoden 2016 toteutusarvio on 695.500 eur.	1 491 000			
Ensikertainen kalustaminen	100 000			
Ylipainehalli	1 000 000			
Valtionapuehto 600.000 eur	-600 000			
Ensikertainen kalustaminen		25 000		
Sosiaalitilat ja alueen valaistus		80 000		
Haetaan valtionapua 50 %				

Uudisrakentaminen menot yht

2 661 000 3 215 000 6 200 000 0

Uudisrakentaminen tulot yht

-600 000 -512 500 -537 500 0

Uudisrakentaminen netto

2 061 000 2 702 500 5 662 500 0

Peruskorjaus

	TA2017	TS2018	TS2019	TS2020
Alakylän koulu				
Piha-alueen kunnostus	11 000			
Alarinne / Työosasto				
Pihan päällystäminen	10 000			
Alarinne / Asuntola				
Yksiöiden peruskunnostus (keittiö, suihkutilat) PTS 2018		26 000		
Ankkurikentän huoltorakennus				
Huoltomaalaus piha-alueen kunnostus			22 500	
As. Oy Säästörinne				
Saneeraus (mm, keittiö, pesuhuone)	12 000			
Hoitokoti Sateenkaari				
Käyttövesiputkiston uusiminen ja pihan päällystäminen	25 000			
Hongan toimistotilat				
Tilojen saneeraus Teknisen toimen toimistotiloiksi		66 000		

	TA2017	TS2018	TS2019	TS2020
Peruskorjaus				
Kaartusen mökki				
Saunan peruskunnostus: ovien ja terassin lattian uusiminen, ikkunoiden kunnostus		15 000		
Kaupungintalo				
Alvar Aallontie 1: avainjärjestelmän ja portaiden kunnostus (2018), ilmanvaihto (PTS 2019)		50 000	200 000	
Alvar Aallontie 2: muutostyöt perusturvan tiloiksi (2018), ilmanvaihto (PTS 2019)		210 000		
Koulukeskus				
Piha-alueen asfaltointi, lämmönvaihtimen uusiminen, opasteet		28 000		
Jäähdytyskaappi keskuskeittiöön (ateriapalvelu/jäähdytys säilytyslämpötilaan)		12 000		
Linjasto keskuskeittiöön			20 000	
Liesi keskuskeittiöön				12 000
Kultakämmen				
avain- ja kutsujärjestelmä 2018, vesikatteen (huopa) uusiminen ja pesutilan kunnostus 2019		50 000	151 000	
Lehtimäen virastotalo				
Katokset, betonipylväät, ikkunoiden maalausta ja puuosien uusintaa	24 000			
Luoma-ahon koulu				
Vanhemman (1924) koulurakennuksen peruskorjaus			124 000	
Uudemman (1962) koulurakennuksen peruskorjaus			85 000	
Myllykankaan koulu				
Jääkiekkokaukalo ja leikkivälineitä		12 000		
Nelimarkka-museo				
Katon, ikkunoiden ja puuosien kunnostusta	15 000			
Paavolan koulu				
Vanhanosan ulkoseinäpintojen kunnostus, ikkunoiden uusimista/kunnostamista, Kattopinnoitteenuusiminen (PTS 2019)			150 000	
Ulkoleikkialueen leikkivälineet		20 000		
Päiväkotiyhdistys				
Piha-alueen päällystäminen	10 000			
Sairaalaatie 3				
PTS :n mukaiset työt 2018-2021 yhteensä 304 000 €				
Ikkunoiden uusiminen (nuorisovintti), koneellinen ilmastointi, nuorisotilojen kunnostaminen			60 000	
1. kerroksen ikkunoiden uusiminen			20 000	
Terveyskeskus				
Peruskorjaus, 2013 käynnistynyt hanke. Työt aloitettu 10/2016.				
Peruskorjaus kokonaiskustannusarvio 4,8 M€, v. 2016 toteutumisarvio 750.000 eur	2 500 000	1 550 000		
Toteutumisarvio v. 2017 2.500.000				
Keskuskeittiön koneet ja kalusto		200 000		
Siivoustoimen kalusto	10 000			
Uimahalli				
Tasausaltaiden pinnoittaminen		30 000		
Poistoilman ulospuhalluskanavan muutostyöt	15 000			
Väinölä				
Peruskorjaus	86 872			
Avustusehto 50 %	-43 436			
Wilhelmiina				
Kattopinnoitteen uusiminen		64 000		
Parvekerakenteiden, sokkelin ja kuivatusjärjestelmän kunnostusta, kattopinnoitteen uusiminen	20 000			
Yhdistelmäuuni keskuskeittiöön		22 000		
Jäähdytyskaappi keskuskeittiöön (ateriapalvelu/jäähdytys säilytyslämpötilaan)			12 000	
Peruskorjausmenot yht.	2 738 872	2 355 000	844 500	12 000
Peruskorjaustulot yht.	-43 436	0	0	0
Peruskorjaus netto	2 695 436	2 355 000	844 500	12 000
INVESTOINNIT				
KIINTEISTÖTOIMI MENOT YHT.	5 399 872	5 570 000	7 044 500	12 000
KIINTEISTÖTOIMI TULOT YHT.	-643 436	-512 500	-537 500	0
KIINTEISTÖTOIMI NETTO	4 756 436	5 057 500	6 507 000	12 000

YLEISET ALUEET

Kaavatiet

	TA2017	TS2018	TS2019	TS2020
Alatien peruskorjaus (suunnittelu ja päällystäminen vuodelle 2018)		82 000		
Apilakaaren peruskorjaus ja päällystäminen			280 000	
Asuntoalueiden katujen kunnostus ja pinnoittaminen (vuosittainen määräraha)		75 000	75 000	75000
Hallitien päällystäminen			14 000	
Hurmeentien peruskunnostuksen suunnittelumääräraha		15 000		
Huvitien peruskunnostus (2016) ja päällystäminen (2017)	15 000			
Kaltiaistentien peruskorjaus (suunnittelu 2017 ja määräraha vuodelle 2018)		35 000		
Kaunistontien kunnostus ja päällystäminen		40 000		
Keskuskatu (Maxin kiertoliittymä-Alvariini väli)	22 000			
Keskuskadun ja Sairaalatien välisen osuuden peruskorjaus	72 000			
Kinaporintien peruskorjaus ja päällystäminen		42 000		
Kiventien peruskorjaus ja päällystäminen		140 000		
Koskenvarrentien keyen liikenteen väylän rakentaminen				
Valtionapuehto ja neuvottelut ELY-keskuksen kanssa				
Lenkkipolun rakentaminen	85 000			
Letengintien rakentaminen	80 000			
Lääkärintien peruskorjaus ja päällystäminen		50 000		
Matkatien peruskorjaus ja päällystäminen		90 000		
Myllyvainiontien vahvistus ja päällystäminen	15 000			
Niittykummun, Apilakaaren ja Kiventien kunnallistekniikka (korjaus ja korjaussuunnitelman laatiminen)	75 000	280 000		
Peipontien, Leppälinnuntien ja Pajulinuntien rakentaminen/Kullanmutka (päällystäminen 2017)	25 000			
Pihlajarinteen alueen kaavateiden päällystäminen	85 000			
Pihlajarinteen tien rakentaminen (kaavatie) ja pihlajakaaren ja pihlajarinteen teiden päällystäminen (2016)	42 000			
Puronmyllyntien rakentaminen		80 000		
Puronmyllynpolun rakentaminen		65 000		
Rantatien rakentaminen		40 000		
Rengastien päällystäminen			84 000	
Satotien rakentaminen		40 000		
Siipioravantien päällystäminen (Kullanmutka)		10 000		
Silkkiuikuntien rakentaminen 2017 ja päällystäminen 2018 (Kullanmutka)	147 000	10 000		
Sinisorsantien päällystäminen (Kullanmutka)		10 000		
Tiirantien peruskorjaus ja päällystäminen		34 000		
Tuluutintien päällystäminen	60 000			
Valkontien ja Venlantien päällystäminen		30 000		
Väinöntien peruskorjaus ja päällystäminen		30 000		

Opastetaulujen lisäykset ja muutokset. Opastetaulu ja reitti Aaltokeskus 2016 (ei toteutunut v. 2016)	15 000	15 000		
Kameravalvontahanke poliisin kanssa yhteistyössä (ilkkivallan estämiseksi ja rikosten selvittämiseksi) Ei toteutunut v. 2016	40 000			
Katuvalaistuksen muutokset (ohjauskeskukset v. 2014, elohopealamppujen uusiminen alkaen 2015)	100 000	100 000		
Turvallisuushankkeet, suojatieturvallisuuden parantaminen: Hirsikankaantie ja Hoiskontie	25 000			
Turvallisuushankkeet, suojatieturvallisuuden parantaminen: Vanhatie, Tehtäantie, Alajärventie, 7120, 7122, 17689				

Urheilu- ja ulkoilualueet. Ennen hankkeiden toteutumista on selvittävä EU- ynnä muiden vastaavien ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet.

Ankkurikentän huoltorakennuksen laajennus 25 m ² ja kuuluttajakopin suurennus n.12 m ²		17 000		
Katukoris	10 000			
Keskustan kuntoradan huoltorakennus: puurakenteinen latukoneen kylmä sääsuoja ja lämpimät WC-tilat		50 000		
Kiiron stadionin aidan uusiminen		30 000		
Pururadan sora/hiekotus	11 000			
Skeittialueen laitteet				

Puistot ja uimarannat

Puistojen rakentaminen		15 000		
Koirapuisto			20 000	
Pynttärin leikkikenttä			15 000	
Kangaslammen hyppylaiturin ja uimarannan kunnostaminen				
Paalijärven uimarannan kunnostaminen		10 000		

Muut yleiset alueet

Palatorin esiintymislava äänentoistolaitteineen	90 000			
Avustusehto 50 %	-40 000			

YLEISET ALUEET MENOT YHT.

YLEISET ALUEET TULOT YHT.

YLEISET ALUEET NETTO

1 014 000	1 435 000	488 000	75 000
-40 000	0	0	0
974 000	1 435 000	488 000	75 000

VESIHUOLTOLAITOS

Vesilaitos

	TA2017	TS2018	TS2019	TS2020
Vesijohtoliittymien rakentaminen, (Vuotuinen määräraha liittämisiin)	10 000	10 000		
Arvioidut liittymätulot yhtä suuret kuin rakentamiskulut				
Kaukovalvontajärjestelmän korjaus/uusiminen/laajennus, Lehtimäki (hinta-arvio 75000)	75 000			
Tukkuvesimittareiden (6-10 kpl) uusiminen etäluettaviksi ja kaivojen korjaus (nopeuttaa muutosten seurantaa (mm vuodot))	40 000			
Paikkatieto-ohjelmiston hankinta (sähköinen kartta-aineisto myös maastokäyttöön)		15 000		
Vesijohtoverkoston saneeraus välillä Halla-aho Hoisko. Porasharjun runkoputken kohoamisen korjaus.	25 000			
Multavaarun alkaloitilaitoksen kompressorihuone laitteineen. Lehtimäki	20 000			
Paalijärvi-Teerinevan vesiosuuskunta / putkiston saneeraus. Katetaan osittain alueen perusmaksukorotuksella		150 000	100 000	
Vesilaitos menot yhteensä	170 000	175 000	100 000	0
Vesilaitos tulot yhteensä	0	0	0	0
Vesilaitos netto yhteensä	170 000	175 000	100 000	0

Viemärlaitos

Viemäreiden rakentaminen. Toimialuemääritys on tehtävä vuoden 2015 aikana.

Viemäri liittymien rakentaminen	20 000	20 000	20 000	
Arvioidut liittymätulot yhtä suuret kuin rakentamiskulut				
Lepistön viemäri Lehtimäki (20 kiint. - 2000 m) (Suunn. tarkennettava)			100 000	
Peräkylän viemäri, Lehtimäki, (Suunn. tarkennettava)			60 000	
Pynttäre, viemäri (rakentaminen siirtynyt v:lle 2016)				
Arvioidut liittymätulot yhtä suuret kuin rakentamiskulut				
Hoiskon viemäröinti (Kaartunen) siirto v 2017, (liittyy Kullanmutkan kunnallistekniikkaan)			100 000	
Valtionapuehto (40 %/saatu 25 %) (arvioitu liittymätulo vuodelle 50 000 €)				
Kullanmutkan asunto-alue, kunnallistekniikan rakentaminen	100 000			
Pynttäre, viemäriverkoston rakentaminen (Letingintie ja Lenkipolku, Puropolku, Puromyllytie)	100 000	100 000		
Paineputken uusiminen välillä jätevedenpuhdistamo-Seppälän alue	25 000			
Viemäriverkoston suunnittelumääräraha		30 000		
Viemäriverkoston saneeraukset				
Jätevesipumppaamon saneeraus (1 pumppaamo/vuosi)	35 000	35 000	35 000	
Jätevesiverkoston kuntotutkimus ja saneeraus, Alajärvi (mm. vuotovedet)	80 000	30 000		
Jätevesiverkoston kuntotutkimus ja saneeraus, Lehtimäki (mm. vuotovedet)	30 000	20 000		
Alajärven jätevesipuhdistamo				
Sakokaivolietteen keräilyssäiliön kannen kunnostaminen. (Osa työstä siirtyy vuodelle 2017)				
Sakokaivolietteen vastaanoton uusiminen	100 000			
Kaukovalvontajärjestelmän laajennus, ympäristölupaehdot	15 000	10 000		
Viemärlaitos menot yhteensä	505 000	245 000	315 000	0
Viemärlaitos tulot yhteensä	0	0	0	0
Viemärlaitos netto yhteensä	505 000	245 000	315 000	0

VESIHUOLTOLAITOS MENOT YHT

VESIHUOLTOLAITOS TULOT YHT

VESIHUOLTOLAITOS NETTO

INVESTOINNIT MENOT YHT.	7 812 333	8 356 950	8 516 500	506 000
INVESTOINNIT TULOT YHT.	-711 920	-541 500	-667 500	-55 000
INVESTOINNIT NETTO	7 100 413	7 815 450	7 849 000	451 000

5 RAHOITUSSUUNNITELMA

Tässä luvussa on esitetty Alajärven kaupungin rahoitussuunnitelma vuosille 2018–2020. Suunnitelmavuosien 2019–2020 vuosikatteet ovat luvun 6 taloussuunnitelman mukaisia.

Talousarvioon on kuntalain 65 §:n 3 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, sekä osoitettava, miten määrärahojen rahoitustarve katetaan.

Rahoitussuunnitelma jakautuu kahteen osaan:

1. **Toiminnan ja investointien rahavirta** pitää sisällään
 - a. *toiminnan rahavirran*, joka muodostuu tulossuunnitelmasta siirtyvästä vuosikatteesta ja satunnaisista eristä sekä tulo-rahoituksen korjauseristä sekä
 - b. *investointien rahavirran*, joka muodostuu investointineuvoista, investointeihin saaduista rahoitusosuuksista ja käyttöomaisuuden luovutustuloista.
2. **Rahoituksen rahavirtaan** budjetoidaan antolainojen, lainakanan ja oman pääoman muutokset.

Toiminnan ja investointien rahavirran ylijäämäinen summa osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen summa osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

Rahoitustoiminnan kassavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen nettokassavirta on rahoituksellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

5.1 Toiminnan ja investointien rahavirta

Kaupungille syntyy toiminnan ja investointien rahavirrassa rahoitusali-jäämää vuonna 2018 noin 5,8 miljoonaa euroa.

5.1.1 Toiminnan rahavirta

Tulo-rahoituksen osatekijät eritellään yksityiskohtaisesti tuloslaskel-massa. Tästä syystä rahoituslaskelmaan otetaan vain varsinaisen toimin-nan tulo-rahoitusjäämän osoittava vuosikate, satunnaiset erät sekä tulo-rahoituksen korjauserät.

TAULUKKO 74: RAHOITUSSUUNNITELMA 2018–2020

RAHOITUSSUUNNITELMA, 1000 €

	TP 2016	TAE 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	10 055	3 570	1 601	410	247
Satannuaiset erät, netto	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-145				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-5 261	-10 321	-8 357	-8 517	-506
Rahoitusosuudet investointeihin	133	1 255	541	668	55
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 630	28	0		
Toiminnan ja investointien rahavirta	6 412	-5 468	-6 215	-7 439	-204
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-83				
Antolainasaamisten vähennykset	98	14	6	7	7
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-3 920	8 524	9 500	11 000	5 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 500	-3 736	-3 531	-4 232	-5 082
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-692	0	-88	338	0
Rahoituksen rahavirta	-6 097	4 802	5 887	7 113	425
Rahavarojen muutos	315	-666	-328	-326	221
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT					
Investointien tulorahoitus, %	196,08	39,38	20,48	5,22	54,77
Pääomamenojen tulorahoitus, %	155,96	27,92	14,12	3,40	4,47
Asukasmäärä 31.12.	9 902	9 850	9 810	9 770	9 720

TUNNUSLUKUIEN LASKENTAKAAVAT

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$ Pääomamenojen tulorahoitus, % = $100 \cdot \text{vuosikate} / (\text{investointien omahankintameno} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainanlyhennykset})$ Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$ Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \times \text{kassavarat 31.12.} / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

5.1.2 Investointien rahavirrat

Investoinnit ja niiden rahoitusosuudet on esitetty yksityiskohtaisesti investointisuunnitelmassa.

Vuodelle 2018 on budjetoitu investointeihin määrärahoja yhteensä 8,3 miljoonaa euroa, mikä on 2,6 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2017. Rahoitusosuuksia on arvioitu saatavan 541.500 euroa.

Käyttöomaisuuden myyntejä on suunnitelmissa vuosille 2017–2019 mutta yksilöityjä tietoja kohteista ja toteutumisesta ei voida kirjata.

5.2 Rahoituksen rahavirta

5.2.1 Antolainauksen muutokset

Antolainauksen lisäykseen budjetoidaan arvio suunnitelmakaudella myönnettävistä antolainoista ja *antolainasaamisten vähennykseen* budjetoidaan antolainojen suunnitelmakauden lyhennykset.

5.2.2 Lainakannan muutokset

Lainakannan muutoksiin budjetoidaan pitkäaikaisten lainojen lisäys (uudet lainat) ja vähennys (lyhennykset) sekä lyhytaikaisten lainojen muutos (nettomääräisenä).

Alajärven kaupungin lainakannan arvioidaan runsaiden investointien vuoksi nousevan seuraavien vuosien aikana. Lainakanta nousee vuoden 2018 aikana 27,1 M€:oon, ja edelleen vuoden 2019 aikana 33,9 M€:oon. Myös vuoden 2020 investoinnit lisäävät lainakantaa 0,9 M€. Vuoden 2020 lopussa lainakannan arvioidaan olevan 34.362.000 euroa.

Koko maan keskiarvo ”Laina asukasta kohti” oli vuoden 2016 kuntien tilinpäätöksessä 2.933 €/asukas ja vastaava luku Etelä-Pohjanmaalla oli 3.442 €/asukas. Alajärven kaupungin lainakanta nousee taloussuunnitelmakaudella vuonna 2020 mittavan investointisuunnitelman jälkeen 3.587 €/asukas.

TAULUKKO 75: PITKÄAIKAISEN LAINAKANNAN KEHITYS 2016–2020

LAINAKANNAN KEHITYS 2016-2020

	TP	TP arvio	TA	TA	TA
1000 eur	2016	2017	2018	2019	2020
Pitkäaikaisten lainojen lisäys/vähennys	-3 921	464	5 968	6 818	418
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys	-1 500	2 000	0		
Kokonaislainamäärä	18 694	21 158	27 126	33 944	34 362
Laina/asukas,eur	1 888	2 148	2 765	3 474	3 535

5.2.3 Oman pääoman muutokset

Kunnassa oman pääoman muutoksiin siirretään kunnan muun taseyksikön peruspääoman lisäys, joka oikaisee edellä investointimenoihin merkityn kunnan pääomasijoituksen muuhun taseyksikköön.

5.2.4 Muut maksuvalmiuden muutokset

Tähän kohtaan budjetoidaan toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden muutos, saamisten muutos sekä korottomien velkojen muutos.

6 TALOUSSUUNNITELMA 2019–2020

6.1 Yleistä

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve kateetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Taloussuunnitelmavuoden 2020 toiminnan arvioiminen on tämän hetken tietojen valossa vaikeaa. Vuoden 2020 alusta voimaan tuleva sote- ja maakuntauudistuksen yksityiskohtaiset vaikutukset eivät ole vielä käytettävissä. Tämän vuoksi vuoden 2020 taloussuunnitelman lukuja ei voida arvioida riittävällä tarkkuudella ja siten ne eivät sisällä mahdollisesti tulevia muutoksia. Joitakin arviointitietoja on käytettävissä, joita esitellään seuraavissa kappaleissa.

Tämän hetken tietojen mukaan vuoden 2020 verotusta uudistetaan siten, että kunnallisveron ja yhteisöveron tuottoa alennetaan. Kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan tämän hetken arvion mukaan 12,37 prosenttiyksiköllä. Lisäksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmä uudistetaan. Uuden järjestelmän tehtävä on turvata kunnille riittävä rahoitus jäljelle jääviin tehtäviin sekä ensivaiheessa tasata uudistuksesta johtuvia suuria vaikutuksia. Myös kuntien perustuvan palvelutuotannossa olevien kiinteistöjen ja niiden kustannusten osalta sisältyy merkittäviä epävarmuuksia vuodelle 2020.

6.2 Tasapainotus taloussuunnitelmassa

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Alijäämän kattamisvelvollisuus on kytketty tilinpäätöksen osoittamaan kertyneeseen alijäämään, ja se on katettava viimeistään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Alijäämän kattamista ei voida enää siirtää vuodesta toiseen taloussuunnitelmissa, kuten ennen kuntalakia on ollut mahdollista.

Taloussuunnitelmassa on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona on katettava. Erillistä pidemmän ajan toimenpideohjelmaa ei siis enää vaadita. Taloussuunnitelma on laadittava vähintään neljäksi vuodeksi, alijäämän kattamiskaudeksi, sen tilinpäätöksen jälkeen kun alijäämää on kertynyt. Yksilöityjen toimenpiteiden hyväksymättä jättäminen on lainvastaisena kumottavissa.

Alajärven kaupungin taloussuunnitelma on lähes kuntalain mukaisesti tasapainossa, mutta vuoden 2017 tuloksen arvioidaan olevan ennustettua parempi, joten tasapainottamisvelvoitetta ei ole nähtävissä.

6.3 Alajärven kaupungin taloussuunnitelma 2019–2020

Alajärven kaupungin talousarvion kehyksenä vuodelle 2018 on vuoden 2017 talousarvio.

Kaupungin taloussuunnitelman vuosien 2019–2020 lähtökohtana on vuoden 2018 talousarvio. Sekä kaupungin tuloihin että menoihin on arvioitu vuodelle 2019 kuluttajahintaindeksin 1,3 %, palkankorotuksiin palkansaajien kuntasektorin ansiotasoindeksin 1,4 % ja peruspalveluiden hintaindeksin 1,3 % mukainen kasvu. Vastaavat kasvuprosentit vuodelle 2020 ovat 1,4, 3,6 ja 2,3 %. Verotulot on arvioitu lähtökohtaisesti Kuntaliiton veroennustekehikon mukaisesti sekä valtionosuudet kuntaliiton ja valtiovarainministeriön ennustekehikon mukaan. Rahoitus-tuotot ja -kulut on arvioitu edellisten vuosien keskiarvojen mukaan, pl. korkokulut, joissa on huomioitu kaupungin lisääntyvä lainamäärä. Poistot on laskettu investointisuunnitelma huomioiden.

Verotulojen perustana ovat Kuntaliiton veroennustekehikon tuottamat laskelmat, joiden perustana toimivat Verohallinnon julkaisemat tilastot. Ennustekehikon perusteella verotulojen kehitys on lievästi laskeva vuosina 2018–2019. Vuoden 2020 verotuksessa kuntien kunnallisveroprosentteja alennetaan tämän hetken arvion mukaan 12,37 prosenttiyksiköllä. Tällä hetkellä erään arvion mukaan maakuntaan siirtyisi kaupungin verotuloista 43 % ja siten kaupungin verotulot olisivat vuonna 2020 kokonaisuudessaan noin 16 miljoona euroa.

Valtionosuuksien ennustaminen tuleville vuosille on ongelmallista, koska valtionosuusjärjestelmä kokee jatkuvia muutospaineita. Talous-

suunnitelmassa valtionosuuksissa on huomioitu tiedossa olevat valtionosuusmuutokset, joiden arvioidaan vähentävän hiukan suunnitelmavuoden valtionosuuksia. Vuoden 2020 valtionosuusjärjestelmän uudistuksessa valtionosuuksia alennetaan tämän hetken arvion mukaan 66 prosenttiyksiköllä. Tällä hetkellä erään arvion mukaan valtionosuudet olisivat vuonna kokonaisuudessaan noin 12 miljoona euroa

Rahoitustuotot ja -kulut arvioidaan kolmen vuoden keskiarvokehityksen mukaisesti, mutta korkokulujen on arvioitu hieman nousevan vuosittain. Poistot on arvioitu tarkistettuna investointisuunnitelman mukaisilla uudishankinnoilla.

Edellä mainitut toimenpiteet huomioon ottaen kaupungin taloussuunnitelmassa toimintakate heikkenee vuosittain edelliseen vuoteen verrattuna ensin v. 2018 n. 1.119.000 (1,86 % edellisestä vuodesta) ja v. 2019 791.000 (1,29 %) ja v. 2020 949.000 (1,53 %) euroa.

Edellä esitettyjen arvioiden perusteella Alajärven kaupungin taseessa oleva ylijäämät tulevat käytetyksi vuoden 2020 loppuun mennessä. Alajärven kaupungin talous on siten hauraalla pohjalla ja edellyttää erittäin tarkkaa taloudenpitoa ja huolellisuutta. Varsinkin toimintakatteen jatkuva heikentyminen on huolestuttavaa, koska verotulojen ja valtionosuuksien katettavaksi jää toimintamenoista yhä suurempi osuus. Jo vuoden 2019 talousarvion laadinnan yhteydessä joudumme palaamaan toimenpiteisiin, joilla ennustettu alijäämä vältetään. Lisäksi vuodelle 2020 sijoittuva sote- ja maakuntauudistus tuo kuntatalouteen todennäköisesti historiallisen muutoksen, jonka taloudellisista vaikutuksista on vaikea tässä vaiheessa ennustaa.

TAULUKKO 76: TULOSSUUNNITELMA/TALOUSSUUNNITELMA

1 000 €	Tilinpäätös tai Talousarvio	Kumulatiivinen yli/alijäämä
Kertynyt yli-/alijäämä	-4 125	-4 125
2014 yli-/alijäämä	195	-3 930
2015 yli- / alijäämä	1 929	-2 001
2016 yli- /alijäämä (ennuste)	7 020	5 019
2017 yli /alijäämä	1 593	6 612
2018 yli /alijäämä	-1 489	5 123
2019 yli /alijäämä	-2 630	2 493
2020 yli /alijäämä	-2 763	-270

TAULUKKO 77: TALOUSSUUNNITELMA 2018–2020

TALOUSSUUNNITELMA 2018 - 2020, 1000 €

	TP 2016	TA 2017	TPE 2017	TA 2018	TS 2019	TS 2020
Toimintatuotot	41 721	28 438	28 496	28 689	29 062	29 669
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-40 423	-43 717	-43 717	-43 083	-43 686	-44 298
Palvelujen ostot	-48 991	-34 773	-35 014	-36 495	-36 969	-37 820
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 342	-5 052	-5 052	-5 404	-5 474	-5 551
Avustukset	-5 049	-3 902	-3 926	-3 858	-3 858	-3 858
Muut toimintakulut	-1 111	-1 043	-1 043	-1 224	-1 240	-1 257
Toimintakate	-56 195	-60 049	-60 256	-61 375	-62 166	-63 115
Verotulot	29 436	28 601	29 601	28 682	28 309	29 108
Valtionosuudet	36 984	35 465	35 565	34 532	34 532	34 532
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	15	24	24	23	21	23
Muut rahoitustuotot	174	116	116	116	135	122
Korkokulut	-269	-370	-370	-350	-385	-404
Muut rahoituskulut	-90	-10	-10	-10	-37	-19
Vuosikate	10 055	3 777	4 670	1 618	410	247
Poistot ja arvonalentumiset	-3 035	-3 077	-3 077	-3 107	-3 040	-3 010
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	7 020	700	1 593	-1 489	-2 630	-2 763
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	7 020	700	1 593	-1 489	-2 630	-2 763

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT						
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	42,61	32,14	32,11	31,85	31,86	31,98
Vuosikate / Poistot, %	331,30	122,75	151,77	52,08	13,47	8,21
Vuosikate, euroa / asukas	1 015	383	474	165	42	25
Asukasmäärä 31.12.	9 902	9 850	9 850	9 810	9 770	9 720

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista: = 100 * Toimintatuotot/(Toimintakulut – valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista: = 100 * vuosikate / poistot

7 HENKILÖSTÖSUUNNITELMAT

7.1 Keskushallinto

Hallinto ja talous	Tulosityksikkö Virka-/toiminimike				Muutokset +/- kpl
		TA 2016	TA 2017	TA 2018	
	YLEISHALLINTO				
	Kaupunginjohtaja	1	1	1	0
	HALLINTO JA TALOUS				
	Hallintojohtaja	1	1	1	0
	Arkistosihteeri	1	1	1	0
	Asuntosihiteeri	1	1	1	0
	Palvelusihteeri	2	1	1	0
	Toimistosihteeri	2	2	2	0
	Talousjohtaja	1	1	1	0
	Sisäinen tarkastaja/hallintosihteeri	1	1	1	0
	Taloussuunnittelija	1	1	1	0
	Henkilöstöjohtaja	1	1	1	0
	Henkilöstösihteeri	1	1	1	0
	Yleinen edunvalvoja	1	1	1	0
	Edunvalvontasihteeri	1	1	1	0
	TPD-toiminta				
	Työsuojeluvaltuutettu	1	0,8	0,8	0
	Työsuojelupäällikkö	0,6	0,6	0,6	0
	Hallinto ja talous yhteensä:	16,6	15,4	15,4	0

7.2 Perusturvalautakunta

Perusturvan henkilöstöluettelo TA 2018

Perusturva ltk	Tulosityksikkö Virka-/toiminimike				Muutokset +/- kpl TA 2018
		TA 2016	TA 2017	TA 2018	
	HALLINTO				
	21012 Peruspalvelutoimisto				
	Peruspalvelujohtaja	1	1	1	
	Taluspäällikkö	1	1	1	
	Toimistos sihteeri	1	1	1	
	Atk-vastaava	1	1	1	
	Tietosuojavastaava	0,1	0,1	0,1	
	Yhteensä	4,1	4,1	4,1	
	TUKIPALVELUT				
	21021 Keskusvarasto				
	Keskusvarastonhoitaja	1	1	1	
	21022 Välinehuolto				
	Välinehoitaja	2	2	2	
	21024 Lääkehuolto				
	Vastaava farmaseutti				
	21032 Pohjanmaan Potku II-hanke				
	Sairaanhoitaja				
	Yhteensä	3	3	3	
	Hallinto ja tukipalvelut yhteensä	7,1	7,1	7,1	0

Perusturva ltk	Tulosityksikkö Virka-/toiminimike				Muutokset +/- kpl TA 2018
		TA 2016	TA 2017	TA 2018	
	TERVEYSPALVELUT				
	21900 Terveyspalvelujen hallinto				
	Terveyspalvelujohtaja	0,25	0,25	0,25	
	Avohoidon palveluvastaava	1	1	1	
	Toimistos sihteeri	1,7	2	2	
	Vastaava hammaslääkäri		0,2	0,2	
	Yhteensä	2,95	3,45	3,45	
	VASTAANOTTOPALVELUT				
	22400 Vastaanotot/Lääkäripalvelut				
	Terveyspalvelujohtaja	0	0,75	0,75	
	Terveyskeskuslääkäri	3,8	4	4	
	Apulaisylilääkäri	3	1	1	
	Yhteensä	6,8	5,75	5,75	
	Palveluohjaaja	1			
	Sairaanhoitaja	5	7	7	
	Lähihoitaja	1	1	1	
	Terveyskeskusavustaja	3	3	3	
	Yhteensä	10	11	11	
	Lääkäripalvelut yhteensä	16,8	16,75	16,75	

22405 Vastaanotot/Hoitajapalvelut				
Terveystenhoitaja	3	3,5	3,5	
Sairaanhoitaja	5,7	6	6	
Debressiohoitaja			1	1
Yhteensä	8,7	9,5	10,5	1
22016 Yhteispäivystys				
Terveyskeskuslääkäri	1,5	1,1	2	0,9
Sairaanhoitaja	4	1	2,5	1,5
Lähihoitaja				
Terveyskeskusavustaja	1	1	1	
Yhteensä	6,5	3,1	5,5	2,4
Vastaanottopalvelut yhteensä	32	29,35	32,75	3,4
TERVEYSNEUVONTA				
22018 Äitiysneuvola				
Lääkäri	0,2	0,2	0,2	
Terveystenhoitaja	2,3	1,8	1,8	
Yhteensä	2,5	2	2	
22019 Perhesuunnittelu				
Terveystenhoitaja	1	1	1	
Yhteensä	1	1	1	
22020 Lastenneuvola				
Lääkäri	0,4	0,35	0,35	
Terveystenhoitaja	3,5	3	3	
Yhteensä	3,9	3,35	3,35	
22023 Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto				
Lääkäri	0,75	0,6	0,6	
Terveystenhoitaja	4,5	4	4	
Yhteensä	5,25	4,6	4,6	
Yhteensä	12,65	10,95	10,95	
SUUN TERVEYDENHUOLTO				
23505 JP hammashoitolat				
Vastaava hammaslääkäri		0,8	0,8	
Hammaslääkäri		3,5	3,5	
Vastaava hammashoitaja		1	1	
Hammashoitaja		6	6	
Suuhygienisti		2	3	1
Yhteensä		13,3	14,3	1
TYÖTERVEYSPALVELUT				
23001 Työterveyshuolto				
Terveystenhoitaja	4	3,5	3,5	
Terveyskeskusavustaja	1,5	1,3	1,3	
Työfysioterapeutti	1	1	1	
Lääkäri	0,1	0,1	0,1	
Yhteensä	6,6	5,9	5,9	
Terveyspalvelut yhteensä	54,2	62,95	67,35	4,4

Perusturva
ltk

Tulosyksikkö Virka-/toiminimike	Muutokset +/- kpl			
	TA 2016	TA 2017	TA 2018	2018
HOITO-JA HOIVAPALVELUT				
26001 Vanhustyön hallinto				
Hoidon ja hoivan palveluvastaava (ent. vanhustyönjohtaja)	1	1	1	
Toimistosihtööri	2	1,8	1,8	
Yhteensä	3	2,8	2,8	
26024 Vanhusneuvola				
Kotihoidon palveluvastaava	1	1	1	
Palveluohjaaja	1	1	1	
Kotiutushoitaja	1	1	1	
Muistihoitaja	1	1	1	
Geronomi			1	1
Yhteensä	4	4	5	1
260093 Kotihoito				
Sairaanhoitaja	8	9,5	10	0,5
Lähihoitaja	43,5	45,5	45,5	
Kuntohoitaja	0,5	0,5	0	-0,5
Fysioterapeutti			1	1
<i>Varahenkilöstö:</i>				
Lähihoitaja			5	5
Yhteensä	52	55,5	61,5	6
26045 Alajärven päiväkeskus				
Lähihoitaja	1,5	1,5	1	
Kuntohoitaja	0,5	0,5		-0,5
Kodinhoitaja			1	1
Yhteensä	2	2	2	0
26046 Vimpelin vanhusten päivätoiminta				
Lähihoitaja	0,8	0,8	0,8	
Kuntohoitaja	0,4	0,4	0,4	
Yhteensä	1,2	1,2	1,2	
21514 Harjulanpirtti – Vimpeli				
Sairaanhoitaja	1	1	1	
Lähihoitaja	1	1	1	
Yhteensä	2	2	2	
Kotihoito ja päivätoiminta yhteensä	57,2	60,7	66,7	6
26104 Venla ja Väinö -koti				
Palveluvastaava	0,6	0,6	0,6	
Sairaanhoitaja	3	3	3	
Lähihoitaja	17,4	17,4	17,4	
Hoiva-apulainen	3	3	3	
Kuntohoitaja	0,2	0,2	0,2	
<i>Varahenkilöstö:</i>				
Lähihoitaja			3	3
Yhteensä	24,2	24,2	27,2	3
26058 Kaupinkartano				
Palveluvastaava	1	1	1	
Geronomi	2	1		-1
Sairaanhoitaja	1	1	1	
Lähihoitaja	24	16	15	-1
Kodinhoitaja	3	2	2	
<i>Varahenkilöstö:</i>				
Lähihoitaja			3	3
Yhteensä	31	21	22	1

26061 Kultakämmen				
Palveluvastaava	1	1	1	
Sairaanhoitaja	4	4	4	
Lähihoitaja	21,5	21,5	21,5	
<i>Varahenkilöstö:</i>				
Lähihoitaja	2	2,5	4	1,5
Yhteensä	28,5	29	30,5	1,5
26074 Wilhelmiina				
Palveluvastaava	1	1	1	
Sairaanhoitaja	1	1	1	
Lähihoitaja	11	11	11	
Hoito-apulainen	2	2	2	
<i>Varahenkilöstö:</i>				
Lähihoitaja			2	2
Yhteensä	15	15	17	2
26080 Intervalli Vimpelissä				
Palveluvastaava	0,4	0,4	0,4	
Sairaanhoitaja	2	2	2	
Lähihoitaja	7,5	7,5	7,5	
Fysioterapeutti	1	1	1	
Kuntohoitaja	0,4	0,4	0,4	
Terveyskeskusavustaja				0
<i>Varahenkilöstö:</i>				
Lähihoitaja			2	2
Yhteensä	11,3	11,3	13,3	2
Tehostettu palveluasuminen yhteensä	110	100,5	110	9,5
26071 Akuuttiosasto Alajärvi				
Palveluvastaava	1	1	1	
Terveyskeskuslääkäri (2014 +1 ostopalveluna)	0,5	0,5	0,5	
Sairaanhoitaja	12	12	12	
Lähihoitaja	10	9	9	
Terveyskeskusavustaja	1	1	1	
Fysioterapeutti	1	1	1	
<i>Varahenkilöstö:</i>				
Sairaanhoitaja	1	1	1	
Lähihoitaja	1	1	3	2
Yhteensä	27,5	26,5	28,5	2
Hoito- ja hoivapalvelut yhteensä	201,7	194,5	213	18,5
KUNTOUTUSPALVELUT				
24011 Fysioterapia avopuoli				
Fysioterapeutti	4	4		
Yhteensä	4	4	4	
24006 Toimintaterapia				
Toimintaterapeutti			1	1
Kuntoutuspalvelut yhteensä	4	4	5	1
HOITO- JA HOIVAPALVELUT YHTEENSÄ	205,7	198,5	218	19,5

Perusturva
ltk

Tulosyksikkö Virka-/toiminimike	Muutokset +/- kpl			
	TA 2016	TA 2017	TA 2018	2018
SOSIAALIPALVELUT				
25009 Hallinto/sosiaalipalvelut				
Sosiaalipalvelujen johtaja	1	1	1	
Toimistosihteer	3,3	2,3	2,2	-0,1
Sosiaaliohjaaja/työpajat	0,5			
Hallinto yhteensä	4,8	3,3	3,2	-0,1
AIKUISTEN SOSIAALIPALVELUT				
Aikuisten psykososiaaliset palvelut				
21490 Mielenterveys avopalvelut				
Depressiohoitaja	1	1	0	-1
Psykiatrinen sairaanhoitaja	1	1	1	
Psyk. kotihoito/palveluohjaaja	0,8	0,5	1	0,5
Psyk. Kotihoito/lähihoitaja	2			
Psyk. kotihoito/sairaanhoitaja	1			
Yhteensä	5,8	2,5	2	-0,5
21535 Päihdetyöntekijä				
Sairaanhoitaja	1	1	1	
Lähihoitaja	1			
Yhteensä	2	1	1	
AIKUISSOSIAALITYÖ				
25001 Sosiaalityö/Aikuissosiaalityö				
Sosiaalityöntekijä/palveluvastaava	1	0,6	0,6	
Sosiaaliohjaaja	3	2,5	2	-0,5
Yhteensä	4	3,1	2,6	-0,5
25020 Alajärvi/Työpajatoiminta				
Työpajaohjaaja	1	1	2	1
Työvalmentaja			1	1
Yhteensä	1	1	3	2
25021 Vimpeli/Työpajatoiminta				
Työpajaohjaaja	2	2	2	
Yhteensä	2	2	2	
AIKUISTEN SOSIAALIPALVELUT YHTEENSÄ	14,8	9,6	10,6	1
PERHEPALVELUT				
25501 Lastensuojelun sosiaalityö (ent. sosiaalityö/perhepalvelut)				
Sosiaalityöntekijä	3	2,5	2,5	
Sosiaaliohjaaja				
Yhteensä	3	2,5	2,5	
25529 Lapsiperheiden sosiaalityö				
Sosiaalityöntekijä		0,5	0,5	
Sosiaaliohjaaja	1	1	1	
Yhteensä	1	1,5	1,5	
25538 Lapsiperheiden kotipalvelu				
Perhetyöntekijä		1	1	
25504 Varhaisen tuen perhetyö				
Perheohjaaja		0,5	2	1,5
Lähihoitaja	1,5	1		-1
Perhetyöntekijä		0,5		-0,5
Yhteensä	1,5	2	2	0
25533 Lastensuojelun perhetyö				
Perheohjaaja	1	0,5	2	1,5
Perhetyöntekijä	3	1,5		-1,5
Yhteensä	4	2	2	0

25570 Perheneuvola				
Psykologi	2,5	2,5	2,5	
Sosiaalityöntekijä	0,5	0,5	0,5	
Perheneuvoja	1	1	1	
Yhteensä	4	4	4	
25502 Puheterapia				
Puheterapeutti	2	2	2	
Yhteensä	2	2	2	
25575 Lastenvalvoja				
Lastenvalvoja	0,5	0,5	0,5	
Yhteensä	0,5	0,5	0,5	
PERHEPALVELUT YHTEENSÄ	16	15,5	15,5	0
VAMMAIS- JA KEHITYSVAMMAHUOLTO				
26505 Sosiaalityö ja palveluohjaus				
Sosiaalityöntekijä	0	0,4	0,4	
Sosiaalihojaaja	1	1	1	
Yhteensä	1	1,4	1,4	
26550 Alajärvi/henkilökohtainen avustaja				
Henkilökohtainen avustaja	0,35	1	0,69	-0,31
Yhteensä	0,35	1	0,69	-0,31
26565 Työtoiminta, Alajärvi				
Palveluvastaava (ennen johtaja)	1	0,5	0,5	
Ohjaaja	1	2	2	
Yhteensä	2	2,5	2,5	
26566 Työtoiminta, Lehtimäen toimipiste				
Palveluvastaava	1	0,5	0,5	
Ohjaaja	2	2	2	
Yhteensä	3	2,5	2,5	
26568 Erityislasten kuntoutusohjaus				
Kuntoutusohjaaja	0,5	0,5	0,5	
Kuntoutusohjaaja	0,6	0,6	0,6	
Yhteensä	1,1	1,1	1,1	
26589 Alarinteen asuntola				
Asuntolan hoitaja	1	1	1	
Hoitaja	1,5	1,5	1,5	
Yhteensä	2,5	2,5	2,5	
26704 Uusi as. palv. yksikkö				
Vastaava lähihoitaja			1	1
Lähihoitaja			1,5	1,5
Yhteensä			2,5	2,5
26591 Sateenkaari, Alajärvi				
Palveluvastaava (ennen johtaja)	1	1	1	
Hoitaja	9,4	9,4	9,4	
Yhteensä	10,4	10,4	10,4	
26594 Tuulikello, Vimpeli				
Palveluvastaava (ennen johtaja)	1	1	1	
Fysioterapeutti	1	1		-1
Sairaanhoitaja	1	1	1	
Lähihoitaja	5	5	6	1
Lähihoitaja (toimintakeskus)	1	1	0	-1
Yhteensä	9	9	8	-1
Vammais- ja kehitysvammahuolto yht.	29,35	30,4	31,59	1,19
SOSIAALIPALVELUT YHTEENSÄ	64,95	58,8	60,89	2,09

Perusturva
ltk

Virka-/toiminimike	Tulosityksikkö			Muutokset +/- kpl 2018
	TA 2016	TA 2017	TA 2018	
Hallinto	7,1	7,1	7,1	0
Terveyspalvelut*	54,2	62,95	67,35	4,4
Hoito- ja hoivapalvelut***	205,7	198,5	218	19,5
Sosiaalipalvelut	64,95	58,8	60,89	2,09
Perusturva yht.	331,95	327,35	353,34	25,99

* 1.1.2017 Suun th omaksi toiminnaksi +13,5 htv

*** 2017 aikana sijaisia vakinaistettu +22 kpl

7.3 Sivistyslautakunta

Tulosityksikkö Virka-/toiminimike	TP 2016	TA 2017	TA 2018	Muutokset +/-kpl TA 2018
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
Alajärvi				
Päivähoidonohjaaja	1	1	1	
Päiväkodinjohtaja	3	1	1	
Vastaava lastentarhanopettaja	0	6	5	-1
Lastentarhanopettaja	9	6	6	
Lastenhoitaja	14	23	23	
Päivähoidon avustaja	9	9	8	-1
Perhepäivähoitaja	27	23	17	-6
Ryhmäperhepäivähoitaja	3	2	2	
Palveluohjaaja	0	0	1	1
Yhteensä	66	71	64	-7
Vimpeli				
Päivähoidonoh./Päiväkodin joht.	1	0	0	
Vastaava lastentarhanopettaja		1	1	
Lastentarhanopettaja	1	2	2	
Lastenhoitaja	8	7	7	
Päivähoidon avustaja	1	1	1	
Perhepäivähoitaja	5	4	3	-1
Yhteensä	16	15	14	-1
Järvi-Pohjanmaan yhteinen				
Erytislastentarhaopettaja	1	1	1	
HALLINTO				
Alajärvi				
Sivistystoimenjohtaja	1	1	1	
Varhaiskasvatuspäälikkö	1	1	1	
Sivistystoimen talouspäälikkö	1	1	1	
Toimistosihtööri	2	1	1	
Palveluohjaaja	0	1	0	-1
Yhteensä	5	5	4	-1
KOULUT				
Alajärvi				
Alakoulut				
Rehtori	2	1	1	
Luokanopettaja	44	45	46	1
Tuntiop. (luokanopetus)	2	1	1	
Erytisloukanopettaja	5	1	1	
Tuntiop. erityisopettaja (laaja-alainen)	1	1	0	-1
Erytisopettaja (laaja-alainen)	2	6	7	1
Tuntiopettaja esikoulunopettaja	5	5,5	5	-0,5
Lehtori	2	2	1	-1
Tuntiopettaja (englanninopetus)	0	0	1	1
Koulunkäynnin ohjaaja	25	24	26	2

Perhetyöntekijä	1	1	1	
Museo/koulusihteeri	0,5	0	0	
Koulusihteeri	0	1	1	
Yhteensä	89,5	88,5	91	2,5
Yläkoulu				
Rehtori	1	1	1	
Lehtori	23	20	20	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	9	6	6	
Erityisluokanopettaja	5	2	2	
Erityisopettaja (laaja-alainen)	0	3	3	
Tuntiopettaja (erityisluokanop.)	1	2	2	
Koulunkäynnin ohjaaja	15	16	18	2
Koulusihteeri	1	1	1	
Yhteensä	55	51	53	2
Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat				
Lehtori	5	5	5	
Perusopetuksen ja Jamin yhteiset opettaja				
Lehtori	1	1	1	
Lukio				
Rehtori	1	0,7	0,7	
Lehtori	8	8	8	
Tuntiopettaja	1	1	1	
Koulusihteeri	1	1	1	
Yhteensä	11	10,7	10,7	
Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat				
Lehtori	1	1	1	
Vimpeli				
Perusopetus				
Rehtori	0	0	1	1
Luokanopettaja	14	10	10	
Tuntiopettaja (luokanopetus)	1	1	2	1
Lehtori	2	2	2	
Erityisluokanopettaja	3	1	1	
Erityisopettaja (laaja-alainen)	1	3	3	
Tuntiopettaja esikoulunopettaja	2	2	2	
Tuntiopettaja	2	3	3	
Koulunkäynnin ohjaaja	13	11	10	-1
Koulusihteeri	1	1	1	
Yhteensä	39	34	35	1
Perusopetuksen ja lukion yhteiset opettajat				
Lehtori	4	3	3	
Tuntiopettaja	3	3	3	
Yhteensä	7	6	6	
Lukion ja perusopetuksen yhteiset opettajat				
Rehtori	1	0	0	
Lehtori	6	6	6	
Yhteensä	7	6	6	
Lukion rehtori	0	0,3	0,3	

KANSALAIISOPISTO				
Kansalaisopiston rehtori	1	1	1	
Toimistosihtööri	1	1	1	
Opettaja	1	1	1	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	5	5	5	
Yhteensä	8	8	8	
MUSIIKKIOPISTO				
Alajärvi				
Rehtori	1	1	1	
Opettaja	3	3	3	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	2	1	2	1
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	15	15	15	
Koulusihtööri	0,6	1	1	
Yhteensä	21,6	21	22	1
Kurikka				
Apulaisrehtori	1	1	1	
Opettaja	2	5	5	
Tuntiopettaja (päätoiminen)	1	1	5	4
Tuntiopettaja (sivutoiminen)	8	8	13	5
Yhteensä	12	15	24	9
KULTTUURITOIMI				
Kulttuurisihtööri				
Alajärvi 0,5/ Soini 0,1/Vimpeli 0,2	0,8	0	0	
MUSEOTOIMI				
Museontoimenjohtaja	1	1	1	
Museolehtori	1	1	1	
Museomestari	0,5	0,5	0,5	
Museoapulainen	0,8	0,8	0,8	
Museosihtööri	0,5	1	1	
Kulttuurisihtööri	0,2	0	0	
Yhteensä	4	4,3	4,3	
KIRJASTOTOIMI				
Kirjastotoimenjohtaja	1	1	1	
Kirjastonhoitaja	2	2	2	
Kirjastosihtööri	2,52	2,52	2,52	
Kirjatoautosihtööri	1	1	1	
Alajärven koulukeskuksen kirjasto kirjastosihtööri	0,6	0,6	0,6	
Yhteensä	7,12	7,12	7,12	
Vimpeli				
Kirjastosihtööri	2	2	2	

VAPAA-AIKATOIMI				
Alajärvi				
Vapaa-aikatoimenjohtaja	1	0	0	
Toimistosihtööri	0,5	0	0	
Liikuntasihtööri	1	0	0	
Liikunnanohjaaja	0,5	0	0	
Liikuntapaikkavastaava	0,5	0	0	
Liikuntapaikkojenhoitaja	3	0	0	
Vapaa-aikaohjaaja	1	0	0	
Vastaava ohjaaja	0	1	1	
Ohjaaja	0	2	2,77	0,77
Etsivä nuorisotyö	2	2	2	
Työpaja	2	2	2	
Uinninvalvoja	2	3	3	
Uinninvalvoja-laitosmies	1	0	0	
Laitosmies	2	2	2	
Hallimestari	1	1	1	
Yhteensä	17,5	13	13,77	0,77
Vimpeli				
Ohjaaja	0	1	1	
YHTEENSÄ	376,52	366,92	374,19	7,27

7.4 Tekninen lautakunta

Tekninen toimi	Tulosityksikkö Virka-/toiminimike				Muutokset +/-kpl TA 2018
		TA 2016	TA 2017	TA 2018	
	HALLINTO				
	Muu hallinto				
	Tekninen johtaja	0,65	1	1	
	Toimistosihteeri	1,5	1,2	1,2	
	Rakennuttajapäällikkö	0,58	0		
	ma. Työmaavalvoja	2	2	1	-1
	Yhteensä	4,73	4,2	3,2	-1
	Yhdyskuntasuunnittelu				
	Kaavoituspäällikkö	0,65	1	1	
	Maanmittausteknikko	0,65	1,4	1,4	
	Toimistosihteeri (ma 2015-16)	1	0,5	0,5	
	Yhteensä	2,3	2,9	2,9	
	Rakennustarkastus				
	Rakennustarkastaja		1	1	
	Toimistosihteeri		1	1	
	Yhteensä		2	2	
	Tilapalvelut				
	Tilapalvelupäällikkö	0,62	1	1	
	Työnjohtaja			0,5	0,5
	Kiinteistöesimies	1	1	1	
	Ammattimies	7,65	7,75	8	0,25
	Ravitsemistyöntekijä/laitoshuoltaja	0,4	0,5	0,5	
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja, Alakylä	0,13	0,13	0,13	
	Ravitsemistyöntekijä, Hoisko	0,26	0,26	0,26	
	Laitoshuoltaja, Myllykangas	0,13	0,13	0,13	
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja, Paalijärvi	0,24	0,24	0,24	
	Laitoshuoltaja-talonmies, Ylikylä	0,15	0,15	0	-0,15
	Tuntipalkkaiset				
	Kirvesmies	3	3	3	
	Putkiasentaja	1	1	1	
	Kiinteistöhuoltoesimies	1	1	1	
	Ammattimies	1	0		
	Yhteensä	16,58	16,16	16,76	0,6
	Puhdistuspalvelut				
	Palvelupäällikkö		0,5	0,5	
	Puhdistuspalvelupäällikkö	0,66	0		
	Puhdistuspalveluesimies	1,15	2	2	
	Laitoshuoltaja	39,14	39,64	39,64	
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	0,15	0,15	0,15	
	Ravitsemistyöntekijä	0,2	0,2	0,2	
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	0,15	0,15	0,15	
	Puhdistuspalveluesimies (laitoshuoltaja)	0,5	0		
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	0,05	0,05	0,05	
	Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	0,41	0,41	0,41	
	Laitoshuoltaja-talonmies	0,85	0,85	1	0,15
	Yhteensä	43,26	43,95	44,1	0,15

Ravitsemispalvelut				
Palvelupäällikkö		0,5	0,5	
Ravitsemispalvelupäällikkö	0,67	0		
Ravitsemispalveluesimies	3	3	3	
Vastaava suurtalouskokki	2	2	2	
Ravitsemistyöntekijä	4,96	4,96	4,96	
Suurtalouskokki	19	19	19	
Laitoshuoltaja/ruokapalvelutyöntekijä	0,5	0,5	0,5	
Ruokapalvelutyöntekijä	0,65	0,65	0,65	
Ravitsemistyöntekijä/laitoshuoltaja	0,6	0,5	0,5	
Suurtalouskokki-laitoshuoltaja	2,88	2,88	2,88	
Laitoshuoltaja/ravitsemistyöntekijä	0,31	0,31	0,31	
Ammattimies	0,75	0,75	0,5	-0,25
Yhteensä	35,32	35,05	34,8	-0,25
Yleiset alueet				
Yleisten alueiden päällikkö	0,63	0,5	0,5	
Työnjohtaja			0,5	0,5
Puutarhuri	1	1	1	
Liikuntapaikkavastaava		0,5	0,5	
Liikuntapaikkajoen hoitaja		3	3	
Tuntipalkkaiset				
Yleisten alueiden esimies	1	1	1	
Ammattimies	1	1	1	
Yhteensä	3,63	7	7,5	0,5
Vesihuoltolaitokset				
Yleisten alueiden päällikkö		0,5	0,5	
Vesihuoltopäällikkö	0,46	0		
Toimistosihtööri	0,5	0,3	0,3	
Vesihuoltolaitoksen esimies	1	1	1	
Ammattimies	1	1	2	1
Yhteensä	2,96	2,8	3,8	1
YHTEENSÄ	108,78	114,06	115,06	1

7.5 Maaseututoimi

Maatalous- toimi	Tulosyksikkö Virka-/toiminimike	TA 2016	TA 2017	TA 2018	Muutokset +/- kpl TA 2018
	MAASEUTUTOIMI				
	Maaseutupalvelut:				
	Maaseututoimenjohtaja	1	1	1	
	Maaseutuasiamies	3	2	2	
	Toimistosihteeri	2	2	1	-1
	Harjoittelija	0	0	0,8	0,8
	Lomituspalvelut hallinto:				
	Lomatoimenjohtaja	1	1	1	
	Lomatoimen sihteeri	1	1	1	
	Lomatoimenohjaaja	2	2	2	
	Lomituspalvelut kotieläintilat:				
	Maatalouslomittaja	55	45	41	-4
	Maaseututoimi yhteensä:	65	54	49,8	-4,2

8 LIITTEET

8.1 Tuloslaskelma, ulkoinen 2018

s. 1-2

8.2 Tuloslaskelma, ulkoinen/sisäinen 2018

s. 3-4

8.3 Käyttötalousosa hallintokunnittain 2018, ulkoinen/sisäinen

s. 5-14

8.4 Rahoituslaskelma 2018-2020

s. 15-16

8.5 Investoinnit 2018-2020

s. 17-34

8.6 Vesihuoltolaitos, käyttötalous, ulkoinen/sisäinen

s. 35-39